LIET. RESPUBL. TARYBOS BIBLIOTEKA VILNIUS

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 39 (507) TORONTO, Ontario 1959 m. rugsėjo (September) mėn. 24 d. Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa

SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada

Žengiant per 50

AMERIKOS KUNIGŲ VIENYBĖS AUKSINIO JUBILĖJAUS PROGA

Kasmet atsiranda vis naujų minėtinų sukakčių. Jos rodo mūsų gyvenimo turtėjimą, jo pagrindinius posūkius, lėmusius mūsų lietuviškojo gyvenimo turinį ir linkmę. Jų prisiminimas pagerbia praeities pastangas, kovotojus, laimėtojus bei apskritai neeilinio ryžto žmones ir padrąsina jaunuosius dabarties kovoms. Tuo būdu mūsų gyvenamasis momentas susiriša su praeitimi ir per dabarties tiltą organiškai nusitiesia ateitin.

Šiais metais suėjo 50 metų JAV Kunigų Vienybei, įsisteigusiai 1909 m. gegužės mėn. Niujorke, o 1949 m. apjungusiai ir Kanados lietuvius kunigus, kurių Vienybei šį rudenį sueina 10 metų. Bene veikliausias šio baro judintojas buvo kun. A. Staniukynas, kuris eilę metų buvo įsteigtos Vienybės pirmininku. Tiesa, Vienybės vardas atsirado vėliau. Pradžioje buvo vartojamas sąjungos vardas, bet plečiantis ir nusistovint veiklai buvo pakeisti įstatai ir vardas, kuris turėjo išreikšti ir pačios organizacijos pobūdį, organizacijos, kuri siekė netik vidinės vienybės, bet ir vienybės visame lietuvių išeivijos gyvenime. Iš pradinio 50 narių skaičiaus Vienybė išaugo į 500, tuo būdu apjungdama daugumą liet. katalikų kunigų bei kartu apglobdama per savo pašalpinę draugiją net kitų kraštų lietuvius kunigus. Iš K. V. iniciatyvos išriedėjo nevienas laikraštis bei leidinys, neišskiriant nė "Draugo", vėliau perėjusio į T. marijonų rankas. Jos rūpesčiu buvo įvykdytas nevienas sumanymas, ypač katalikiškojo gyvenimo tvarkyme bei stiprinime, o jos paramos yra sulaukę bene visi didieji Lietuvos reikalai ir planai. Ir dabar K. V. savo moraliniu ir materialiniu įnašu dalyvauja pagrindiniuose mūsų išeivijos ir Lietuvos laisvinimo baruose.

Kunigų Vienybės užimtas veiklos baras nuo pat pradžios buvo religinis-moralinis ir tautinis. Jai rūpėjo ir teberupi išlaikyti katalikišką išeivijos veidą bei jos moralinį lygį ir įrikiuoti ją kitų grupių eilėsna. Bet prie moralinio lygio neatskiriamai priklauso r tautinės vertybės; jų paneigimas bei sunaikinimas reikštų ir pačios moralės pažeidimą. Užtat Vienybei reikėjo telkti lietuvius kunigus, kad bendrom jėgom būtų pastatyta užtvanka, sulaikanti savųjų tautiečių tirpimą Amerikos katile. Jos padrąsinimo dėka dygo lietuviškos parapijos ir kitos katalikiškos įstaigos, apie kurias spietėsi didžioji išeivijos dauguma. Tuo būdu kunigai Amerikos lietuvių išeivijoj yra atlikę istorinės reikšmės uždavinį, kurį visuotinis K. Vienybės suvažiavimas Čikagoj rugsėjo 23-24 d. deramai paminės.

Žengiant per 50-ją sukakti bei žvelgiant į praeities laurus, K. Vienybei netenka nė pagalvoti apie miegą ant jų. Jos misija netik nėra pasibaigusi, bet dargi padidėjusi ryšium su pokarine tremtinių banga ir bolševizmo išsigalėjimu Lietuvoje. Mūsų išeivija JA V-se yra pagrindinė atrama netik kovoje už Lietuvos išlaisvinimą, bet ir svarbiausias rezervuaras jėgų katalikybės atstatymui ateities Lietuvoje. Todėl išlaikymas savų parapijų, mokyklų, organizacijų, leidyklų, laikraščių, vienuolijų yra nevien moralinis tautinio išlikimo reikalas, bet ir naujų jėgų paruošimo klausimas būsimai Lietuvai. Neturint išeivijoj savosios hierarchijos, turinčios galią tvarkyti tikybinius mūsų reikalus, K. Vienybei tenka pareiga atlikti tą uždavinį remiantis organizuotu susiklausymu. Jai pirmoj eilėj reikia budėti, kad lietuviškos parapijos ir įstaigos tarnautų lietuviams bei būtų pastoviais židiniais, gaivinančiais jų moralę. Vienur kitur jau atsiranda reiškinių, kurie šia prasme kelia visuomenėje susirūpinimą. Tenka laukti, kad K. Vienybės budrumas pasireikš ir čia, kaip jis pasireiškė daugelyje atvejų ir barų.

Žengiančiai Kunigų Vienybei į antrą šimtmečio pusę palinkėkime ir toliau būti vieninga moraline jėga, į kurią atsiremtų visa lietuviškoji išeivija.

Pr. G.

Partizanai tebeveikia

Mūsų korespondentui teko pasikalbėti su žmogumi, kuris prieš mėnesį dar buvo Lietuvoje ir lankėsi Žemaitijoje. Jo pasakojimas teikia jau mums daugumoje žinomą vaizdą, bet yra ir paminėtinų faktų, kuriuos čia suminėsime.

Mūsų visų numone partizaninis judėjimas Lietuvoje jau yra užgniaužtas. Betgi pasirodo Rietavo miškuose dar rugpiūčio pradžioje buvo nukauti trys partizanai. Tik dabar ir Lietuvoje tokie įvykiai nebegarsinami. Prieš keletą metų, esą, nukautų partizanų lavonai būdavę kelias dienas laikomi miestelių aikštėse arba už kojų pririšti valkiojami gatvėmis, o dabar jie buvę slapta palaidoti.

Kalbamasis asmuo išvyko iš Lietuvos ten lankantis amerikiečių lietuvių ekskursantams. Jiems atvykstant į kolūkius būdavę pranešama iš anksto ir įsakoma apsišvarinti bei pasipuošti. Vienas jaunuolis, kuris mokosi vienoje Klaipėdos mokykloje ir gyvena bendrabuty, pasakojęs, kad prieš atvykstant ekskursijai bendrabučio patalpos buvę naujai išdažytos, o mokiniai gavę naujus drabužius, naujas patalynes ir žymiai pagerintas buvęs maistas.

Didesniuosiuose Lietuvos miestuose esą pilna rusų — kariuomenės ir civilių. Žmonės, ypač kolūkiuose, gyveną labai skurdžiai. Vienintelis išsigelbėjimas esą gaunami iš užsieniuose esančių giminių siuntiniai. Daugumas esą apsirengę prisiųstais drabužiais, o kurie negauną jų, labai pavydi. Valdžios propagandai, kad čia viešpataująs badas ir skurdas, niekas netikįs. Kolūkiečiai gauną daugumoje po 1 klg. grūdų ir 1 rublį už darbadienį. Jų išsigelbėjimas turimieji darželiai, išauginami paršeliai ir ypač karvės. Pernai iš visų, kas turėjo daugiau kaip vieną karvę, kitos buvo atimtos. Dabar sklindą gandai, kad ir tos vienos nebeleisią laikyti. Matyt, prisiklausius žinių apie kom. Kinijos komunas, esą baiminamasi, kad visi būsią suvaryti į bendras virtuves. Tai esąs didžiausias tų vargdienių baubas. Sako, jei atimtų paskutines karves, turbūt, prasidėtų masinės savižudybės, nes žmonės tikrai nebegalėtų nei vaikų išmaitinti, nei patys išmisti. Dabar dar šiaip taip prasimaitiną, ko trūksta davogdami. Sako, vagia visi, kas kur prieina. Melžėjos vagia pieną, piovėjai net šieną į kišenes prisikimšę nešąsi į namus, o ką jau kalbėti apie grūdus kūlės metu arba varpas grįžtant iš laukų darbų. Kalbamasis asmuo suminėjo vieną kolūkį, į kurį suvaryti ūkininkai prieš karą turėję bent 400 karvių, o dabar kolūkis teturįs vos 72.

Chruščiovo laikais esą juntamas lyg atolydis, tačiau dar toli nuo to, kad žmonės galėtų padoriau gyventi. Jie iš spaudos žinąs apie vakariečių karinius pasiruošimus, apie karines bazes aplink Sovietų Sąjungą ir laukią karo. Esą, geriau žūti nuo atominių bombų negu šitaip gyventi.

Bažnyčios yra gausiai lankomos, bet jaunimo mažai teateiną. Daugiau ateiną tik mergaičių. Jaunimas nelankąs bažnyčios, nes tai jam užkertą vartus į visas gyvenimo sritis, o daugelis ir nebetikį, esą komjaunuoliai, nes ir į mokslą durys atviros tik komjaunuoliams, ypač nuo šių mokslo metų. Kad žmonės neitų į bažnyčią, pamaldų metu esą ruošiamos visokios iškilmės, festivaliai ir pan. Jaunimas esąs viliojamas vykti į tolimus sovietijos kraštus, kur mokslą baigusieji gauną daug didesnius atlyginimus. Dalis betgi po kurio laiko iš ten vėl grįžtą į Lietuvą.

Kai 1944 m. grįžo bolševikų valdžia buvęs baisus teroras. Saugumiečiai jau turėję ilgus sąrašus įskųstųjų bei kuo nors pasireiškusių vokiečių okupacijos metu. Saugumiečiai tokių namus kurią naktį staiga apsupdavę, įskųstąjį išsivesdavę per duris ir čia pat iš užpakalio paleisdavę jam kulką į galvą. Partizanai sugauti būdavę sušaudomi su žmonomis. Betgi nemažai tų, kurie pirmos okupacijos metu buvo pasireiškę kaip aršūs komunistai, grįžę į Lietuvą jau atsivertę, nuo viešumos nusišalinę ir dabar gyveną tyliai, vargdami bendrą vargą.

NEPRIEINAMAS KAIP MĖNULIS

Jau esame rašę apie Vilniaus ir Talino atidarymą turistams. "Christian Science Monitor" korespondentas P. Sjöblom iš Helsinkio duoda tuo klausimu smulkesnių informacijų, ypač apie keliones į Taliną. Pasak jo, Pabaltijys tapęs nepasiekiamas kaip mėnulis nuo 1939 m., nes ir vokiečiai ir sovietai laikę jį griežtai izoliuotą. Kai geležinė uždanga ėmė prasiskleisti kitur, Suomijos turizmo įstaigos pradėjo klabenti sovietinio Inturisto centre teiraudamiesi apie keliones Pabaltijin. Inturistas vis atsakydavęs, kad ten neturįs savo atstovybių ir nesą pakankamai viešbučių. Lygiai tokį atsakymą jie gavę dvi savaites prieš paskelbimą leidimo lankytis Taline ir Vilniuj. Užkluptos soumių turizmo įstaigos skubiai ėmė organizouti keliones į Taliną laivais ir sausumos keliu per Leningradą. Netrukus buvusi sudaryta laivų tarnyba kelionėms ir tikisi, kad pirmas laivas išplauks rugsėjo mėn. — pirmą kartą po 20 metų. Kelionė laivu iki Estijos pakrančių trunkanti tik 4 val. Taipgi norima suprastinti vizų formalumus. Kol kas vizai gauti reikią mažiausia 10 dienų.

Korespondentas taipgi mini ir Vilnių. (Jis rašo "Lietuvos sostinė"). Esą ir ten bus leidžiama lankytis turistams, bet, lygiai kaip ir Taline, lankytojai būsią laikomi artimoj priežiūroj. Ant kitų vietovių kybosianti ir toliau geležinė uždanga. Pasak suomių spaudos, Kremlius šiuo metu norįs išsklaidyti užsieniečių nuomonę, kad Pabaltijy siaučianti tironija bei vergija. Sostinėse gyvenimas pasiekęs beveik prieškarinį lygį ir galįs jau pasirodyti turistams, o provincija tebesanti toli atsilikusi, ir sov. valdžia jos dar nedrįstanti rodyti. Be to, esą karinių ir politinių priežasčių. Sovietai tebemaną, kad Pabaltijo kraštams kontaktas su Vakarais, kuriems jie priklauso savo dvasia, tebėra pavojingas. Baltijos jūros pakrantėse esančios įrengtos raketinės ir kitos karinės bazės prieš vakariečius, kurių sovietai nenorį rodyti.

Pagaliau korespondentas pastebi, kad suomiai leidimu lankytis Taline perdaug nesidžiaugią, nes manąs, jog tai ženklas, kad iščiulptos pasktuinės estų pasipriešinimo jėgos. Kitų gi šaltinių žiniomis, Pabaltijo kraštuose tautinės laisvės sąmonė esanti gili, nors pridengta oficialiu raudonu šydu, pro kurį nemato komunistuojantieji lankytojai. Ar pavyks giliau įžvelgti užsienio korespondentams, kurie ten ruošiasi lankytis, parodys netolima ateitis.

S. Kasperavičiūtė, laimėjusi Kanados moterų stalo teniso meisterės vardą. Rankose ji laiko laimėtą pereinamąją dovaną.

Pavergtųjų tautų protestai, raštai, demonstracijos

N. Chruščiovo vizito proga sovietų pavergtųjų Europos valstybių seimo tautinių delegacijų pirmininkai pasiuntė prez. Eisenhoweriui laišką, kuriame jie dėkoja už pavergtųjų savaitės paskelbimą ir kartu primena, kad taikos pagrindus yra suardę sovietai, užimdami tiek kraštų. Dabar esą jie siekia šią būklę įteisinti. Vizito proga prez. Eisenhoweris prašomas iškelti Vidurio ir Rytų Europos kraštų laisvės atgavimo klausimą. Lietuvių delegacijos vardu raštą pasirašė pirm. V. Sidzikauskas.

PEV seimas taipgi išsiuntinėjo pareiškimą JAV vyriausybei, JT delegatams ir JAV spaudai. Jame išdėstoma pavergtųjų pažiūra į N. Chruščiovo vizitą. Esą jo peršamas taikingas sugyvenimas nepatikimas. Prieš II D. karą Rytų ir Vidurio Europos valstybės labai taikingai sugyveno su Sov. Sąjunga, turėjo nepuolimo stuartis bei gerus kaimyninius santykius. Ir visdėlto sovietai visa tai žiauriai sulaužė jėga užgrobdami tuos kraštus. Jie taipgi nesilaiką nei JT chartos, nei Jaltos deklaracijos, kurią pasirašiusieji įsipareigojo atstatyti Vidurio ir Rytų Europos kraštų nepriklausomybę, "laisvais rinkimais sudaryti žmonių valią atitinkančias vyriausybes". Raštas perspėja, kad Chruščiovo vizitas JAV sovietų propagandos bus išnaudojamas prieš pavergtuosius sakant, kad JAV jau nusisuko nuo jų.

JT 14-tos sesijos atidarymo proga Pavergtųjų Europos Valstybių Seimas prie savo patalpų su atitinkamom iškilmėm pakėlė gedulo kaspinais perrištas pavergtųjų kraštų vėliavas. Prel. J. Balkūnas sukalbėjo atitinkamą maldą, o pirm. S. Korbonski tarė atitinkamą žodį, primindamas JTautoms, kad jos užleisdamos savo tribūną Chruščiovui, kurį pasmerkė 12 kartų dėl Vengrijos įvykių, elgiasi kaip Šekspyro veikėjas, sakąs: kurio negali išteisinti, apkabini.

Pavergtųjų tautų ir amerikiečių demonstracijos ypač plačiai nuskambėjo iš Niujorko, kur prie JT rūmų, kur kalbėjo Chruščiovas, pasirodė kelių šimtų procesija su įvairiaus šūkiais. Į vieno eitynių vadovo kartojamą klausimą: "Kas yra Chruščiovas?" minia garsiai atsakinėjo "Murderer". Šiaipjau incidentų nepasitaikė.

A.A. KUN. MYKOLAS RAŽAITIS

Čikagoje rugsėjo 18 d. 4 val. v. mirė kun. dr. M. Ražaitis. Pastoviai jisai buvo įsikūręs kaip vienuolyno kapelionas Villa Joseph Maria, Newton, Pensilvanijoj. Susirgęs šios vasaros pradžioje, jis nuvyko į šv. Kryžiaus ligoninę, kur buvo konstatuotas vėžys ir rasta, kad operacija nebegalima. Vasaros metu buvo globojamas vienuolių namuose, o ligai paaštrėjus vėl buvo atgabentas ligoninėn, kur ir mirė.

Kun. M. Ražaitis gimė 1893 m., kunigu įšventintas 1916 m. Teologijos daktaro laipsnį gavo Romoje ir profesoriavo Vilkaviškio kunigų seminarijoje, kur dėstė Bažnyčios istoriją ir kt. mokslus. Domėjosi jis krikščioniškuoju menu ir bažnytine muzika bei giedojimu. Pastarąja tema jis yra parašęs veikalą, kuris pavestas Liet. Katalikų Akademijai išleisti. JA V-bėse jis buvo veiklus Kunigų Vienybės narys, ilgokai ir stropiai ėjęs sekretoriaus pareigas.

Maskva. — Rugsėjo 4 d. čia atidaryta Lenkijos pramonės paroda.

Savaitės įvykiai

Sovietų diktatoriaus N. Chruščiovo vizitas JAV palenkė viso pasaulio dėmesį. Ir spauda, ir radijas ir televizija apie tai tik ir tekalba. Visdėlto amerikiečių nuotaikos pasirodė labai rezervuotos. Toną davė pats prez. Eisenhoweris, kuris pasitikdamas Chruščiovą aerodrome nerodė tradicinės savo šypsenos ir visą laiką buvo neįprastai rimtas. Prie tokios nuotaikos įtvirtinimo prisidėjo paties Chruščiovo laikysena. Jau pirmojoj savo kalboj Vašingtono aerodrome kėlė sovietų pranašumą raketų ir atominių ledlaužių srityje. O kaip dovaną prez. Eisenhoweriui įteikė miniatiūrinį metalinį kamuolį, primenantį aną išsautąjį mėnulin su sovietų ženklu! Tai buvo blogo skonio mostas, kurį vėliau Chruščiovas dar labiau pabrėžė savo pareiškimuose, primindamas, kad komunizmas laimėjo Rusijoj nežiūrint amerikiečių pagalbos baltiesiems ir susilaukė JAV pripažinimo tik po 16 metų. Amerikiečių minios sutiko Chruščiovą gatvėse šaltai ir tyliai, rodydamos tik smalsumą. Spaudos priėmime Chruščiovas buvo apipiltas daugybe klausimų ir atsakė tik į 10. Supyko, kai buvo paklaustas apie savo veiklą Stalino laikais ir užuot atsakęs pavadino tai provokacija. Gerokai jį įpykino Niujorko finansiniai didžiūnai specialiame priėmime, kur jie laisvai reagavo į Chruščiovo pastabas reikšdami nepasitenkinimą. Įraudęs rusas pareikalavo klausyti jo aiškinimų nepertraukiant, kitaip jis išeisiąs iš priėmimo. Į Chruščiovo nuolat kartojamą tezę, kad Amerika esanti kapitalistinė ir kad komnuizmas kaip sėkmingesnė sistema pakeisianti kapitalistinę atsakė C. Lodge, JAV ambasadorius JT ir Chruščiovo palydovas, pabrėždamas, jog ūkinis aspektas toli gražu neapimąs Amerikos kaip visumos. Kapitalizmas nuo Markso laikų žymiai pasikeitęs. Los Angeles mieste Chruščiovas, primintas jo pasakymą "mes jus palaidosim" supyko ir pagrasino nutrauksiąs kelionę po JAV.

Chruščiovas J. Tautose

Pilnaties posėdyje Chruščiovas pasakė daugiau valandos trukusią kalbą. Jau anksčiau jis buvo užsiminęs apie naują sovietų nusiginklavimo planą. Čia jis jį išdėstė, bet nieko nenustebino, nes pasiūlymo esmė buvo — visuotinis nusiginklavimas per 4 metus. Su panašiais pasiūlymais JT išeidavo ir užmiršta sovietų atstovas Višinskis, bet ikišiol iš to niekas neišėjo, nes sovietai atsisakė priimti nusiginklavimo kontrolę, kurios reikalauja vakariečiai. Suminėjo Chruščiovas ir dalinį nusiginklavimą, jei kol kas visuotinis nusiginklavimas nebūtų įmanomas. Esą jis pasiruošęs įvesti Vidurio ir Rytų Europoje nekarinę ir neatominę sritį, sudaryti nepuolimo sutartį tarp Atlanto ir Varšuvos s-gų. Tai vis seniai žinomi planai, kurie vakariečiams nėra priimtini. Daugelis diplomatų pareiškė nelaiką Chruščiovo plano nei rimtu nei nauju, nors JAV užsienio politikos vadovai pasisakė rimtai jį studijuoją.

14-ji J. Tautų sesija

Ši kartą Jungt. Tautų naujos metinės sesijos atidarymas spaudos buvo lyg ir pamirštas dėl N. Chruščiovo vizito, o kom. Kinijos priėmimo klausimo darbotvarkės komiteto buvo pasiūlyta šiemet nesvarstyti, nors Indijos K. Menon prisispyręs siūlo. Sesijos pirmininku vienbalsiai buvo išrinktas 75 m. amžiaus V. A. Belaunde, Peru atstovas. Jis yra katalikas, žymus teisininkas, parašęs eilę veikalų ir Peru atstovavęs JT 9 metus. Įžanginiame savo žodyje pirmininkas pareiškė: "Tesuteikia Dievas, kad ši sesija įeitų istorijon kaip taikos sesija". Jos darbotvarkėn traukta 20 klausimų, jų tarpe Alžerijos, nusiginklavimo.

Pasirinkimas Alžerijai

Ja ubeveik 5 metai kaip Prancūzija ieško sprendimo Alžerijos problemai, kurią sudarė alžeriečių sukilimas, pareikalavęs didelių karinių prancūzų jėgų ir išlaidų. Pasaulio opinijos ir savo sąjungininkų spaudžiamas, prezidentas De Gaulle po ilgo svarstymo ir tarimosi su kariuomenės vadais bei politikais pagaliau paskelbė turįs planą Alžerijos problemai išspręsti. Pagal jį, alžeriečiams duodama teisė visuotinio balsavimo keliu pasirinkti: Alžerijos įjungimą Prancūzijon, autonomiją Prancūzijos unijos rėmuose ar nepriklausomybę. Visuotiniai rinkimai įvyksią vėliausiai po 4 metų atstačius krašto ramybę, kuri būsianti įgyvendinta, kai Alžerijoj žuvusių skaičius per metus neprašoksiąs 200. Su sukilėliu vyriausybe De Gaulle sakėsi nesiderėsiąs, nes jos nelaikąs 10 milijonų Alžerijos gyventojų atstovybe.

Grivas kaltina ir grasina

Gen. Grivas, vadovavęs partizaninėms Kipro kovoms, dabar gyvenąs Graikijoj, ėmė organizuoti akciją prieš Kipro ortodoksų arkivyskupą Makarios, kuris numatomas pirmuoju Kipro respublikos prezidentu. Grivo inspiruojama pogrindžio organizacija KEM, iš naujo reikalauja Kipro prijungimo prie Graikijos, grasina nužudysianti arkivyskupą ir jo bendradarbius už priėmimą britų-graikų-turkų sutarties padaryti Kiprą nepriklausomu. Gen Grivas taipgi apkaltino Graikijos premjerą, kuris drauge su Makarios planuoją jį suimti.

Vašingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris atominių bandymų pertrauką prailgino dar 2 mėnesiais — iki galo gruodžio. Tai vis tam, kad palengvintų atominės konferencijos derybas, kuri Ženevoje posėdžiauja jau nuo 1958 m. spalio 31 d. ir vis be žymesnių rezultatų.

Maskva. — Čia oficialiai paskelbta, kad Chruščiovas grįžęs iš JAV, tuojau pat vyks į Pekingą pasitarti su Mao Tse Tungu.

David Walker

Naujasis Kanados viešųjų darbų ministeris, Toronto Rosedale apyl. atstovas parlamente, 54 m., iš profesijos teisininkas. Jo perimtą ministeriją iki tol valdė užsienių reikalų ministeris Green, kuris dabar visas savo jėgas ir laiką galės paskirti užsienio reikalams.

KAS NAUJO KANADOJE?

Tabako augintojams staigi šalna Ontario prov. Tillsonburgo - Delhi - Simcoe apylinkėse padarė didelių nuostolių — apie $15 mil. Apskaičiuojama, buvo sunaikinta 20% šių metų derliaus. Tai jau antras smūgis tabako augintojams. Jis juos skaudesnis, kad įvyko 36 val. po rugsėjo 15 d. — paskutinio termino apsidrausti nuo šalnos. Manoma, kad tabako kainos pakils ir tuo būdu bent iš dalies atlygins nuostolius.

•

Pamokos per televiziją dėstomos Newfoundland sostinėj St. John pr. mokyklų mokiniams, nes dėl polio epidemijos mokyklos uždarytos. Ši būdą pasiūlė dvi televizijos b-vės, ir švietimo ministerija sutiko ji priimti. Pirmieji rezultatai esą patenkinami. Jei polio epidemija nesiplės, mokyklos bus atidarytos spalio mėnesio pradžioje.

•

Italijos premjeras Antonio Segni lankysis Kanadoj rugsėjo mėn. pabaigoj drauge su savo užsienio r. min. G. Pella. Jiedu susitiks su Kanados premjeru J. Diefenbaker ir užsien. r. min. H. Green. Otavos universitetas rugsėjo 28 d. premjerą A. Segni pagerbs suteikdamas teisių garbės daktaro laipsnį. Iš Otavos Italijos premjeras vyks Montrealin, kur aplankys Montrealio ir McGill universitetus.

•

Kariuomenei trūksta gydytojų — paskelbė gynybos ministerija ir tuo reikalu paruošė atitinkamą planą. Šiuo metu esą 400 karinių gydytojų ir dar reikia 75-80. Tuo reikalu norima gauti 50 kandidatų — med. studentų. Pagal naująjį planą, gynybos ministerija teiks paramą medicinos studentams, kuriems beliko 3 metai iki studijų pabaigos. Priimtini studentai pirmaisiais metais bus laikomi kariūnų kategorijoj ir gaus $123 mėn.; antraisiais metais jie bus pakeliami į jaun. leit. laipsnio kategoriją su $210 mėn. alga ir $65-$131 šeimos priedo; baigusieji studijas bus keliami į laivyno leitenanto, armijos kapitono arba aviacijos leit. laipsnį ir turės dirbti kariuomenėj bent 3 metus. Kandidatai turi būti Kanados arba Britanijos piliečiai, 18-26 m. amžiaus ir priimtini akademiniu požiūriu.

•

Negaunantiems imigracinių vizų imigracijos ministerija niekad nepasako priežasties humanitariniais sumetimais—pareiškė min. Fairclough, atsakydama į S. Pavlovič paklausimą Winnipege, kur jis nusiskundė negalįs atsikviesti žmonos iš Jugoslavijos. Esą būna atvejų, kad norinčiam imigruoti neduodama vizos dėl venerinių ir kt. užkrečiamų ligų, kriminalinių nusikaltimų ir pan.

•

Įvesti loteriją Ontario ligoninių naudai pasiūlė Ontario savivaldybių sąjungos metinis suvažiavimas Sudbury mieste. Anksčiau sudaryta speciali komisija rekomendavo suvažiavimui atmesti tokią rezoliuciją, bet atstovai nubalsavo priešingai. Protestantinių bendruomenių pastoriai ir prov. vyriausybės pareigūnai pasisakė prieš loterijos įvedimą, nes tai esą nemoralu ir turtingam kraštui kaip Kanada nereikalinga.

Vaikų globos draugija pradėjo vajų visoj Kanadoj, atkreipdama dėmesį į plastikinių užvalkalų pavojų vaikams. Vaikai bežaisdami jais užsidengia veidą, užsimauna ant galvos ir tuo būdu uždūsta.

Išvyko Lietuvon giminių lankyti

Kaip praneša "Argentinos Lietuvių Balsas", gavo vizas Lietuvon maisto krautuvės savininkas Balys Šniokas, kėdžių įmonės savininkas Tadas Adamonis ir metalo imonės sav. Julius Ilgūnas. Jie išvyko iš Buenos Aires prancūzų laivu "Bretagne" iš anskto užsimokėję už visą kelionę iki Lietuvos ir atgal 45.000 pezų — apie $512. Pagal numatytą planą, jie iš Prancūzijos turi važiuoti traukiniais per Šveicariją, Austriją, Lenkiją iki Lietuvos. Lietuvoje jie išbūsią apie mėnesį. Su jais išvyko apsigyventi Lietuvoje: Jonas Staškauskas su žmona, jūrininkas Jonas Mažuika, Dargužienė. Anksčiau išvyko Juozas Dijokas su šeima. Jo duktė Amandą labai spyrėsi ir norėjo pabėgti nuo laivo denio, bet tėvai sulaikė.

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Sapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius.
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija.
Prenumerata visur metams $5.00, pusmečiui $3.00.
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Canada. Tel. EM. 8-6813.

Daina remdavom dangų...

"Oi, dainos mūsų jūs auksinės;
be jūsų šąla mums krūtinės".
A. Mickevičius.

Skambėjo lankos, laukas, miškas. Su daina lietuvis kėlė, su daina gulė. Daina didino džiaugsmą, ramino skausmą. Pavasario, vasaros lietuvišką kilimo margumą paryškindavo daina. O kai rudenį auksiniu derliu prisipildydavo aruodai, daina kartais dar pagyvėdavo. Žiemą sužvangėdavo piršlių skambalai ir vėl vestuvės, krikštynos. Ir vėl daina ir vėl džiaugsmas. Rodos, lietuvis neturėjo teisės pavargti, negalėjo liūdėti. Būdavo po links mos gegužinės rytą parbrendi per rasą, vos saldus miegas pradeda rakinti blakstienas, jau girdi tėvą: tik-tak, tik-tak plakant dalgį. "Sustok, tėve, tegu pamiega. Lankoj išsiplaksi. Prisimink, kad ir tu jaunas buvai", — ramina motina tėvą. "Bet atmink, močia, kad ten geriausias šienas avims. Tik su rasa pjaunamas". Girdžiu, tėvas, nušluostęs dalgį, išeina.

Dar taip norėtųsi vieną punkteli numigti. Žinau, kad niekas ant manęs nepyks. Bet dar puikiau žinau, kad tėvas su motina bus patenkinti, jei anksčiau atsikelsiu. Šokdavau iš lovos. Šalto vandens kibiras išblaškydavo visus miegus. Čiupdavau jau tėvo išplaktą dalgį ir sušukęs mamytei, kad atneštų skanių blynų, dar prišokdavau prie svirno durų, kur miegodavo sesuo, smarkiai pabaladodamas ir uždainuodavau: "Kai aš grėbiau lankoj šieną..." Sesuo atsiliepdavo: "Eik, jau eik. Jūs nesumušit nė sumuštinės, aš būsiu pas jus".

Ir taip bėgdavo dienos prakaitu ir džiaugsmu. Niekas mums nepavydėjo, nieko ir mes iš kitų netroškom. Bėgo dienos, bėgo metai. Mūsų adinas miestuose pradėjo dainuoti. Girdėjau ir aš tada vieną ansamblį. Ir rūbai gražūs, ir labai gražiai dainuoja, bet kažkaip tie dalgiai ir grėbliai juokingai atrodo, kaip pieštukus laiko....

Dainuoja dabar ir ten. Bet daina ne ta. Pusalkanis vergas, prie nužudytųjų kapų, išvežamųjų ašarų, prie išdraskytų sodybų, kai okupantas mūsų jaunimą ima į naujus rekrūtus ir veža "savanorius" plėšti budeliams dirvonus, kirsti miškus, dirbti kasyklose nepakenčiamose salygose, o privežti maskoliai mūsų gerai žydėjusį ūkį užleidžia dirvonuoti.

Ištuštėjo aruodai, išseko motinų ašaros ir mirė gražioji daina mūsų žemėje. Užklysta jų vienas kitas posmas pas mus, bet toks liūdnas, griaudus, ten tik širdyje niūniuojamas. Veltui Švedas vežioja "lietuvišką" ansamblį po "respublikas". Tai "meškos" patarnavimas Lietuvai. Juk ten tik kelios lietuviškos liaudies dainos ir šokiai, o viskas "didžiajai tėvynei ir partijai".

Daina laisva, kada ją gali dainuoti laisvai visa tauta. Mes turime jamžintas dainas mūsų milžino poeto Maironio, mūsų muzikų, prieš imperialistinį rusų carų režimą Lietuvoje. Šios dainos yra įamžintos. Prisiminkim tik: "Jau slavai sukilo...", "Kur bėga Šešupė..."

Dėka mūsų menininkų ir čia mes surandame lietuviško dangaus plyšelį. Tai naujos prošvaistės dar kartą nepamiršti jos. Didi garbė tenka mūsų menininkams, aktoriams, o ypatingai mu zikams, kurie neleidžia pamiršti mūsų dainos. Žinau mūsų mielus Mikulskį, Sodeiką—ansamblių vadovus, atkūrusį operą Baltrušaitį, Budriūną ir kaimyną Gai levičių. Atleiskite man, muzikai, kad jūsų visi vardai mieli ir žinomi. Jūsų visų suminėti negali nė muzikas.

Mūsų daina negali mirti. Be lietuviškos dianos gali mirti ir Lietuva. Kalba, papročiai, mokykla, bažnyčia ir ypatingai lietuviška daina yralaidas bent čia nemirti lietuviškai sielai.

R. Medelis.

Krikščionis žmogus komunizmo akivaizdoje

(Sutrauktos mintys paskaitų, skaitytų Europos Lietuvių Fronto Bičiulių ir Vokietijos Ateitininkų Sendraugių suruoštoje Studijų Savaitėje rugpiūčio 23-30 d.d.):

"Bažnyčia ir kultūra" — paskaita Tėvo dr. P. Brazio, MIC.

Prelegentas apibūdino krikščionybei daromus priekaištus, kad ji "socialinio organizmo ir progreso atžvilgiu yra indiferentiška ir abejinga" ir kad ji pati pasitraukianti iš šios srities, tvirtindama, jog "krikščionio tėvynė nėra šiame pasaulyje", perteikdamas panašius priekaištingus samprotavimus ir išvadas Rousseau, Loisy, Kanto, Hegelio ir Feuerbacho. Panašius kaltinimus šiandien garsiausiai už visus šaukia komunizmas, pasiremdamas Marksu, kuris jau "įrodo", jog religija kyla tik "iš žmogiškosios mizerijos" ir ją visiškai atmeta. Atmeta ir visus kitus dvasinės kultūros "varžtus", palikdamas tik prie materialistinės filosofijos. Komunizmas tai labiausiai išryškina ir šiuo atveju užima dar griežtesnę poziciją. Tačiau neigdamas religiją, komunizmas visiškai paneigia dvasinę kultūrą ir filosofiją. Bet tuo būdu komunizmas sukritikuoja (ir net paneigia) ir pats save. Tėv. Brazys iškėlė kultūrą, kaip žmogaus atsiskleidimą, paaiškindamas kultūros esmę, kodėl žmogus kuria kultūrą, kad kultūros giliausioji prasmė yra Dievo kontempliacija ir kad kultūra yra atvira antgamtei. Iškėlė Bažnyčią, kaip gyvojo Dievo atsiskleidimą kultūroje, kaip kultūros skatintoją ir atbaigėją; Bažnyčia saugo kultūrą nuo kraštutinumų ir gerbia joje tautinę individualybę. Dėl tokių Bažnyčios privalumų niekam nevalia ją ignoruoti.

"Socialinis krikščionybės pajėgumas" — dr. S. Bačkio.

Savo paskaitos pirmojoje dalyje prelegentas iškėlė pagrindinius Katalikų Bažnyčios socialinės doktrinos principus, kuriuos visoumet reikalinga prisiminti:

1. Suteikti žmogaus asmenybei jos kilnumą, jos tikrą laisvę, jos teises;
2. Ginti, proteguoti, atnaujinti šeimą jos ekonominėje, dvasinėje, moralinėje ir teisinėje vienovėje;
3. Suteikti visuomenėje darbui vietą, kuri jam priklauso kaip įrankiui, reikalingam pasauliui apgalėti, įrankiui, Dievo skirtam jojo garbei;
4. Laiduoti darbininkams ir jų šeimoms a) darbo ir pragyvenimo sąlygas, b) galimumą pasiekti žmonišką kultūrą, c) vietą, kuri darbininkams priklauso tautos gyvenime;
5. Daryti viską, kad būtų siekiama visuomenės vieningumo bendradarbiaujant lojaliai visiems visuomenės sluogsniams ir profesijoms;
6. Auklėti visų sąmonėje bendrojo gėrio supratimą, skelbiant darbu ir gyvais pavyzdžiais socialinį teisingumą ir soc. meilę;
7. Turėti teisingą valstybės sąvoką;
8. Jungti juridinę santvarką su moraline santvarka;
9. Daryti viską, kad žmonių masė nebūtų amorfinė individų masė, bet kad ji būtų tikra tauta, ir
10. Nėra tikro socialinio progreso visiems žmonėms ir nėra tikros civilizacijos pamirštant Dievą ir be grįžimo į Evangeliją, kurią skelbia Bažnyčia.

Antroje paskaitos daly dr. Bačkis dešimčia punktų iškėlė katalikų socialinei doktrinai daromus priekaištus, jous visus įtikinamai pagrįsdamas atrėmė.

Trečiojoje daly iškėlė katalikų soc. doktrinos realumą ir galimybę ją įgyvendinti, jei tam būtų atitinkamai veikiama.

Ketvirtoje daly apibūdino kat. soc. doktrinos vaidmenį bei pajėgumą; ji yra pajėgi pasipriešinti ir komunizmo veržimuisi, jei ji būtų taikoma pasaulietiškoj plotmėj, tik Vakarai iki šiol to nepajėgė suprasti.

Pabaigoje dr. Bačkis nurodė katalikų soc. pajėgumo sąlygas: 1. Socialinę krikščionybės doktriną pažinti, ją skelbti ir už ją kovoti ir 2. Katalikams tinkamai įsisąmoninti "Paklusnumo ir laisvės" klausimu katalikų soc. doktrinos srityje.

"Krikščionybės likimas komunizmo režime" — kun. dr. J. Vaišnoras, MIC.

Šioje paskaitoje išryškintas komunizmo sąlytis su religija, su Bažnyčia. **Religijos persekiojimas yra pagrindinis ir nuolatinis siekimas komunizme.** Komunizmas, kovodamas su religija, atsižvelgia į aplinkybes, vietą ir laiką, atskirų religijų pajėgumą ir t.t., pritaikydamas pačius sukčiausius metodus, juos laiks nuo laiko strateginiais sumetimais kaitaliodamas. Vienaip vedama kova prieš religijas Sov. Sąjungoje (ortodoksų Bažnyčia pajungta sovietų valdžios direktyvoms), kitaip satelitiniuose kraštuose, dar kitaip laisvuose kraštuose. Kur komunizmas silpnesnis, ieškoma net tikinčiųjų pagalbos (Lenkijoje). Vakaruose komunistai kaikur vaizduoja net tikinčiuosius, kad suviliotų tikinčiųjų balsus savo partijai. Tačiau galutinis tikslas visur yra tas pats: išnaikinti tikėjimą ir Dievą.

Pirmoj eilėj komunizmas prieš religijas išvysto nepaprastą propagandą, nuolatos kartodamas melą: 1. Religija ir visa, kas su ja surišta, yra bloga; 2. Komunizmas suteikia religijoms laisvę. Jei baudžiama dvasiškija ar tikintieji, tai ne už tikėjimą, o už ką kita (kokią nors priežasti komunistai visad išgalvoja). Sov. S-gos (ir satelitinių kraštų) konstitucijoje plačiai išdėstomos "teisė" ir "laisvės" religijoms, tačia praktikoje visos tos teisės ir laisvės yra ne kas kita, kaip visiškas religijų suvaržymas. Gi antireliginė propaganda milžiniškai išvystyta visais frontais. Pati aršiausia kova vedama prieš Katalikų Bažnyčią, o vienintelė religija, prieš kurią nekovojama, yra žydų religija.

"Laisvė komunizme ir krikščionybėje" — prof. A. Maceinos

Prof. Maceina prieš pat St. Savaitę sunkiai susirgo ir negalėjo pats dalyvauti, todėl savo paskaitą atsiuntė tik tezių formoje. Ją referavo dr. J. Grinius, o interpretavo dr. K. J. Čeginskas ir Tėv. Brazys.

"Ontologinis komunistinės laisvės pagrindas glūdi nebuvime jokio už žmogų augštesnio prado,— konkrečiai — Dievo nebuvime. Žmogus todėl yra laisvas, kad jis būtyje yra pats augščiausias. Kosmologinis komunistinės laisvės vykdymas reiškiasi gamtos būtinybės pažinimu ir jos dėsnių palenkimu žmogaus reikalams. Sociologinis komunistinės laisvės vykdymas reiškiasi socialinės būtinybės pažinimu, kuris konkrečiai išeina aikštėn visuomenės valdymu įsiskverbiant net ligi žmogaus sielos ir ją performuojant pagal komunistinį idealą" (pro. Maceinos tezės).

Komunizme kalbama apie absoliučią laisvę. Bet tokia laisvė tikrumoje yra tik kolektyvo laisvė. Kolektyve gi visi yra vergai. Nėra laisvės net pačioje viršūnėje sėdinčiam. Žmogus patenka didžiausion nelaisvėn tik visiškai atsisakęs Dievo. Pati didžiausia komunizmo klaida — Dievo atmetimas ir žmogaus iškėlimas virš visko. Žmogus pastatomas Dievo vietoje. Bet tai beprotybė. Ne žmogus sukūrė gamtą ir pats save. Mūsų pradžia ir pabaiga nepriklauso nuo mūsų. Tai yra mūsų Būtis ir Būtinybė, kuriai mes turime paklusti. Yra augštesnis kūrėjas, kurs visa tai sukūrė — Dievas! Žmogus be Dievo — siekia kuo daugiau vienas iš kito gauti. Iš to išplaukia vienas kito pavergimas. Krikščionybėje yra asmens laisvė prieš kolektyvą; žmogus, būdamas pats laivas, laisvėjimo linkme veda ir visą bendruomenę. Žmogus, tikėdamas į Dievą, klausydamas jo tvarkos, gamtos (prigimties įstatymų), siekia pačios augščiausios laisvės. Būdamas su Dievu, žmogus stengiasi kuo daugiau kitam duoti ir per tai atsiekia visuotinio gėrio. Krikščionybė atneša žmogaus išlaisvinimą iš nuodėmės ir taip žmogui atneše didžiausią laisvę. (Tenka apgailestauti, kad prof. Maceinos nebuvimas neleido pilnai išsemti tezėse užbrėžtų minčių ir tuo pačiu pasiekti autoriaus pramatytų išvadų. Tikrai verta būtų, kad prof. Maceina šią savo temą išvystytų kita proga).

"Kiek tremtiniai atliko savo paskirtį per 15 metų" — dr. K. J. Čeginsko paskaita

Pirmąjį tremties laikotarpį praleidome našiai: suklestėjusi spauda, plačiai išvystytas švietimo tinklas per švietimo — mokslo įstaigas. Tai garantavo minimumą mūsų šviesuomenei.

Kaip pirmąjame tremties laikotarpyje puoselėjome viltį ir rūpestį greitai sugrįžti į Lietuvą, tai antrajame laikotarpyje kėlėm aliarmuojantį rūpestį dėl lietuvybės išlaikymo.

Pavyko sukurti visus apjungiančią PLB, bet drauge iškilo nauja problema apsispręsti: likti tremtiniu — Lietuvos piliečiu, ar likti užsienio lietuviu ir sukurti naują lietuvio tipą: tapti kitos valstybės piliečiu, tačiau drauge likti ir nuoširdžiu PLB nariu. Abu lietuvių tipai yra geri.

Pasigirdo balsas prieš kultūrininkų išnaudojimą, tačiau mūsų tremties uždaviniai buvo, yra ir bus didesni už mūsų išteklius.

Iškilo kartų santykiavimo problema ir pastangos įtraukti jauną ją kartą į lietuvybės veiklą.

Susirūpinta krašte likusiais ir ieškota jiems efektingos paramos.

Iškilo rezistencinės dvasios ir veiklos reikšmė, bet pasigesta lietuviškųjų veiksnių pastangų rezistencijos dvasiai puoselėti.

Apleisti svarbūs tremties uždaviniai. Pasireiškė didelių veikėjų diskriminacija svetimųjų tarpe — baisu! Kiek konferencijų sušaukta vienybei atstatyti, kiek laiko tam sugaišta, kiek nervų sugadinta ir pinigų išleista, o naudos jokios neatsiekta.

Sunyko buvęs vyriausias politinis organas; šiuo laiku jis nėra visų lietuvių politinės valios išraiška. Už tai ne veltui rezistencija krašte mums daro priekaištą. Tačiau iki šiol dar niekas iš mūsų nėra pasakęs mea culpa...

"Lietuvos vaidmuo Bažnyčių susivienijimo istorijoje" — prof. Z. Ivinskio

Šioje paskaitoje mūsų istorikas peržvelgė Katalikų Bažnyčios pastangas susivienyti su Ortodoksų Bažnyčia nuo 14-to iki 19-to šimtmečio, paminėdamas reikšmingas datas, vardus ir apibūdindamas pačius įvykius. Dar iki šiol viešumai nežinomais faktais iškėlė ano meto Lietuvos, jos valdovų, dvasiškių ir kitų asmenybių nepaprastos reikšmės ir dažnai sekmingas pastangas Bažnyčioms suvienyti. Tų pastangų vaisiai buvo išlikę iki pat paskutiniųjų laikų, tik komnuistinis režimas drastiškiausiomis priemonėmis visa tai vėl baiga nuslopnti.

M. Musteikis (Eli).

Mirties salos

S. PIDHAINY
Išvertė Pr. Alšėnas

(Tęsinys iš praeito nr.)

Taigi, mums jį teko matyti pirmą kartą. Išlipęs iš karietos, carišku išdidumu, bizūnu rankoj, jis lėtai žygiavo pro kalinių eiles. Jis buvo rūstus ir, atrodė, jokiuose atvejuose neatlaidus. Baigęs inspektavimą kažką patylomis pasakė trečiosios kalinių sekcijos priežiūros viršininkui ir nuėjo į savo karietą. Karietoje atsistojo stačias ir, laikydamas vienoj rankoj pakeltą bizūną, kita ranka — šiaip mostyguodamas, arkliško balsu pradėjo savąją kalbą:

— Kaliniai, ar jūs įsivaizduojate savo nusikaltimų baisumą prieš proletariato diktatūrą ir valdžią?! Ar jūs nujaučiate tą pasigailėjimo mostą, kurį tebuvo galima pritaikyti jums tik proletariato valdžioj?! Tik mūsiškės partijos ir valdžios dėka — jūs galite stovėti čia ir kvėpuoti tyru oru, bet ne pūdyti savo kaulus kapuose už jūsų kontrarevoliucinius veiksmus...

Taigi, aš ir noriu priminti jums ta didelį pasigailėjimą, kurį turi GPU. Jūs privalote už tai būti ypatingai dėkingi mūsų mokytojui ir vadui draugui Stalinui. Tik jis įsakė nebausti jūsų mirtimi... Jis nori jus perauklėti, nori padaryti gerais ir vertais socialistinės tėvynės nariais ir klusniais valdžios žmonėmis.

Čia pat aš noriu jums pranešti ir pabrėžti, jog už tolimesni neištikimuma jūs būsite sunaikinti, kaip skudurai. Jūsų betkokios pastangos sustabdyti ritmingai besisukantį revoliucijos ratą iš anksto pasmerktos nepasisekimui. Pasaulyje nėra jėgos, kuri sustabdytų to rato sukimąsi.

Taigi, atminkite visa tai, ką jums pasakiau. Būkite klusnūs, pareigingi ir niekad neužmirškite mūsų vado, Stalino, proletarinio moralumo, gerumo, humaniškumo ir pasigailėjimo, kurį jis suteikė jums...

Kelioms minutėms sustojęs, Ivanovičius kalbėjo toliau:

— Aš jums pranešu: atsisakysit dirbti, būsit sušaudyti. Mėginsit pabėgti (kaip grupė kalinių praeitą žiemą), taipogi būsite nušauti. Vesite kontrarevoliucinę propagandą, irgi jūsų laukia mirtis... Įsidėmėkite, paklusnumas, sunkus darbas, lojalumas partijai, pasmerkimas kontrarevoliucinės praeities — tėra vienintelis kelias į laisvę. Kito kelio — nėra! Ar mane supratot? — Su šiuo klausimu jis mechaniškai pamosavo bizūnu prieš save...

Tuo pačiu momentu pasigirdo komanda "Ramiai!" ir karieta pajudėjo. Ivanovičius išvažiavo. O pilkas ir sunkus kalinių gyvenimas — pasiliko...

Toliau autorius aprašo kalinių darbą ir jų maitinimą Solovkose. Jų maistas būdavo — 600 gramų duonos į dieną ir dvokianti sriuba, dažinausiai gaminta iš apipuvusių daržovių. Jų darbas buvo— išplaukti į jūrą didelėse valtyse ir ilgomis kartimis su kabliais galuose graibyti iš jūros dugno tam tikras žoles, kurias sudeginus — būdavo gaminama "jodina" (vaistas). Darbas buvęs itin sunkus ir atsiminimų autorius nesitikėjęs išlikti gyvas aštuonerius metus, kuriais buvo nuteistas. Praleidę pasakojimą apie darbo sąlygas, sustokime prie pasakojimo apie pabėgimą, kurį Solovkų kaliniai buvo įvykdę žiemą prieš atvykstant atsiminimų autoriui į Solovkas, apie kurį minėjo savo kalboj Ivan Ivanovičius.

Pabėgimas

Dar būdamas kalėjimuose pakeliui į Solovkas jau buvau girdėjęs apie Solovkų kalinių organizuotą pabėgimą 1933 m. žiemą. Gi būnant čia vietoje — ir visos pabėgimo smulkmenos paaiškėjo.

Tarp Solovkų salų ir Kem yra apie 60 mylių. Gi tarp Anzer ir vadinamo "Vasaros kranto" — tik apie 26 mylias. Jūros krantas užšala bent kartą į penkiasdešimt metų. Tuomet galima pasiekti ledu žemyną.

1933 metų žiema — buvo labai šalta. Jūra užšalo ir Anzery (viena iš Solovkų salų). Kaliniai apie tai sužinojo. Tas, žinoma, buvo gerai žinoma ir kalinių administracijai, o taip pat ir žemyno pareigūnams. Buvo imtasi reikiamų atsargos priemonių.

Nežiūrint to, kaliniai nusprendė žūt-būt pabėgti. Planuotojų pabėgti grupei vadovavo kalinys Hres, buvęs artimas bendradarbis Ukrainos prezidento Petliuros. Jo pavaduotoju — paskirtas Kazanės universiteto studentas Abdul-Bukriv, totorių kilmės. Grupė buvo suorganizuota iš 31 ukrainiečio, 7 totorių, 2 suomių, 1 čečėno, 3 rusų ir 2 kabardiečių. Išviso — 46 kaliniai.

Svarbiausiuoju punktu jų planuose buvo — kaip įsėlinti į sargybinių gyvenamus barakus, padaryti juos nebepavojingais ir gauti ginklų, amunicijos bei maisto ir kitokių pabėgimui reikalingų dalykų...

Du suomiai, gerai pažįstą kelią, buvo paskirti vadovais, turėjo nurodyti kelią į žemyną. Pasiekus žemyną jie turėjo pasidalinti į mažas grupeles ir leistis Suomijos rubežiaus link. Tenai pasiduoti ir paprašyti politinės globos. Su jais kartu bėgą suomiai, kaip Suomijos piliečiai, kalbėtų už pabėgėlius ir visais atvejais būtų jiems vertėjais.

Nei vienas nebuvo priimtas į planuojančių pabėgti grupę vyresnis negu 50 m. amžiaus ir kuris nemokėjo naudotis ski. Visa grupė buvo sudaryta iš labai aktyvių asmenų, kovojusių prieš raudonąją revoliuciją. Tenai buvo eilė asmenų, kurie ryžtingai priešinosi kolchozų įvedimui, dalis Ukrainos pogrindininkų, jūrininkų, dalyvavusių Kronštato sukilime ir t.t. Buvo ir tokių, kurie pradžioj reiškėsi kaip aktyvūs komunistų rėmėjai, bet vėliau nusisuko nuo jų ir pradėjo veikti prieš.

Vieną sausio mėn. tamsią naktį, kada visi kietai miegojo, suokalbininkai, apsiginklavę aštriais peiliais, nuėmė sargybinius nuo postų ir patį komendantą užklupo labai netikėtai. Viskas užtruko nedaugiau 10 minučių. Komendantas Seleznevas neturėjo laiko nei sušukti. Jo kūnas buvo paliktas ant lovos, tik... su perpiauta gerkle. Jo žmona —surišta ir taip pat palikta didelėj baimėj begulinti lovoj ir žiūrinti į papiautą savo vyrą.

Suokalbininkai pasigrobė gana gerą grobį: du automatiškus ginklus, 37 šautuvus, keletą pistoletų ir reikiamą kiekį amunicijos. Taipogi maisto ir visiems ski.

Be jokio šūvio jie nuginklavo bei padarė nepavojingais ir kitus GPU sargybinius.

Pusės valandos laikotarpy pabėgėliai pajudėjo ledu pirmyn. Aplinkui nebuvo girdėti jokio garso. Tyliai mirksėjo tik žvaigždės danguje...

— Laikykitės visą laiką dešinės! — komandavo suomiai, kurie orientavosi kompasu, pagrobtu iš GPU sargybinio.

Kada grupė buvo nutolusi apie 10 mylių nuo salos, grupės vadas Hres visiems davė šitokias instrukcijas:

— Jeigu pakeliui sutiksime kokius nors priešus, neprivalo nė vienas pasiduoti gyvas. Turime kautis iki paskutiniųjų.

Visi sutiko. Grupė ir toliau tyliai traukė erdvių platybėje. Suomiai pranešė, jog dar turėsią lygumomis sniegu traukti mažiausia 40 mylių, pakol pasieks krūmus...

Prieš auštant grupė pastebėjo tolumoj sniegu padengtą mišką. Tai ir buvo vieta, kurią jie labiausiai troško pasiekti, nes tai buvo geriausias punktas pasislėpti. Keturi kolonos vadai stabterėjo. Davė įsakymą patikrinti ginklus ir daugiau prasiplėsti. Jie išsiskleidė maždaug 150 jardų ploty. Kiekvieno jų širdis plakė laisvės ilgesiu. Atrodė, toji laisvė — taip jau arti... Dar paskubinti greitį — kaip nors — kaip nors pasiekti mišką...

Deja, staiga — kažkoks triukšmas, šnarėjimas. Hres sukomandavo visiems kristi į sniegą. Tuoj pat pasigirdo ir automatiškų šautuvų bei kulkosvaidžių ugnis...

— Apsikasti sniege! — komandavo Hres, — ir nepasiduoti iki paskutinio kraujo lašo!...

— Išdavimas? — klausė Hres šalimais gulinčio suomio... O kulkos ir kulkosvaidžių šrapneliai sėte sėjo savo sėklą aplinkui.

— Aš nenorėčiau tikėti, kad tai būtų išdavimas, — atsakė suomis, spausdamas automatą prie petie...

Kova pasidarė labai karšta ir kieta. Šaudė iš abiejų pusių — be paliovos. Deja, jėgos, atrodė, labai nelygios. Priešo pusėje buvo juntama daug skaitlingesnė šaulių masė, o ir ginklai skirtingi. Jų pusėj buvo ir kulkosvaidžiai, šių gi tik du automatiniai šautuvai ir... ribotas kiekis amunicijos.

GPU kariai, apsirengę baltais apsiautsais, pagaliau, pradėjo kilti ir daryti perbėgimus į priekį.

Ugnis buvo tokia stipri ir intensyvi, jog pabėgėlių grupei nedavė nė pajudėti iš vietos: nei pirmyn, nei atgal. Kas beliko? Tik kautis iki paskutiniųjų.

Hres pastebėjo, jog jo ištikimiausias padėjėjas, suomis, gynęsis su automatu, susmuko ir nulenkė galvą ant savojo ginklo. Buvo kliudytas ir mirė...

— Jūs buvote teisus, mielas drauge, tai nebuvo išdavimas... — Hres pašliaužė suomio link ir, nutraukęs jo diržą, pasipildė savo amunicijos kiekį, kuris taip skubiai tuštėjo...

Pasipriešinimas — buvo beviltiškas. Pabėgėlių grupė kovėsi kaip liūtai, vienok — jų skaičius mažėjo ir mažėjo. Jų kraujas — raudonai dažė baltutėlį sniegą. GPU kariams puolant su kulkosvaidžiais, šautuvais ir net rankinėmis granatomis, pagaliau, sumažėjus bėglių skaičiui ir pritrūkus šaudmenų šioj pusėj ugnis buvo sustabdyta...

(Bus daugiau)

Nedarbo draudimo naujos normos

Nedarbo Draudos Įstatymo (Unemployment Insurance Act) pakeitimas pradeda veikti nuo rugsėjo 27 dienos. Šiuo pakeitimu padidinamos įmokos, mokamos darbininko ir darbdavio, o taip pat ir mokamos bedarbio pašalpos, o be to, prailginamas mokėjimo laikas.

Pavyzdžiui: uždirbąs $57 - $62,99 į savaitę — moka draudimui (darbininkas ir darbdav. pusiau) $1,56. Uždirbąs $63 - $68,99 į savaitę — moka draudimui (darbininkas ir darbdavys pusiau) $1,72. Uždirbąs $69 ir daugiau į savaitę — moka draudimui (darbininkas ir darbdavys pusiau) $1,88.

Nedarbo savaitinės pašalpos dabar bus tokios: draudimo mokąs $1,56 gaus: nevedęs — $23, išlaikąs ką nors — $30; draudimo mokąs $1,72 gaus: nevedęs—$25, išlaikąs ką nors — $33; draudimo mokąs $1,88 gaus: nevedęs — $27, išlaikąs ką nors — $36.

Nedarbo pašalpos mokėjimo terminas dabar pratęstas iš 36 savaičių iki 52 savaičių.

Darbininkai, uždirbantieji daugiau kaip $5.460 per metus, nedarbo draudime gali ir nedalyvauti.

RESTORANAS "RŪTA"
Naujai dekoruotos patalpos, valgiai gaminami prityrusių virėjų iš šviežių produktų europietiško skonio.
VISI maloniai kviečiami atsilankyti
Atidaryta nuo 7 val. ryto iki 9 val. vakaro.
994 DUNDAS ST. W., TORONTO. • Telefonas LE. 6-4393
Savininkė Olga Compagnin.

Watson's
CRISS X CROSS
(Patented 1945)
Prancūziškos kelnaitės
555
Specialus kirpimas su švelniais apsiuvimais — patogus elastinis juosmuo, patentuota pati užsidaranti "Criss X Cross" anga suteikia patogią aptemptą išvaizdą. Pagamintos iš puikios kokybės šukuotos medvilnės. Lengvai skalbiasi — nereikia lyginti. Ilgai nešiojasi. Tinka prie Jerseys.
W2-8

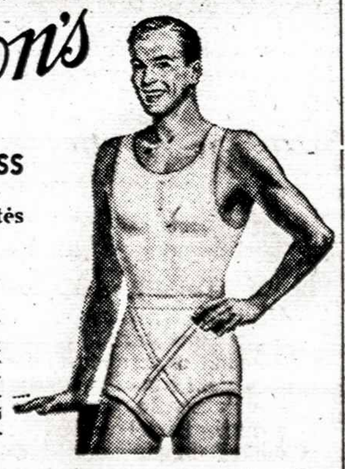

LATVIŲ GĖLIŲ KRAUTUVĖ
802 BATHURST ST. (kampas Bloor)
Telefonas LE. 3-3884.
PAS MUS PUIKIAUSIOS GĖLĖS...
★ Puokštės nuotakoms bei įvairioms kitoms progoms — europietiškame ir kanadiškame stiliuje.
★ Įvairiausių rūšių skintos gėlės bei vazonai su gėlėmis.
★ Mes turime gintaro ir kitokių išdirbinių dovanoms.
Kalbame taip pat vokiškai ir rusiškai.
LOTUS

Įvairūs siuntiniai
Į LIETUVĄ,
LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir U.S.S.R.
DĖMESIO!
Vaistai iš Europos valstybės atpiginti nuo 10% iki 40%.
Prašome reikalauti mūsų naujai atspausdintą vaistų katalogą Nr. 2. Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDĖONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS ir kitką.
Iš Kanados:
Siunčiame paprastu ir ORO PAŠTU Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius.
Turime pardavimui suknelėms, kostiumams ir ypatingai labai geros rūšies vyr. paltams medžiagų, priedų ir įvairių kitų prekių.
Prieš sudarant siuntinį prašome užeiti pas mus ir apžiūrėti medžiagas bei susipažinti su kainomis ir Jūs tikrai būsite patenkinti.
Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
CENTRINĖ ĮSTAIGA:
849 College St., Toronto, Ont., Canada. Telefonas LE. 1-3098
SKYRIAI:
105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA. 8-6686. Ponia V. Juraitis.
94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS. 3-5315. Ponia M. Venskevičienė.
1702 Whitehall Drive, London, Ont. Tel. GL. 1-0821. Ponas K. Kudukis.
DARBO VALANDOS: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais—nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Savininkai S. ir A. Kalūza

"Važiavome ir ėjome, kur norėjome"...

Tik ką grįžęs iš ekskursijos Lietuvon, J. Gasiūnas pradėjo spausdinti savo įspūdžius "Laisvėje". Pasakodamas, kokių grožybių ten jiems teko matyti ir kokia demokratiška bei tolerantinga yra sovietinė valdžia, jis prisimena, kad jie tarp kitų Vilniaus įžymybių aplankę ir buvusią kalėjimą, kuri, pasak jo, dabar esanti paversta muzėjumi (ištikrųjų meno galerija, o prieš tai buvo paversta šokių sale). Esą, "nusileidę į rūsį matėme įvairių Lietuvos kunigaikščių karstus, tarp jų yra ir šv. Kazimiero karstas".

Vargšelis, matė ir nežino, ką matė. Nei ten yra daug tų kunigaikščių karstų (tik Aleksandro ir dviejų Zigmanto Augusto žmonų), o šv. Kazimiero karsto tame rusy niekad nei nebuvo. Jis buvo specialioje, 17 amž. pastatytoje koplyčioje, ne rūsy, kur pamaldūs vilniečiai ir miestą lanką prašalaičiai praeidami pro katedrą dažnai užsukdavo pasimelsti, paprašyti šventojo Lietuvos globėjo užtarimo. Bolševikų valdžiai tai pasirodė nepakenčiama, tad buvo įsakyta šventojo karstą iš koplyčios pašalinti. Jis buvo perkeltas į šv. Petro ir Povilo bažnyčią Antakalny. Įdomu, kodėl Gasiūnas jo ten nepastebėjo? Ir kam jam reikėjo rašyti tai, ko nematė ar ko nesuprato? Turbūt, norėjo pabrėžti, kad lietuviškos šventovės esą nesunaikintos. Deja, nepataikė vargšelis.

Kita jo pasakojimo keistenybė yra, kad vykstant į vokiečių sunaikintą — su žmonėmis sudegintą Pirčupio kaimą ir į Druskininkus, lydėjęs juos pats "prezidentas" Paleckis. Įsivaizduokite — prezidentas turistų gidas-vadovas! Ką galima apie tokį prezidentą pagalvoti? Nagi tik tiek, kad tai Maskvos pastatyta lėlė, kuris jokio atsakingo darbo neturi, kad prie rimtų valstybės darbų jis neprileidžiamas, o turi tenkintis propagandinio agentėlio vaidmeniu. Šitokiam reikalui, žinoma, ir Paleckis tinka.

Apibendrindamas savo įspūdžius Gasiūnas atvirai pasako: "Kiekviena diena ir kiekvienas vakaras buvo užimti". Vadinasi visur vis tempė, vis ką nors rodė, kur nors vaišino. Ir visdėlto Gasiūnas nepamiršta pridėti: "Mes važiavome ir ėjome, kur tik norėjome, niekas mūsų nekliudė". Bet kada gi važiavote ir ėjote, drauguži, jei visos dienos ir vakarai buvo užimti? O kliudyti kasgi kliudys, kai saugumo autobusas ką veža ...

Gasiūnui visdėlto krito į akis kaimiečių trobų sunykimas ir nususimas. Esą: "Važinėdami po Dzūkiją ir Augštaitiją matėme nemažai prastų namų, kurių šiaudiniai stogai skylėti. Kodėl gi jie neužtaisyti? Aiškina mums kolūkiečiai, kad nėra kūlių, nes mašinomis viską kuliant nelieka šiaudų stogams. Atrodo, kad tie namai pasmerkti likimui, nes kolūkiečiai statosi naujus mūrinius namus ir palaipsniui senuosius apleidžia".

Pastebėjęs liūdną faktą, jis visdėto neįrįsta savo draugams "Laisvėje" pasakyti tikros teisybės, o bando švelninti įspūdį aiškindamas, kad, girdi, tas šiaudiniais stogais trobas pakeis mūrinės su čerpių stogais, nors nei tie kolūkiečiai jam to nesakė, nei jis pats taip negalvoja. Jis puikiai žino, kad kolūkiečiai neturi medžiagos nei naujų trobų statybai, nei remontui. Kūlių stogams taip pat tikrai neturi, nes savo daržely rugių sėti neturi kur, o kolūkis viską iškulia mašinom. Tai kur jie gaus kūlių?

Paminėdamas nors trumpai savo grupės maršrutą iš Kauno į Klaipėdą, o iš ten į Palangą, paskum per Kretingą, Plungę, Telšius, Akmenę, Kuršėnus, Dotnuvą, Kėdainius į Vilnių, Gasiūnas prideda, kad visur buvę masių sutikti: "Plungėje pasitiko mus milžiniškos mases. Skubinomės į Telšius, kur taipgi minios mūsų laukė ... pasiekeme Dotnuvą, kur mūsų garbei buvo suruoštas puikus koncertas ..." Tikrai dyvų pilnas tas sovietinis kraštas. Minios supuola pamatyti 20 turistų užsieniečių. Kaži ar nekilo pačiam Gasiūnui klausimo, kas juos ten suvaro: noras pamatyti laisvą tautiečį ar valužios įsakymas. Greičiau pastarasis dalykas, nes be valdžios iš kur gi žinotų, kada tie atvyksta, o savo valia nuo darbų pasitraukti, be to, negalima.

Lietuvos keliai esą trejopi: respublikiniai — daugiausia asfaltuoti, rajoniniai ne asfaltuoti, bet ne prasti, o kolūkiniai labai blogi. Jais "su automobiliu nelengva persiirti. Galybės duobių, vietomis aplaužyti tiltukai. Kai kolūkiečiams pastebi, kodėl jie savo kelių nepataiso, tai jie teisinasi, kad sunku ką nors padaryti, kuomet sunkvežimiai, traktoriai ir kitos sunkios mašinos ne tik duobes išmuša, bet ir tiltelius sulaužo". Girdi septynmetis planas numatąs ir kelių pagerinimą.

Truputį plačiau Gasiūnas prisimena Naująją Akmenę. Esą ji pastatyta ten, "kur buvo Karpėnų kaimas ir balos. Naujas socialistinis miestas turi 5.000 gyventojų. Nei vieno seno namo jame nėra".

Nidoje apžiūrėjo "studentų turistų stovyklą". Joj buvę 500 studentų, o pionierių stovykloje vasarojė 250 vaikų. Kuršėnų vaikų namuose esą 140 berniukų ir mergaičių našlaičių, o kad prieglauda pastatyta dar nepriklausomos Lietuvos laikais, taip ir nepastebėjo.

Apskritai iš Gasiūno aprašymo matyti, kad jie važiavo ir važiavo, tesustodami po keletą valandų bei nakvynėms. Važiavo, kur buvo vežami, o patiems smulkiau pasidomėti kuo nors nebuvo nei laiko. Kraštą, vadinasi, pažino tik iš muzėjų, koncertų, priėmimų ir kiek matė per autobuso langus, o patys kuo nors pasidomėti neturėjo kada.

Apie ekskursantų globojimą kitas dalyvis, D. Jusius iš Worcester, Mass., "Vilnyje" rašo: "Su mumis pastoviai buvo Lietuvos su užsieniu santykių draugijos atstovai, kaipo palydovai, draugai Ričardas Vaigauskas, J. Jankauskas, Bronė Plučienė ir istorikas Juozas Jurginis. Taipgi buvo profesionalinis fotografas ir "Tiesos" reporteris. Jie nepaprastai sugabiai suplanavo visus keliavimo žygius, — kur tik važiavome ar ėjome, visur sužiūrėjo, kad kuris nepaklytų ..." ir šiaip visai padėję ir globoję. Įdomu, kur Lietuvoje galėjo paklysti — Akmenėje gal, Kuršėnuose ar Dotnuvoje?...

Ką Gasiūnas, Jusius ir kiti ekskursantai ištikrųjų matė Lietuvoje, galime suprasti iš vieno taip pat buvusio "pažangaus" Kanados ukrainiečio, kuris buvo gavęs vizą nuvykti aplankyti savo tėvynės Ukrainos, ir grįžęs nebesiryžo toliau likti bolševikinės propagandos žaisleliu, bet viešai parašė visą tiesą. Tarp kitko jis rašo (Homin Ukrainy):

"Pabuvęs kaime dvi dienas, aš truputį prisižiūrėjau kaimo gyvenimo. Pats kaimas yra suskurdęs. Stogai visur kiauri, perlyjami ir niekur negalima gauti nei kūlių, nei gontų, kad galima būtų kaip nors juos pataisyti. Vietos kooperatyve be degtinės, trupučio machorkos ir kartais žibalo, daugiau negalima nieko gauti. Įdomu, kur yra ta elektra, apie kurią čionykštė komunistų spauda vis rašo? Žmonės labai suvargę. Kiekvienas ant savęs turi krūvą skudurų, kurie vos teprimena, kad kadaise tai buvo drabužiai ...".

Taigi, draugai, Gasiūne ir Jusiau, ar ne tą patį matėt Lietuvoje?

LIETUVIŠKI APMĄSTYMAI

A. SALČIUS

Dar dėl antisemitizmo Lietuvoje

Daros keista pasiskačius žinias, dar vis skleidžiamas Amerikos žydų organizacijų, jog Lietuvoj augąs antisemitizmas. Žinom, kad LTSR Rašytojų sąjungos politruku yra žydų kilmės kauniečis Mykolas Sluckis, propagandai Lietuvoj vadovauja žydų kilmės Genrikas Zimanas, saugume svarbius postus tebelaiko įvairiomis semitiškomis pavardėmis pasipuošę iš TSRS oficieriai, o Amerikos žydai net nemirktelėdami šūkauja, kad lietuviai juos persekioja ... Brooklyno "Laisvė" net specialiu straipsniu "melagiams nušluostė nosį". Esą birželio 27 d. žydų laikraščiai "Forward" ir "Tog" Niujorke aliarmavo (kartu su NYTimes, ko nepastebėjo "Lasivė", bet rašėme "TŽ") dėl priešžydiško nusistatymo Lietuvoje. Pasak "Laisvės" red. Bimbos, "labai gerai, kad Amerikos lietuvių ekskursantų pirmoj grupėj buvęs žydų komunistų ("pažangiųjų") "Freiheit" redaktorius David Matis. Pasirodo, jis specialiai žydų (ne komunizmo) reikalais, net turėjęs specialią konferenciją su M. Šumausko pavaduotoju J. Laurinaičiu. "Laisvė" cituoja dabar Matijošiaus straipsnį "Freiheit", rugp. 30. Girdi, Lietuvoj tesą tik 27.000 žydų išlikusių nuo 1941 m. Iš jų 16.000 gyvenąą sostinėj. Matis sumini tik Jacob Katz, kuris einąs "LTSR planavimo komisijos pirmininko pareigas", Boris Cohen vadovaująs miestų ligoninių komisijai ir t.t. Matis nemini nei Sluckio, nei Zimano, nei LTSR finansų ministro, ar saugumiečių. Ar tai reiškia, kad tie nebelaiko savęs žydais, bet "lietuviais". ar "komunistais"? "Laisvė" betgi nerašo, nei rūpinasi, kas iš Amerikos iletuvių delegacijos kalbėjosi su kuom "lietuvių reikalais". O kalbėtasi. Apie tai kalba kiti šaltiniai.

Kultūrinio santykiavimo tema gyva

Nors kaikuri spauda, atrodo, šią temą pradeda traktuoti isteriškai, tačiau ji tebėra gyva. Neseniai šia tema buvo pakviestas pravesti pašnekesį studentų šviesininkų - santariečių savaitgalio stovykloje Port Jarvis, N.Y., kalnuose šių eilučių autorius, keli gerai žinomi išeivių lietuvių laikraštininkai paprašė šia tema daugiau informacijų. Kitų metų vasara planuojama ekskursija lėktuvu Lietuvon. Jon jau užsirašė eilė dailininkų, žurnalistų, mokslininkų. Domėjimasis šia tema yra ir anoj pusėj. Tik atrodo ten dalykai suprantami ne visai taip kaip čia. Štai laiškas rugpiūčio 31 d. Jauno, sąmoningo lietuvio patrioto, kuris matėsi su vienu iš pirmosios Amerikos lietuvių ekskursijos, kurį apibūdino šitaip: "Atrodo tai žmogus įdomus, išsilavinęs ir neblogai jaučia gyvenimo pulsą. Jo pažiūra Jums rūpimo kultūrinio santykiavimo klausimu daugelio mūsų nuomone yra teisinga. Visa tai išsispręs po Chruščiovo - Eisenhowerio vizitų, kuriuos visi žmonės čia labai sveikina. Bendrai susidarė vaizdas, kad atvykę ekskursantai tikėjosi rasti žymiai blogiau negu rado. Jiems dar vaidenasi ta Lietuva, kurią jie paliko prieš 30-40 metų. Tuo tarpu rado visai ką kita. Žinoma, būtų nerealu galvoti, kad čia žmonės ekonomiškai tvirčiau stovi negu pas Jus, bet kilimo tempai yra dideli. Todėl juos matomai stebino švietimo lygis, nemokamas gydymas ir t.t.". Toliau laiške sakoma: "Mus čia informuoja, kad kaikurių kultūrinių santykiavimo šalininkų kelias propaguojant minti išeivijoje nesąs geras. Girdi, Jūs ten įsigijote labai daug priešų, bet visai nedaug draugų. Mums net sakė, kad tai gali atsiliepti net į Jūsų ekonominį gyvenimą. Susidarėm vaizdą, kad Jums reikia viską nuo pradžios iki galo gerai gerai apgalvoti ... Jūsų siųstų žurnalų Lietuvon — "Life" ir kitų, negavau. Negavau nei J. Tininio "Sužieduotinės". Gaila ..." Ištikrųjų gaila. Gaila dėl visos šios dvasinės mizerijos, kurioj tebesiranda maža lietuvių tauta.

Broliai Mekai "tebedrebina svietą"

Britų kino meno ketvirtainis žurnalas "Sight and Sound", vasaros numeryje, spausdina biržiečio Jono Meko išsamų straipsnį "Naujoji Amerikos filmo generacija" Gi Jono brolis Adolfas, pastaruosius mėnesius praleidęs Meksikoj, jam prigimtu karštumu paraše "atvirą laišką", kurio išvadoj jam gali tekti palikti Meksiką. Savo laiške rugpiūčio nr. "Rivesta de la Universidad" žurnale, kuris jį įsidėjo vietoj vedamojo, pridėdamas laiško fotokopiją ir vertimą ispanų kalbon, Adolfas Mekas išreiškė pasipiktinimą vyriausybės politikų pastangomis kištis į Meksikos kultūrinį gyvenimą, apriboti meno ir spaudos laisvę. Jis jau gavęs eilę grąsinimų. Dalis kitos spaudos jo laišką taip pat persispausdino arba atpasakojo.

"Komunistas" aliarmuoja!

Komunistas, bet geras rašytojas J. Baltušis aliarmuoja tarp kita ko, kad LTSR "Holivudas" nebeturįs lietuviškų scenarijų. Kviečia skelbti rašytojų mobilizaciją. O kažin, kad taip mobilizavus savo rašytojus Sibire ir užsieny? Gal baisi konkurencija? Gal dar vis tebeveikia ten stalininis "silpnųjų kodeksas"?

Kodėl nesinaudoja televizija?

LTSR spaudoj nusiskųsta neseniai, kad iš 1.200 taip vadinamų "neakivaizdinių" studentų Kaune, berods, Politechnikos institute, baigiąs tik labai menkas procentas, nes neišlaiką sunkių tokio mokslo sąlygų. Tai labai gerai žino ir lanką vakarinius kursus lietuviai išeivijoj, tačiau šių baigiančiųjų procentas tikriausiai didesnis. "Supuvusioje Amerikoje" tokio privataus NYUniversiteto iniciatyva šį semestrą per TV transliuojami du kursai "Meno istorijos bruožai" ir "Vakarų civilizacijos istorija". Kursai vyks nuo 7.30 ryto, kuomet daugelis pradeda ruoštis vykti darban. Kursus gali stebėti dovanai kiekvienas ieškąs žinių ir mokslo, bet tie, kurie nori gauti diplomą turi užsiregistruoti nuiversitete, sumokėti $105 už kursą ir laikyti egzaminus. Neteko girdėti, kad šitokia technika naudotųsi krašte kur "mokslas nemokamas ir visiems prieinamas".

Duos lituanistikos stipendijas?

Vienas iš LTSR vadovaujančių politrukų, neseniai lankęsis JAV-bėse, pareiškė, kad kultūrinio santykiavimo vienas iš pradinių klausimų "Ar galima tikėtis, kad Amerikos lietuviai studentai gautų lituanistikos stipendijų Vilniaus universitete?" esąs išspręstas teigiamai, nepridedant jokių sąlygų ar reikalavimų mokytis marksizmo ir panašių LTSR dabartinių fanaberijų.

LIETUVIŠKIEJI ĮVAIRUMAI

AL. GIMANTAS

Atkreipė dėmesį į spaudą

Jau laikraščiuose teko nusiskųsti tuo mažu, tiesiog nepakankamu dėmesiu savąjai spaudai, kuris buvo jaučiamas PLB Seimo metu Niujorke. Negeresni reikalai buvo ir tautininkų dešimtmečio seime, kuriame, vienas laikraštininkas, pateikęs savo kredencialus, buvo paprašytas užsimokėti dalyvio mokestį. Ir vienur ir kitur spaudos žmonės neturėjo jokių sąlygų vietoje ruošti pranešimus savo atstovaujamiems laikraščiams, nebuvo jokio ryšininko tarp rengėjų ir laikraštininkų ir tai ypač juto iš toliau atvykę spaudos žmonės.

Reikia pasakyti, kad JAV Liet. Bendruomenės pirmojo visuotinio suvažiavimo rengėjai, visiškai kitaip pažiūrėjo į tą reikalą ir santykius su spauda nori palaikyti taip, kaip visur Vakaruose yra priimta. Spaudai buvo atskiras registracijos stalas, prie atlapo prisegiojami ženkleliai su pavarde ir atstovaujančio laikraščio pavadinimu. Taip pat, vien tik spaudos žmonių reikalams buvo atskiras kambarys, kuriame buvo paruoštos rašomosios mašinėlės, ir kiekvienas norintis, čia pat galėjo susitvarkyti savas pastabas, paruošti ir išsiųsti pranešimus, netrukdomai pasikalbėti su vienu ar kitu atsikviestu asmeniu ir pan. Telefonai, taipgi, buvo čia pat, koridoriuje. Bankete, kuriame reikėjo užsimokėti po aštuonius dolerius, buvo vienas stalas su užrašu "Press", skirtas išimtinai lietuvių ir amerikiečių spaudos atstovams. Savaime suprantama, ir vieni ir kiti, kaip kviestieji svečiai, dalyvavo rengėjų lėšomis.

Kodėl jie neatvyko?

Į minėtąjį JAV Liet. Bendruomenės suvažiavimą, kaip jau teko spaudoje minėti, buvo kviesta visa eilė įtakingų amerikinių asmenybių. Pirmoje eilėje viceprez. R. Nixonas. Jo atsisakymas gana suprantamas ir tas jau buvo minėta "TŽ" skaitytojams. Bet, tenka daryti eilę spėjimų, kodėl neatvyko du žadėję "tūzai", abu senatoriai, J. Kennedy ir L. Johnson, abudu galimi kandidatai prezidento kėdei. Ir jei pirmojo atsisakymas gali būti pateisinamas, kiek kitaip reikalai atrodo su sen. L. Johnson neatvykimu. Mat, jis buvo pasiūlytas vieno Senato komiteto, jųjų pačių iniciatyva ir, kol rengėjai susimetė ir nusiuntė oficialų pakvietimą, netruko ateiti atsakymas, apgailestaująs negalimą atvykimą.

Labai galimas dalykas, kad tame ar tuose visuose atsisakymuose galima įvelgti ir Valstybės Departamento ranką. Yra pagrindo spėti, kad prieš pat Chruščiovo atvykimą, Vašingtone galvojama, jog nederėtų kelti naujų prosovietinių manifestacijų, nes sovietai ypač akylai šiuo metu seka amerikinę spaudą ir visas nuotaikas. Nėra jokios abejonės, kad Nixono, Kennedy ar Johnsono kelionė ir kalbos pas lietuvius būtų labai plačiai lydimos spaudos, radijo ir televizijos atgarsių ir tai, galbūt, Departamento nuomone, negalėtų prisidėti prie Chruščiovo kelionės pasisekimo, kuo labai sielojasi kaikurie Vašingtono politikai. Žinoma, Vašingtonas neturėtų nieko prieš, jei pas lietuvius kalbėtų mažesnio rango pareigūnai, kurių pasakyti žodžiai ir nuomonės jau netaip patrauks amerikinių laikraščių dėmesį.

J. F. Dulles rekomenduotina knyga

Š.m. vasario mėn. John Foster Dulles, jį aplankiusiam prez. Eisenhoweriui, įbruko į rankas vieną knygą, ragindamas ją būtinai perskaityti. To leidinio vardas — "What we must know about Communism", o autoriai Harry ir Bonaro Overstreet. Dabar, tos knygos labai trumpą santrauką, brošiūros forma, yra išleidusi savo tarnautojams ir darbininkams masiniu tiražu General Motors bendrovė, kurioje tarnauja pusė milijono amerikiečių. Turinyje aiškinamas sovietinis imperializmas ir jo plėtimasis. Pačioje pirmoje vietoje, kaip tipingos sovietinės agresijos aukos, minimos Latvijos, Estijos ir Lietuvos respublikos. Jos, autorių žodžiais, buvo paimtos paprasčiausia jėga ir prijungtos prie Rusijos. Esą, Stalinas retai kada stengėsi surasti betkurią teoriją pateisinti šią vagystę. Toliau jau minima apie "išlaisvinimą" kitų Rytų ir Vidurio Europos valstybių.

Apie klaidas, bet ... nedrąsiai

Nežiūrint stalininių metodų pusiau viešo pasmerkimo, eilės asmenų rehabilitavimo ir gražinimo į enciklopedijas ir laikraščių puslapius, sovietinamoje Lietuvoje labai nedrąsiai teužsimena apie pirmosios okupacijos metu vykusį sovietinį siautėjimą, pasiekusį kulminacinį tašką masiniais išvežimais. Kartą ar du, tokie asmenys kaip Sniečkus ir Gedvilas labai nedrąsiai užsiminė apie pasitaikiusias klaidas praeity, socialistinio teisingumo pažeidmus. Bet, ta ir viskas. Sunku iš tų žodžių suvokti, ką konkrečiai turi galvoje minėtų pareiškimų davėjai. Dabar, "Tiesos" nr. 169, V. Kazakevičius, recenzuodamas A. Baltrūno apsaką "Tolimi keliai", kurioje kaip tik rašoma apie pirmąjį bolševikmetį, karą ir po jo prasidėjusi kolchozinimą, tarp kita ko prikiša autoriui, kad kaikurie klausimai tik užkabinti, bet tuoj pat ir apeiti. Girdi, panašiai užsimenama apie klaidas keturiasdešimt pirmųjų metų birželyje ir kt. Esą, tose vietose taip ir

(Nukelta į 7 psl.)

Ateivių kolchozas neišsilaikė

Kanadoj yra žinoma tikybinė grupė huteritai, kuri neturi privačios nuosavybės ir tvarkosi komunistiškai, bet ne marksistiškai. Panaši grupė yra JAV amaniečiai, atkeliavę iš Vokietijos Rhein lando bėgdami nuo tikybinio persekiojimo. Jie įsikūrė Iowa valstijos plotuose, kur suorganizavo ūkis, tekstilės įmones, plytines, pasistatė dievnamius, mokyklas, namus. Šiemet jie mini 100 metų įsikūrimo sukaktį JAV Cedar Rapids vietovėj, kur jie turi 7 miestelius su apie 1.400 narių. Pradžioje tvarkėsi jie komunistiškai — neturėjo jokios privačios nuosavybės, dirbo ir gyveno bendrai, valdomi savo grupės vyresniųjų. Tai jie darė savo tikybos įkvėpiami bei norėdami gyventi bendruomenės dvasia. Po I D. karo betgi šis gyvenimo būdas ėmė rodyti pavargimo ženklų. Jaunoji karta pradėjo rodyti nepasitenkinimą, reikalaudama didesnio išsilavinimo nei sektos vadų buvo leista — 8 m. pradžios mokykla. Be to, jie ėmė šalintis iš kolchozo darbų ir ieškoti jų miestuose, kur atlyginimai žymiai didesni. Dalis jų trynėsi kolchoze nieko nedirbdami. Atsirado radijas, laviračiai, automobiliai, kurie sekt os buvo uždrausti. Pagaliau amaniečiai 1932 m. nubalsavo reformuoti savo kolchozą pereiti prie laisvesnės santvarkos. Sudarė jie bendrovę, kuri ėmė mokėti atlyginimą už darbą pagal sugebėjimą iki $2 už val., pardavė namus kolchozo nariams, leido šeimoms gamintis maistą paskirai, pasirinkti darbus ir gyventi kaip patinka. Netrukus gamyba pakilo; vien audinių 1958 m. buvo priausta už $10 mil. Pelnas 1958 m. padidėjo iki $268.000, kuris buvo išmokėtas dividendais. Mechanikas Foerstner išrado alaus šaldytuvą, kurį išreklamavo per televiziją ir padarė daug pelno. Senieji žiūri su liūdesiu širdyje į nykstantį pamaldumą bei asketinį gyvenimą, bet nesibodi pakilusios gerovės.

Sovietinė lygybė

Sovietinės Gudijos savaitraštis "Literatura" i Mat.", Nr. 43, pateikia du įdomius faktus iš sovietinio gyvenimo.

Esą pvz. Nesvyžiaus rajono Dzeržinskio kolūkio pirmininkas 1958 m. kasdien uždirbęs 150 rb. — per mėnesį 4.500 rublių, kai eilinis kolūkietis, dirbęs laukų darbus, per dieną teuždirbęs tik 6 rublius — 180 rublių per mėnesį. Vadinasi partijos prisiųstas pirmininkas uždirbo tiek, kiek uždirbo 25 kolūkiečiai kartu. O juk ir jie turi gyventi. Kaip jie gali gyventi, galima suprasti turint galvoje, kad 1 klg. duonos kainuoja 3 rb. Vadinasi už visą kolūkiečio uždarbį tegalima nupirkti 2 klg. duonos kasdien.

Antras pavyzdys pateikiamas iš David Gorodok rajono kolūkio, kur pirm. Jankouski per dieną uždirbęs 179 rb. vien pridedamojo uždarbio — 41.700 rublių per metus. O kur dar pagrindinė alga? Jo pavaduotojas priedų gavęs 30.800 rb., t.y. po 130 rb. dienai. (Pagrindinė ir jo alga nenurodyta).

Kokie nors komentarai prie šitų skaitlinių, vargu ar reikalingi.

PARALITIŠKOS **POLIO** PASEKMĖS

GALI BŪTI IŠVENGTOS

Dabar rimtos polio pasekmės gali būti išvengtos ir jo žalingumas apribotas. Nerizikuok — apsaugok save ir savo šeimą polio skiepais.

Trys atitinkamais protarpiais duodami įskiepijimai apsaugos ir iki minimumo sumažins paralyžiaus pasekmes. Nuo 1955 m. buvo išdalintas didelis kiekis skiepų, pakankamas 3.004.270 žmonių gauti po tris jų dozes. Visa tai buvo nemokamai pristatyta jūsų gydytojui ir sveikatos pareigūnui Ontario Sveikatos Departamento. Tame laikotarpyje polio paralyžius beveik visiškai išnyko, ypač intensyvios skiepijimo programos dėka.

Dabar yra pats laikas veikti — vasara ir ruduo yra du pagrindiniai polio sezonai. Pasirūpinkite savo šeimos skiepijimu dar šiandien.

Nuo kūdikystės iki 40 metų

Pavojingiausi metai polio ligai yra nuo kūdikystės iki 40 metų ir po jų. Kiekviename šių grupių amžiaus asmeniui yra svarbu gauti tris atitinkamais protarpiais polio įskiepijimus. Teiraukitės pas vietinį savo gydytoją ar sveikatos pareigūną.

ONTARIO DEPARTMENT OF HEALTH

Hon. Matthew B. Dymond, M.D.
Minister

Laiko ilgiau negu kitos

Penmans

WARRANTED HIGH PENMANS GRADE KNIT-GOODS

NEPLYŠTANČIOS

darbo kojinės

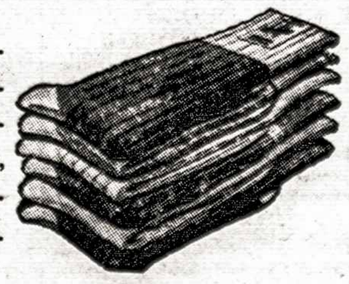

Kokių tik rūšių jūs panorėsite, PENMANS DARBO KOJINIŲ yra įvairiausių. Nesvarbu kurias pasirinksite, jūs įsitikinsite, kad tai vertingiausias pirkinys už šią kainą.

Taip pat apatiniai - viršutiniai rūbai

GARSŪS NUO 1868 METŲ WS10-4

NATURAL GAS

Pigiausia naudoti NAMŲ APŠILDYMUI

NEREIKIA NIEKO ĮMOKĖTI

lengvi išsimokėjimai per **5 metus**

mokant kartu su mėnesine gazo sąskaita.

$14.60 pilnai įrengs jums dujų krosnį, įskaitant darbą ir medžiagą prijungimui prie artimiausių vamzdžių rūsyje.

$ 5.60 per mėnesį įrengs gas conversion burnerį. Jis tinka daugumai krosnių.

Perkeltimas gali būti įvykdytas per kelias valandas.

Įrengimai visokių rūšių namų apšildymams.

VELTUI KROSNIŲ APTARNAVIMAS

Gas Company neturi vaikštančių po namus pardavėjų, nei piršėjų per telefoną. Informacijų apie prekiautojus, įgaliotus Ontario Fuel Board, parduoti ir įrengti natūralių dujų įrengimus kreipkitės žodžiu ar raštu į Sales Department. 59-20

Consumers' Gas

Pavergtoje tėvynėje

Studentai Kauno Politechnikos institute šiemet bus jau dviejų rūšių: jau dirbę gamyboje ir nedirbę. Pirmieji mokysis įprastine tvarka, o gamyboje nedirbusieji turės eiti dirbti į įmones bei statybas ir tik 4 dienas kas savaitę vakarais po 4 val. susirinks klausyti paskaitų. Tai liečia, žinoma, tik pradedančius studijas. Mat tik nuo šių mokslo metų pradžios pradeda veikti reikalavimas, kad kiekvienas augštosios mokyklos studentas bent metus prieš tai būtų dirbęs kur nors gamyboje, savo būsimai specialybei artimos rūšies darbe.

"Mokslas ir Technika". Taip pavadintas naujas mėnesinis žurnalas, pradėtas leisti vietoje "Už gamybos pažangumą". Naujojo žurnalo leidėju nurodoma visa eilė organizacijų, o redaktorius yra M. Martynaitis.

Kamščius buteliams užkimšti— skaidinius su gabalėliu kamščio viduje, pradėjo gaminti Klaipėdos žuvies kombinatas iš konservų dėžučių atliekų. Visą gėrimų pramonę jis negalįs aprūpinti, tad kamščiai esą gabenami iš Karaliaučiaus ir Leningrado.

Alytuje bibliotekos patalpa esanti tokia ankšta, kad knygos klojamos ant grindų, o skaityklai vietos visai nesą. Būtinai esą reikalingos iktos patalpos, rašo "Tiesoje" I vid. mokyklos mokyktojas Vyt. Mockevičius.

Kaip varžosi dėl pirmavimo. D. Radžiulytė "Tiesoje" rašo apie skandalą Jonavos septynmetėje mokykloje. Ji anksčiau rajone turėjusi gerą vardą. Bet pereitais mokslo metais trimestriniai pažymiai pasirodę menki. Kad mokykla neiškristų iš pirmaujančių eilės, direktorė Spiliauskienė susikvietusi mokytojus ir privertusi mokiniams parašyti geresnius pažymius. Dalis mokytojų priešinęsi. Tai Gulbinienė, Ancikevičienė, Jencienė ir kt. Rajono l. švietimo skyriaus vedėjas Kulikauskas, kuris dėstęs matematiką, nors komunistas, gynęs direktorę ir pats taisęs pažymius. Jis po skandalo essą atleistas, bet . . . "už nuopelnus" esąs reokmenduotas į partinę mokyklą. Esą, "lydeką įmetė į vandenį". Špiliauskienė pavasarį buvusi apdovanota garbės raštu ir dabar tebedirektoriaujanti. Ji dar vedantį kovą su mokytoja Antukaite, kurią kaltinanti ardant jos šeimą. Kai Antukaitė išvykus į nievrsitetą stojamųjų egzaminų, direktorė pasiuntus telegramą, kad ji nesąžiningai laikysianti.

Graužėnų kolūkio, Vilkijos rajone, statoma centrinė gyvenvietė. Esąs pradėtas statyti dviejų augštų pastatas, kuriame būsianti salė su scena, mokykla, kino aparatinė. Pradėtos statyti dirbtuvės, kuriose bus remontuojami traktoriai ir kitos žemės ūkio mašinos. Kolūkio pirmininkas yra Vizgirda.

Odų atliekų perdirbimui Šiauliuose būsianti pastatyta įmonė, kuri gaminsianti sintetinę medžiagą odų galanterijos dirbiniams. Per metus ji pagaminsianti pusę milijono kvadr. metrų odų pakaitalo. O odos galanterijos dirbinių fabrikas esąs statomas Kaune.

Iš kaprono Kaune esą gaminamos sagos, šukos ir detalės tekstilės mašinoms.

Iš Brazilijos grįžo šią vasarą Juozas Kairys su žmona ir dukra, iš Lietuvos emigravęs 1929 m. Jis kilęs iš Utenos apskr. Dabužių kaimo. Įsikursiąs Panevėžyje.

Rokiškio klebonas dekanas Talačka "Tiesoje" tūlo E. Urnelio kaltinamas skleidęs per davatkas bauginančius raštelius apie pasaulio pabaigą, sukrėtimus, audras ir karus, kuriuose vienos tautos būsią apvalytos, o kitos dingsią. Buvę pranašaujama, kad tai įvyksią dar 1958 m. Dėl to dabar ir davatkos esą pasipiktinusios, kad pranašystės neišsipildę. Bauginimai buvę paremti Mergelės Marijos pranašyste, pasakyta tūlai vienuolei.

Vilkijos rajono "Mičiurino" vardo medelyno vedėjas Čepkauskas esąs atleistas už "piktnaudojimą tarnybine padėtim".

Liaudies priešai

Prūseika "Vilnies" Nr. 179 skyrelyje. "Kasdien", norėdamas įrodyti, kokia sovietinė valdžia yra atlaidi, rašo, kad tokie veikėjai "kaip L. Bistras, prof. Abraitis, buvęs prezidentas Stulginskis, Tonkūnas, buvęs ministras Šakenis, prof. Žemaitis" buvę tarybų valdžios priešai, bet šiuo metu jie lojaliai dirbą su tarybine valdžia. Dr. Garmaus sūnus pirmiau buvęs valdžios priešas, o dabar dirbąs Šiauliuose kaip medikas.

Iš sugretinimo matyti, kad tarybų valdžios priešais vadinami tokie asmenys, kurie buvo ištremti ar kalinami. Mes jau ne kartą esam girdėję, kad iš tremties yra grįžę L. Bistras, kuris ilgai negalėjo gauti jokio darbo; buvęs švietimo ministeris ir Dotnuvos Ž. Ū. Akademijos rektorius Tonkūnas, kuris dabar dirba tyriamąjį darbą Dotnuvos tyrimo stoty, turėdamas savo žinioje pievų tyrimus; girdėjome, kad grįžo iš tremties buvęs prez. A. Stulginskis, kuris dabar yra Vitėnų gyvulininkystės fermos vedėjas, bet pirmą kartą išgirdome, kad "valdžios priešais" buvo, t.y. kad buvo ištremti prof. Abraitis ir prof. Žemaitis. Prof. Abraitis po karo kurį laiką buvo Kauno medicinos fakulteto dekanu, buvo kartą pranešimas "Tiesoje", kad jis net skaitė viešą paskaitą "Religija ir mokslas", o po to iš laikraščių puslapių jo vardas išnyko. Išeina, kad vargšelis ir jis koki dešimtį metų atpylė tremtyje. Prof. Žemaitis pastaraisiais keliais metais spaudoje nebuvo minimas, bet iš pradžių jis tikrai dar profesoriavo ir net, berods, paruošė kažkoki matematikos vadovėlį ir šiaip reiškėsi viešumoje. Matyt, irgi nepataikė.

—

WINNIPEG, Man.

Per rugsėjo 8-tos idenos minėjimą Tautos Fondui aukojo:

Po $5 — Pr. Matulionis, Mečys Šarasukas, Vincas Januška;

Po $3 — Eug. Kalasauskas, J. Činga;

Po $2 — J. Demereckas, M. Januška, St. Bujokas; dr. Zulonas, A. Genys, J. Vaitkūnas, J. Malinauskas, K. Strikaitis, kun. J. Bertašius;

Po $1 — Žiminskas, Vera Zavadskienė, A. Šidagytė, A. Kuncaitis, A. Radzevičius, V. Stankevičius, J. Mališauskas, M. Bukauskas, V. Galinaitis, dr. Vitė, St. Ramančauskas, K. Stonkus, V. Krisčiūnas, Valentinas Rutkauskas ir J. Timmermanas.

Aukojusiems nuoširdus ačiū.

M. Šarauskas TF atstovas.

HAMILTON, Ont.

VAV PARAPIJOS ŽINIOS

— Šeštoji LD Hamiltone praėjo su dideliu pasisekimu. St. Mary's gražioje bažnyčioje J.E. vyskupas V. Brizgys iš Čikagos atlaikė iškilmingas šv. Mišias, asistuojant T. J. Borevičiui, SJ, kun. B. Pacevičiui ir T. Klemensui Žalaliui, OFM, ir pasakė tai dienai pritaikytą pamokslą. Šv. Mišių metu giedojo parapijos choras, diriguojamas muz. St. Gailevičiaus. Pamaldose dalyvavo nemažas skaičius lietuvių dvasiškių iš įvairių Kanadas vietovių, taip pat kan. J. Končius iš Amerikos. Daugelis lietuvių ta proga priėmė šv. Komuniją už kenčiančią Lietuvą.

— Pereitą savaitę Aušros Vartų bažnyčią ir kleboniją aplankė kun. V. Katarskis iš Amerikos.

—Šeštadieninė lietuvių mokykla rugsėjo 12 d. pradėjo mokslo metus. Mokyklos vedėjas ir mokytojai džiaugiasi, kad mokinių skaičius didėja ir pirmą dieną jau užregistruota 140 vaikų. Pereitą sekmadienį mokiniams šv. Mišias atlaikė ir pasakė pritaikytą pamokslą parapijos klebonas kun. dr. J. Tadarauskas. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu.

— Pereitą sekmadienį Hamiltone buvo maldos diena už kenčiančią Lietuvą, ryšium su Chruščiovo atvykimu į Ameriką.

— Iš įvairių Kanados vietovių pastoviai įsikurti vis atvyksta naujų šeimų, tuo būdu Hamiltono lietuvių kolonija didėja. Šiomis dienomis iš Norandos atvyko Zofija ir Vaclovas Bruzgiai. V. Bruzgys buvo žinomas veikėjas Vilniuje.

— Rugsėjo mėn. pabaigoje prasidės tradicinis parapijiečių lankymas.

— Spalio 25 d. prasidės įprastos vienos savaitės rekolekcijos, kurias praves vienas iš TT Marijonų.

J. T.

TĖVŲ SUSIRINKIMAS. Spalio 4 d., sekmadienį, tuojau po pamaldų, 12 val., Aušros Vartų parapijos salėje, 58 Dundurn St. N., šaukiamas vysk. M. Valančiaus vardo mokyklos mokinių tėvų metinis susirinkimas aptarimui visų su mokyklos gyvavimu susijusių klausimų.

Maloniai prašome visus tėvus paaukoti nors trumpą valandėlę laiko ir į šaukiamą susirinkimą atsilankyti.

Skelbtas susirinkimas rugsėjo 27 d. neįvyks — atšaukiamas dėl svarbių priežasčių. Jisai nukeliamas į sekantį sekmadienį, spalio 4 dieną. **Tėvų komitetas.**

Iš Šeštosios Kanados LD neoficialiais duomenimis gauta apie $1.500 pelno. Dalis Org. K-to narių numato pelną išdalinti įvairioms organizacijoms, kiti tuo tarpu nori skirti $500 Liet. Rašytojų D-jai, kaip premiją-dovaną Kanados lietuvių tremties rašytojui. LD k-tas paskelbs spaudoje viešą apyskaitą.

Lietuviškas filmas — Lietuva Europos nugalėtoja jau yra pilnai baigtas. Garsinis, paruoštas Hollywoode, jis dar priede turės Vasario 16-tosios gimnazijos filmą ir greičiausiai vaikams pieštą spalvotą komedijėlę "Algis Trakys ir Taksiukas Šleivys". Filmų atgabenimu į Kanadą rūpinasi K. Baronas ir, kaip teko patirti, jis jau principiniai yra susitaręs. Filmai visose Kanados kolonijose bus rodomi greičiausiai žiemos metu. **K. B.**

LN narių šeima praėjusią savaitę padidėjo 4, kurie bendroje sumoje įnešė $800.

Su pasigėrėjimu ir didžia padėka tenka iškelti šviečiantį Sofijos Skripkuvienės asmenį. Būdama vyresnio amžiaus, ji keletą metų iš savo kuklių pajamų dėjo dolerį prie dolerio ir į LN dabar atėjo su $400: už $100 įsigijo akciją, o $300 investavo į LN paskolos lakštus. "Kad tik Dievas Jums padėtų šiame sunkiame LN darbe", — buvo jos nuoširdus linkėjimas išleidžiant LN v-bos atstovą.

Kitas retas ir daug jėgų LN v-bai teikiantis pavyzdys — tai Ročių šeima. Tik pradėjus LN kurtis, dar 1956 m. spalio 18 d., mielasis Pranas pirmuoju nariu įrašė savo mažąją Ritutę, 1958 m. kovo 24 d. įstoja pats, o dabar vėl pridėjo kitus $200 įrašydamas nariu savo vienturtį Stasiuką ir antrą šimtinę pridėjo dukrelės vardu, kuri šiuo metu lanko antrą skyrių ir pasižymi kaip gera mokinė. Išviso Ročių šeima prisidėjusi prie LN $400.

Nuoširdus ačiū Karalėnams, įrašiusiems nariu jų vyresnįjį sūnų Joną su $100 ir Krakaičiui Albinui iš Burlington ,Ont., įstojusiam nariu irgi su $100.

Liet. Namai lapkričio 1 d. mokės morgičius. Pasistenkime, kad jų kuo daugiau atmokėtume. Stokime LN nariais ir laikykime savo santaupas LN paskolos lakštuose.

Rugsėjo 17 d. suėjo metai kai staigiai mirė LN narys a.a. Miltenis Balys. Kadangi jis išeivijoj artimųjų neturi, todėl LN v-ba, minėdama jo mirties metines, užprašė Mišias, paskirdama tam tikslui iš LNF $5 auką.

LN Delta kinas rugpiūčio mėnesį davė $1.036,56 gryno pelno. Praėjusiais metais per tą patį mėnesį buvo gauta $752,96, t.y. šiemet $283,60 pelno daugiau.

Nuo šio ketvirtadienio, rugsėjo 24 d., tris dienas eis garsus ir gražus, ypač vaikų mėgiamas, filmas "Sleeping Beauty" — Mieganti Gražuolė.

LN narių dėmesiui. Poros savaičių bėgyje visiems LN nariams bus išsiuntinėti pranešimai, kuriuos nurodoma, kiek kiekvienas narys turi LN pinigų ir kokiose pozicijose. Visi nariai maloniai prašomi jiems priklausantį dividendą palikti Liet. Namuose, kaip paskolą, nes iš jų mokami morgičiai. Teisiniam to reikalo sutvarkymui yra reikalinga iš narių gauti jų raštišką sutikimą, todėl visi nariai labai prašomi prie pranešimo pridėtą atkarpą pasirašyti ir tuojau grąžinti Liet. Namams.

Ta pačia proga LN v-ba kreipiasi į narius, prašydama užsisakyti 3 "Rūtos" leidyklos knygas per Namų Fondą, kurios kainuoja po $1 ir yra pirmosios beletristinio žanro lietuviškos knygos išleidžiamos Hamiltone.

Sk. St.

H. moksleivių at-kų susirinkime, kuris įvyko rugsėjo 14 d., parapijos salėje, dalyvavo virš 30 moksleivių. Susirinkimą pradėjo giesme Marija, Marija ir jam vadovavo kuopos pirm. G. Lataus-kaitė, sekretoriavo G. Bakaitytė.

Vyr. at-kų kuopos pirm. J. Pleinys sveikino visus moksleivius taip gausiai asilankiusius į pirmąjį po vasaros karščių susirinkimą. Šia proga jis tarė kelis žodžius apie at-kų organizaciją ir apie moksleivio pareigą šiai organizacijai. Baigdamas savo trumpą žodį, kvietė visus moksleivius kruopščiai ruoštis Hamiltono at-kų šventei - dešimtmečiui, kuris įvyks š.m. lapkričio mėn. 21 ir 22 d.d. Išrinkta taip pat nauja moksleivių at-kų valdyba: Gintra Bakaitytė, Danguolė Pranckutė, Arūnas Bakaitis, kandidatai: A. Eismontaitė ir F. Meškauskaitė.

Aptarus einamuosius reikalus, kurių buvo nemažai, buvo padainuota kelios dainelės ir pasišnekėta. Susirinkimą baigė at-kų himnu.

Susirinkimas praėjo labai gražioje ir jaunatviškoje nuotaikoje. Naujai moksleivių at-kų kuopos valdybai linkime sėkmės ir toliau taip sekmingai dirbti viską aukojant Dievui ir Tėvynei.

Hamiltono at-kai smarkiai šiuo metu ruošiasi trečiajam spaudos baliui, kuris neužilgo, — spalio 10 d., įvyks Knights of Columbus salėje. Rengėjai iš anksto kviečia visus hamiltoniečius ir apylinkių lietuvius šiame baliuje skaitlingai dalyvauti. **J. P.**

"Kuboje žmonės gyvena ne tam, kad dirbtų . . ."

Montrealio Aušros Vartų parapijos kun. Tėvas Kulbis, SJ, pramintas "skrajojančiu kapelionu", neseniai dalyvavo išvykoj į Kubą rekordiniu laiku: per dvi savaites ten ir atgal. Jūsų korespondentui teko turėti įdomų pasikalbėjimą su šiuo nuotykius mėgstančiu jaunuoliu bičiuliu. Jo įspūdžius pateikiame skaitytojams.

— Kas organizavo šią taip nuotykingą kelionį į Kubą, jos sostinę Havaną ir ekskursiją per salą?

— Kelionę į Kubą suplanavo kanadiečiai prancūzai skautai vyčiai. Jų vadovas, kuris dirba Montrealio mokyklų švietimo komisijoje ir kuris daznai būna neokanadiečių stovyklų vadovu, papraše manęs būti skautiškos "keliaujančios stovyklos" kapelionu. Kelionėje dalyvavo 28 skautai vyčiai, jų tarpe vienas vokietis, vienas šveicaras, vienas čekoslovakas, vienas prancūzas iš Prancūzijos ir vienas lietuvis — jų kapelionas.

— Kokiomis priemonėmis keliavote?

— Iš Montrealio iki Key West, Floridoj, vykome penkiomis mašinomis. Iš Key West į Kubą skridome lėktuvu. Pažymėtina, kad Kubos lėktuvų kompanija dviems ekskursantams, vadovui ir kapelionui suteikė vietas nemokamai. Atskridę į Kubą toliau keliavome autobusu, pripuolamomis mašinomis ir didelį kelio galą pėsčiom.

— Ar jums buvo suruoštas sutikimas?

— Atskridus į Havaną mus pasitiko vyriausias skautininkas su skautais ir Havanos Jėzuitų kolegijos keli tėvai. Iš aerodromo buvome nuvežti į Tėvų Jėzuitų gimnaziją (tą pačią, kurioje yra mokęsis ir kurią baigė dabartinis Kubos min. pirmininkas Fidel Castro). Ten pasivaišinę, specialiu autobusu išvykom aplankyti ir apžiūrėti Havanos miesto įdomesnių vietų. Po to važiavome į Kubos skautų stovyklavietę už 40 klm. nuo Havanos. Čia mūsų laukė iškeptas didžiausias paršas, patiestas ant vieno milžiniško palmės ar bananmedžio lapo.

— Kaip atrodė kubiečių skautų stovykla ar tokia, kokią mes pratę įsivaizduoti?

— Kubiečių skautų stovykla įrengta neperseniausiai jų įsigytame dideliame žemės plote prie upės, apaugusiame palmėmis ir kitais atogražų medžiais ir augalais. Augmenija tropikų, turtinga ir įvairi. Matėsi augant bananai, apelsinai, abrikosai, cukrinės nendrės ir kitokie žaliastiebiai storalapiai augmenys. Kubos stovyklavietė įrengta panašiai kaip ir kanadiečių, yra pastovūs bendrieji pastatai, virtuvė, valgykloms, tualetui ir palapinės — pačių skautų statytos gyventi. Vis dėlto bendrieji pastatai daugumoje susideda iš stulpų ir stogų — be sienų, nes klimatas šiltas.

— Kaip ilgai gyvenote stovykloje?

— Atvykimo diena buvo užbaigta skautišku laužu, kurio metu pasirodė kanadiečiai ir kubiečiai, kaip dviejų šiaurės ir pietų kraštų reprezentantai su savo dainomis, šokiais, folkloru. Jo metu buvo užmegsti draugiški skautiški ryšiai tarp šių rodos toli nuo kitų gyvenančių jaunuolių. Iškilmingoje ceremonijoje kubiečiai skautai įteikė savo vėliavą kanadiečiams, o šieji parišo savo tautinius kaklaraiščius kubiečių skautų vadovams. Kitą rytą kanadiečiai paliko stovyklą ir keliavo toliau, per aštuonias dienas padarydami pagal nustatytą maršrutą po 30 klm. į dieną pėsčiom. Juos lydėjo keliolika kubiečių skautų. Tačiau kubiečiai toli gražu nepasirodė tokie išvermingi kaip kanadiečiai ir dažnai turėjo būti pravažiuojančių mašinų pavežami, kitaip nebūtų įveikę tokios kelionės. Keliaujant teko sustoti šiose vietose, kur klebonauja kanadiečiai prancūzai kunigai (yra vietos kunigų trūkumas). Jų buvome labai nuoširdžiai priimti ir pavaišinti.

— Ar teko būti tiktai kanadiečių reprezentantu ar buvo progų pasirodyti ir lietuviu?

— Kelionėje teko kalbėti daugiausiai angliškai, tačiau vietiniai konfratrai kunigai mane vadino "padre lituanus". Kubos skautų vadovų tarpe teko sutikti porą žydų kilmės jaunuolių, kurie sakėsi esą kilę iš Lietuvos.

— Kaip užbaigėte savo iškylą?

— Po aštuonių dienų keliavimo pėsčiom pasiekėme pajūrį, iš ten grįžome autobusu į Havaną, kur pernakvoję vėl išskridom į Key West. Į Montrealį parvykom automobiliais po keturių dienų vargingo važiavimo, nes reikėjo padaryti 2.000 mylių. Naktimis miegojome ne daugiau kaip po penkias val. greitomis pastatytose palapinėse.

— Kokie įspūdžiai iš Kubos ir jos sostinės Havanos?

— Pats miestas didelis ir gražus, turįs apie vieną milijoną gyventojų, kada visame krašte šeši milijonai. Kaip keliautojai nepastebėjome jokių buvusios revoliucijos žymių. Puikios autostrados, gražūs gėlynai, daug erdvės. Architektūra nestandartinė kaip daugumoje šiaurės Amerikos miestų, bet perdėm individuali ir dėlto įdomi. Žmonės irgi mėgsta puoštis, dabintis. Išoriniai kubiečiai mandagūs ir paslaugūs, mėgsta burtis aikštėse, kavinėse. Neatrodo, kad jie čia labai mėgtų darbą. Jie dirba kad gyventų, bet negyvena kad dirbtų . . .

Kuba daro turtingo krašto įspūdį. Palyginus su Lietuva, Kubos gyventojų skaičius dvigubai didesnis, nors ir teritorija beveik dvigubai didesnė. Kuba turi įvairių gamtos turtų kaip geležies ir mangano rūdos, augina cukrines nendres, iš kurių gaminamas garsusis Kubos romas, tabaką, kavą, kakao. Be to, turi savo marmuro. Daugelis paminklų ir namų papuošimų, net didelių salių grindys, Havanoje yra iš marmuro.

— Ar Kubai grėsia komunizmo pavojus?

— Vyriausybės sudėtis neabejotinai palinkus komunistų pusėn, nors pats Fidel Castro ir sakosi esąs nekomunistas. Visdėlto ateitis priklausys nuo nepramatomų aplinkybių, nes pietiečiai savo simpatijose nėra pastovūs.

— Ar likote patenkintas ekskursija?

— Nors kelionė buvo sunki ir varginga, galbūt sunkiausia kokią man kada teko turėti, mums keliautojams ji buvo kartu įdomi ir naudinga, — baigė savo pasakojimą kapelionas Kulbis.

J. Petraškevičius.

Lietuviai pasaulyje

JA Valstybės

J. Kapočius, Liet. Enciklopedijos leidėjas, po auto katastrofos dar tebesigydo Carney ligoninėje.

JAV ir Kanados liet. evangelikų III sinodas šaukiamas Čigakoje rugsėjo 26-27 d.d. Ziono parapijos patalpose — 2209 So. Bell Avenue.

Liet. evangelikų liuterionių parapijų yra Čikagoje, Kolensvilėje, Toronte, Niujorke, Bostone, Los Angeles. Pirmasis liet. evang. liut. sinodas įvyko 1954 m. Toronte, sušauktas 10 asmenų iniciatorių. Jo uždavinys sudaryti ryšį tarp lietuvių evangelikų ir pasirūpinti lietuviškaisiais evangelikų reikalais — parūpinti lietuviškų knygų, giesmynų ir pn. Lietuviškasis sinodas nenori kištis į parapijų ryšius su vietiniais sinodais, bet nori rūpintis tais reikalais, kurie svetimųjų nebus patenkinti. Dėl to liet. sinodas nesipriešina, kad parapijos turėtų ryšių su svetimtaučių sinodais.

Antrasis sinodas įvyko vėl Toronte ir išrinko valdybą 3 metams. Dabar ši valdyba — prof. dr. K. Gudaitis, doc. kun. Pauperas, kun. P. Dagys, J. Anysas, G. Borchertas, J. Preikšaitis ir R. Brakas — šaukia šį tretįjį sinodą.

JAV ir Kanados liet. gydytojų suvažiavimas, įvykęs Clevelande rugsėjo 6-7 d.d., kuriame dalyvavo per šimtą gydytojų, išrinko naują valdybą: pirm. Ant. Montvydas, vicepirm. S. Budrys, V. Tercijonas ir V. Ramanauskas, sekr.-iždin. V. Tauras; valdybos nariais išrinkti P. Zalatorius, Avižonis, V. Pacevičius, Majauskas, ir Stankaitis.

Dr. B. Dirmeikis, žinomas tautininkų veikėjas ir "Margučio" redaktorius, sunkiai susirgo širdies liga.

Juozas Stempužis, lietuvių radijo programos Clevelande vedėjas, turėjo širdies priepuolį, po kurio komplikacijų jam padaryta operacija. Operaciją darė dr. Degesys.

Gyd. F. Bintakys netikėtai mirė širdies liga Niujorke tesulaukęs 48 m. Jis buvo gimęs Pagėgių apskr. Paliko žmoną dantų gydytoją, sūnų ir brolį gyd. Ričardą.

Dr. V. A. Šimkus, kuris Bridgeporte vertėsi gydytojo praktika net 39 metus, mirė rugsėjo 12 d. sulaukęs 74 m. amžiaus. Buvo gimęs Skuodo valsč., Podkelių km., mokėsi Liepojos gimnazijoj, 1909 m. atvyko į JAV. 1919 baigė Loyolos universitetą Čikagoje. Jo brolis inžinierius gyvena Skuodo miestely Lietuvoje. Velionis jau seniai sirgo, bet ligonius priiminėjo. Jis mirė staiga sukritęs.

Prof. Jurgis Čiurlys mirė rugsėjo 14 d. Niujorke vicekonsulo Simučio namuose. Velioins buvo konių km., 1913 m. baigė Petrapigimęs 1883 m. Kupiškio valsč. Itlio technologijos institutą, nuo 1822 m. dėstė universitete ir dirbo geležinkelio valdyboje. Nuo 1935 m. buvo vyr. Lietuvos geležinkelių direktorius. Dėstė taip pat Pinnebergo universitete, o 1947 m. atvykęs į JAV dėstė Fort Wayne, Ind., technikos mokykloje. Paliko žmoną ir dvi ištekėjusias dukteris.

Kun. Ignas Boreišis, šv. Antano parapijos Detroite klebonas, mirė rugpiūčio 11 d. Lincoln ligoninėje. 1944 m. jis atšventė savo kunigystės sidabrinį jubilėjų.

Inž. Br. Budginas, anksčiau labai veiklus lietuvių visuomeninninkas Čikagoje, dabar Douglas Aircraft tarnautojas Kalifornijoje, su žmona išskrido porai mėnesių atostogų į Europą.

Prel. Ign. Valančiūnas Philadelphijos lietuvių šv. Kazimiero parapijos klebonas dėl sveikatos ir senatvės iš klebono pareigų pasitraukė. Jo vieton paskirtas kun. Kl. Batutis, buvęs Tamaqua, Pa., lietuvių parapijos klebonas, o šio vieton paskirtas kun. W. Vėžis, buvęs Švč. Jėzaus Širdies liet. parapijos New Philadelphia vikaras.

Kun. St. Raila, šv. Jurgio parapijos Shenandoah vikaras, perkeltas vikaru į to pat vardo parapiją Philadelphijon.

Vokietija

Prof. dr. A. Maceina yra susirgęs ir negalėjo dalyvauti Koenigsteine vykusioje LFB ir ateitininkų ruoštoje studijų savaitėje.

Kun. Ant. Bunga, buvęs veiklusis Memmingeno lietuvių kapelionas, kuris pernai buvo išvykęs Romon ir įstojo marijonų naujokynan, susirgęs grįžo Vokietijon ir dabar gydosi Burgellern sanatorijoje. Atsidūręs grynai vokiškoje aplinkoje, jis rašo ypatingai pasigendąs lietuviško spausdinto žodžio. Jo dabartinis adresas yra toks: Rev. Ant. Bunga, Sanatorium Burgellern, Ofr. ue. Bamberg, Germany.

Urugvajus

Dr. K. Graužinis, Lietuvos atstovas Urugvajuje, yra susirgęs širdies liga.

Australija

"Mūsų Pastogės" red. J. Kalakonis mirė prieš metus. Ant jo kapo ruošiamasi pastatyti paminklą. Paminklas kaštuos apie 250 svarų. Tuo tarpu yra surinkta aukų 100 svarų.

PAKLAUSKITE SAVO GYDYTOJO AR VAISTININKO

ČESNAKAS YRA SVEIKA

PALENGVINA nemalonius slogų ir NUŠALIMO SKAUSMUS. PADEDA jums išsilaikyti stipriais ir sveikais. Per amžius milijonai žmonių naudojo česnaką dėl sveikatos, tikėdami jo gydomąja ir sustiprinančia galia. Česnakas yra natūralus antiseptinis vaistas, kuris apsaugo kraujo sistemą nuo nešvarumų.

Dauguma naudojančių jį vertindavo kaipo lengvinantį artričio ir reumatizmo skausmus. Adams Pearles Garlic. (česnakas) turi savyje salicylamide — išbandyto skausmų palengvintojo. Gryna česnako alyva yra ištraukta iš česnako galvutės ir šitokioje sukoncentruotoje formoje gaunate viską, ką šis veismingas augalas teikia. Adam Garlic Pearles (česnakas) yra be kvapo ir be skonio — lengvai priimamoje kapsulių formoje.

Dar šiandien nusipirkite pokelį iš savo vaistinės ir pamatysite, kaip jie ir jums galės padėti. Jūs ištikrųjų būsite patenkinti taip padarę.

Važiavimo mokykla WALDI

859 COLLEGE ST. LE. 2-5461

Lietuvis instruktorius

Kaina $1.50

Automatinės ir standartinės mašinos.

ALEX'S Važiavimo Mokykla

1717 BLOOR ST. WEST

prie Parkside

Tel. RO. 6-6611 — CH. 4-1285

Pradedantiems pirmos 2 val. — $3.00.

Nemokamas paruošimas egzaminams raštu. Nemokamai paimame pamokai iš namų. Vėliausios laidos automobiliai — standartiniai ir automatiniai.

Dėmesio, naujai atidaryta krautuvė!

BLOOR BARGAIN TEXTILE

973 Bloor St. West. Tel. LE. 6-5037

(prieš Ukrainska Knyha siuntinių b-vę).

Didelis pasirinkimas medžiagų vyr., mot. ir vaikiškiems rūbams, siuntiniams į tėvynę, ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

SIUNTINYS UŽ PUSĘ KAINOS!

Specialiai papigintos kainos vasaros sezonui.

BALTIC STORES visada pasiunčia geriausios rūšies prekes už žemiausią kainą, bet dabar siūlo siuntinį, kurio vertė normaliai būtų dviguba.

3¼ yd. vilnonės medžiagos vyriškam kostiumui, 3 yd. vilnonės medžiagos moteriškam kostiumui, 3 yd. vilnonės medžiagos paltui (vyriškam arba moteriškam), 4 yd. šilkinės medžiagos suknelei, 3 yd. poplino medžiagos vyriškiems marškiniams, 1 p. vyriškų pusbačių ir viena pora moteriškų batelių. Tokio siuntinio kaina įskaičius muitą ir visas persiuntimo išlaidas, siunčiant per BALTIC STORES kainuoja tik $90.00.

Klijentui pageidaujant galima daryti pakeitimus. Siuntinyje bus tik angliškos vilnonės medžiagos.

Kadangi neįmanoma išvardinti daug prekių ir parodyti, kad siunčiant per BALTIC STORES yra pigiau, duodame tik keletą pavyzdžių:

Geriausia vokiška įpylams medžiaga 1 yd. $3; Populiariausia kostiumams medžiaga Lietuvoje (Double plain) geriausios vilnos 1 yd. $8.50; Vyriški pusbačiai oxford $6.30; Vaistų kainos pas mus yra mažesnės kaip vaistinėse. Pvz. 250 tab. Aspirino, 30 gr. Streptomycin, 500 tab. P.A.S. ir 500 tab. Rimifon jau su muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis $22.00. 19 sv. cukraus $13.00. 16 sv. sviesto $27.00. 16 sv. taukų $21.00.

Siunčiant per BALTIC STORES siuntėjas nieko nerizikuoja, nes už kiekvieno siuntinio pristatymą atsako BALTIC STORES.

Visais reikalais prašome rašyti:

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2, ENGLAND.

TIK PER BALTIC STORES YRA GERIAUSIAS IR PIGIAUSIAS SIUNTINIŲ KELIAS Į LIETUVĄ!

Dr. Irena Zeltinš

DANTŲ GYDYTOJA

Baigusi mokslus Latvijoj ir Kanadoj.

7 SPRUCESIDE AVE., HAMILTON, ONT.

Telefonas JA. 2-3317

Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 2-7 val. vak. Šeštadieniais tik būtino reikalo atveju.

A. LIUDŽIUS, B.L.

VIEŠASIS NOTARAS

(Notary Public)

Advokatas iš Lietuvos.

Visi notariniai reikalai ir teisiniai patarnavimai, morgičiai.

20 KING ST. E., HAMILTON

Telefonai:

Įstaigos JA. 7-5375

Namų FU. 3-8928

Taupyk ir skolinkis bankelyje "Talka"

Išduodamos paskolos iki $3.000, morgičių paskolos iš 7% iki 50% turto vertės. Indėliai, paskolos ir nario gyvybė apdrausta.

DARBO DIENOS: antradieniais ir penktadieniais 6 - 8 val. vakaro, Minden Building, 20 King St. E., notaro A. Liudžiaus įstaigoje II augšte, tel. JA. 7-5575. Sekmadieniais 12-2 val. p.p., parapijos bibliotekoje, 58 Dundurn St. N.

Susirašinėjimo adresas: 15 Homewood Ave., Hamilton, Ont.

AGENTŪRA "GINTARAS"

(K. KUDUKIS)

LONDON, ONTARIO

1702 Whitehall Drive. Tel. GL. 1-0821

Įvairūs siuntiniai ir vaistai į Lietuvą ir kitus kraštus. Čia gaunamos visokios lietuviškos knygos, vadovėliai ir atvirutės. Parduodami įvairūs vokiški radio aparatai ir patefonai. Philco firmos televizijos aparatai.

Žymiai žemesnės kainos kaip kitur.

Darbo valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 4 val. po pietų, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto.

VI-toji Studijų Savaitė Vokietijoje

MECYS MUSTEIKIS (ELI)

Gražią rugpiūčio 23 d. iš visų Vokietijos kraštų būriai įvairaus amžiaus lietuvių giedria nuotaika, kaip dienos gamta, keliavo į Koenigsteiną, 18 km. už Frankfurto, į VI-tąją Studijų Savaitę, kurią suruošė Europos Lietuvių Fronto Bičiuliai drauge su Vok. Ateitininkais Sendraugiais. Visus atvykėlius sutinka kun. dr. J. Aviža, ant savo pečių prisiėmęs techniškąjį St. Savaitės pravedimą. Atvykusius registruoja stud. A. Rugieniūtė.

Rugpiūčio 24 d., 9.30 val., įvyko Studijų Savaitės atidarymas "Haus der Begegnung"; kur vyko visa St. Savaitė ir gyveno didžioji dalis dalyvių. Pradėta malda, kurią paskaitė Tėv. A. Bernatonis. Atidarymo žodį tarė kun. D.Kenstavičius. Šios St. Savaitės bendra tema "Krikščionis žmogus komunizmo akivaizdoje" iškilo praeitoje St. Savaitėje, prof. A. Maceinai pasiūlius. Paskaitos vyko kasdien (žiūr. jų santraukas 2-me pusl.), o po jų plačios diskusijos.

Vakarais vyko pranešimai. Pranešimas iš krašto perteiktas magnetofono juosta, įkalbėtas vieno tautiečio neseniai atvykusio iš Lietuvos. Šį pranešimą papildė M. Musteikis, papasakodamas naujausias žinias, patirtas iš pasikalbėjimo su naujai atvykusiais iš krašto.

Dr. P. Karvelio pranešimas apie tarptautinę politinę padėtį ir Lietuvos laisvinimo galimybes.

Dr. J. Grinius pranešime-paskaitoj "Milašiaus poezija", skirtoj O. V. Milašiaus 20 m. mirties sukakčiai paminėti apgailestavo, kad iki šiol šios sukakties nepaminėjo jokie didesni lietuvių sambūriai, apibūdino Milašių, kaip tautų lietuvį, su nepaprastu įsijautimu nupasakodamas jo gyvenimą, jo gilų tikėjimą į Dievą ir atskleisdamas jo nuostabią poeziją.

Paskaitą papildė dr. S. Bačkis, papasakodamas, kaip šią Milašiaus sukaktį paminėjo jo draugai ir gerbėjai — prancūzai. Jo garsas vis didėja. Jo veikalai jau išversti į daugelį kalbų. Milašius svetimųjų visur iškeliamas kaip lietuvis, nes jis ir pats savo lietuviškumą visur pabrėždavo.

Toliau sekė kun. K. Senkaus pranešimas apie lietuviškos daiktos ir giesmės charakterį ir vystymąsi ir inž. Pr. Zundės "Antireliginė propaganda Lietuvoje". Sovietai antireliginę kovą veda etapais. Pirmajame etape naudojo terorą: trėmimai, persekiojimai ir t.t. Antrajame etape kova prieš religiją vedama "moksliškai", rafinuočiausiomis priemonėmis, bet nenaudojant teroro. Dabar kova prieš religiją, ypač prieš dvasiškiją, vėl įgauna aštrias formas, ir vis aštrėja; rodo tokį užmojį, kokio iki šiol Lietuvos istorijoje dar nebuvo.

Kiekvieną dieną ryte 8-tą val. vyko pamaldos, kur šv. Mišias laikė ir pamokslą sakė Tėv. Brazys.

VIII. 28. šv. Mišios už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Vakare Valandėlė Tėvynei bažnyčioje, o paskiau A. Grinienės paruošta Religinės poezijos valandėlė, kurios metu, M. K. Čiurlionio poemos "Miškas" muzikai aidint, lietuvių autorių religinę poeziją deklamavo studentai: V. Bartusevičius, M. Kumfertaitė, A. Lingė, A. Rugieniūtė, K. Žemaitis ir K. Sikšniūtė.

Kiekvieną vakarą po pranešimų vyko draugiški tarpusavio pobūviai su linksmąja dalimi.

Šeštadienio linksmavakarį savo kūryba papildydamas pravedė kun. D. Kenstavičius. Trys mažos mergytės Baltrušaitytės pašoko "Traukinuką į Tėvynę", o jaunimas "Šustą".

St. Savaitė baigta rugpiūčio 30 d.: pamaldomis bažnyčioje, kur šv. Mišias laikė ir pamokslą pasakė Tėv. A. Bernatonis, ir baigiamuoju posėdžiu paskaitų salėje. Baigiamajame posėdyje kalbėjo stud. K. Žemaitis, dr. S. Bačkis, dr. P. Karvelis ir dr. K. J. Čeginskas St. Savaitės rengėjų vardu.

Ši St. Savaitė buvo viena iš gausiausių dalyviais — joje dalyvavo per 80 žmonių, suvažiavusių iš Švedijos, Belgijos, Olandijos, Prancūzijos, Italijos, Šveicarijos, Vokietijos ir JAV. Dalyvių tarpe buvo žymių dvasininkų, kultūrininkų, visuomenininkų, politikų.

Pabaigoje savaitės buvo apsilankę vokiečių žurnalistai; St. Savaitę aprašė dvi V. Vokietijos spaudos agentūros.

Vokietijos ateitininkų konferencija

įvyko VI-tosios Studijų Savaitės Vokietijoje metu, VIII. 26. popietėty. Pradėta Viešpaties Malda ir Vokietijos Ateitininkų Sendraugių valdybos pirmininko kun. dr. J. Avižos žodžiu. Į dienos prezidiumą pakviesti kun. dr. J. Gronis ir mokytoja I. Natkienė.

Valdybos pirm. kun. dr. Aviža savo pranešime patiekė valdybos veiklos apžvalgą.

Diskusijose dr. P. Karvelis, kun. Br. Liubinas, dr. J. Grinius ir Tėv. A. Bernatonis valdybos veiklą įvertino teigiamai.

Aptarus tolimesnio St. Savaičių bendro (su ELFB) rengimo reikalą dr. P. Karvelis prašė kun. dr. Avižą rūpintis ir ateityje.

Nutarta ateitininkams organizuotai dalyvauti sekančiais metais įvykstančiame Pasauliniame Eucharistiniame Kongrese Miunchene. Apie lietuvių pasirengimus šiam kongresui plačiau papasakojo kun. dr. Aviža. Jau sudaromas tam specialus lietuvių komitetas su mūsų augštaisiais dvasiškiais priešakyje. Lietuviams dalyviams jau numatytos geros patalpos Miuncheno miesto centre. Tikimasi į kongresą pasikviesti ir "Darnos" chorą iš Memmingeno. Manoma, kad lietuvių šiame kongrese dalyvaus apie 600. Eucharistinio Kongreso lietuvių grupei pramatytas vienas spektaklis garsiojo Kristaus kančių vaidinimo Oberammergau.

Kun. dr. J. Avižai toliau į valdybą kandidatuoti atsisaikus, į naują Voiketijos Ateitininkų Sendraugių valdybą išrinkti: dr. P. Karvelis, kun. K. Senkus ir I. Natkienė. Kand. — kun. Br. Liubinas.

Studentai ateitininkai savo pašnekesius vedė popietėmis rugpiūčio 26-29 d.d. Pašnekesių metu pranešimus darė: dr. S. Bačkis — apie katalikų studentų veiklą Prancūzijoje; Tėv. dr. P. Brazys — apie katalikų studentų veiklą Amerikoje; V. Natkus — apie ateitininkų visuomeniškumą ir apie Vienos festivalį.

Šia proga Vokietijos Studentai Ateitininkai, kurių buvo suvažiavę 15, užmezgė nuoširdžius tarpusavio ryšius, susiorganizavo ir išrinko savo valdybą, kurią sudaro: pirm. K. Žemaitis, sekr. ir kasininkė A. Rugieniūtė, narys V. Damijonaitis. (ELI).

Europos LFB metinė konferencija

įvyko Studentų Savaitės metu, VIII. 27-29 d.d. popietėmis.

Sukalbėjus Viešpaties Maldą, atidarymo žodį tarė Europos LFB valdybos pirm. prof. Z. Ivinskis. Aptaręs veiklos sąlygas emigracijai praretinus Bičiulių eiles Europoje, pasveikinęs brangius svečius — dr. S. Bačkį, dr. V. Šmulkštį su žmona ir visus kitus, prof. Ivinskis pakvietė darbo prezidiumą ir palinkėjo darbingos nuotaikos.

Tolimesnėje programoje perskaitomas LFB Vyr. Tarybos pirm. prof. J. Brazaičio laiškas, kuriame išvardinti svarbiausi LF Bičiulių atsiekimai per paskutiniuosius metus, su kokiais sunkumais susidurta veikloje, santykiai su kitomis grupėmis, pastangos dėl vienybės atstatymo ir kita. Pabaigoje nuoširdūs sveikinimai visiems LF bičiuliams Europoje ir šiai konferencijai.

Žodžiu konferenciją pasveikino dr. S. Bačkis ir dr. V. Šmulkštys.

Pranešimai: vald. pirm. — apie metinę ELFB veiklą, vicepirm. — apie išleistus biuletenius vidaus reikalams, ELFB Kultūros Komisijos — apie surengtą St. Savaitę, ELI (Europos Lietuvių Informacijos) vedėjo — apie ELI veiklą spaudoje, kasininko ir ELFB Fondo valdytojo — apie piniginę būklę.

Išrinkti nauji valdomieji organai sekantiems metams: ELFB valdyba, St. Savaitėms rengti komisija, ELFB Fondo valdytojas ir ELI vedėjas.

Trumpai pasisakyta dėl lietuvių laisvajame pasaulyje veiklos artimoje ateityje.

Pasiūlyta valdybai svarstyti ar būtų įmanoma suruošti Studijų Savaitę bendrai su įvairių pažiūrų lietuvių susigrupavimais, tikslu apsvarstyti lietuviškosios vienybės ir bendros veiklos klausimus. Ieškota būdų, kaip tinkamiausiai reaguoti dėl sustiprintos antireliginės kovos Lietuvoje. Aptartos galimybės rašyti mums palankiai vokiečių spaudai straipsnius, demaskuojančius bolševikų kėslus. Panašia tema, pavaizduojant sovietų terorą Lietuvoje, bus stengiamasi išleisti vokiečių kalba brošiūrą, sąryšyje su sekančiais metais įvykstančia 20 metų sukaktimi, kai Lietuva pavergta.

Iškelta mintis rengti Studijų Savaites svetimomis kalbomis kitataučių šviesuomenei, paskaitininkais įtraukiant ir svetimuosius intelektualus, tikslu pavaizduoti tikruosius komnuizmo kėslus ir jo siautėjimą Lietuvoje bei kituose pavergtuose kraštuose. Paskutiniuoju laiku svetimoji spauda, ypač Prancūzijos, vengia rašyti apie Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų dabartinę būklę. Per tokią Studijų Savaitę šiuo klausimu ne tik būtų supažindinti jos dalyviai, bet būtų pasiekta ir svetimųjų spauda. ELFB, atrodo, galėtų paruošti tam tikslui reikalingų paskaitų, tačiau yra ir daug kitų sunkumų. ELFB rimtai svarstys įvairias galimybes ir tuo reikalu ieškos ryšio su lietuviškaisiais politiniais veiksniais.

Apsvartyta ir priimta eilė rezoliucijų įvairiais aktualiais klausimais.

Pabaigoje perskaitytas ELFB sveikinimas tėvynei iš šios Studijų Savaitės.

ELFB konferencija baigta Tautos himnu.

A. A. dr. Vladas Prunskis

"Dieve mano, neatimk manęs, mano dienų pusėje". (Psl. 101-25).

Ateis diena — gal rytoj, po ryt, lieps tau atgailą daryt. Pažvelgs mirtis tau į akis, žengt iš šios žemės įsakys. Šitaip rašė vieną Vėlinių dieną poetas P. Vaičiūnas.

Visatos Valdovas neišklausė psalmisto maldavimo: pasiuntė baltąjį kunigaikštį — mirties angelą ir pareikalavo a.a. dr. Vladą apyskaitos, jo gyvenimo pačiame vidurdieny.

1959. 8. 21. apgaubė sunkus, skausmingas gedulo šydas velionio žmoną dr. Albiną, vos pražydusias vaikystės gėleles — mirusiojo dukreles Teresėlę, Marytę ir sūnelį Jonuką; brolius kun. dr. Juozą, Joną, sesutes, Anelę ir dr. Oną, brolienę Vandą, svainį dr. Garūną; Gineičių, Kviklių, Bielinių, Baužių giminę, mokslo draugus ir plačią visuomenę — a. a. dr. Vladas mirė. Greit pasieks ir jo Motinėlę anapus, Lietuvoje.

8. 25 d. Švč. M. Marijos parapijos pilna bažnyčia giminių, artimųjų palydinčių amžinybėn. Garbės suole J.E. vysk. V. Brizgys, parap. kleb. J. Pr. prel. Paškauskas. Prie visų altorių aukojamos šv. Mišios.

Velionio brolis kun. dr. Juozas su asista, celebruoja iškilmingas gedulingas šv. Mišias. Baibęs šv. auką, brolis ateina į sakyklą, žvelgia į brolio karstą, turtingame pamoksle — atsisveikinimo kalboje sako:

Pagal amžių man turėjo būti mano brolio karste vieta. Gal jis tobuliau pasiruošęs amžinybės kelionėn. Kaip sunku įdėti mirštančiam broliui žvakę į rankas, kuriomis taip švelniai būdavau liečiamas; sunku užspausti akis, kurios meiliai žvelgdavo.

Klausančiųjų gilūs atodūsiai, ašaros.

Pusė šimto mašinų atvežė lydinčius į šv. Kazimiero kapines — į amžino poilsio vietą. Ir čia brolis kun. Juozas, savo ir velionio artimųjų būrio kunigų lydimas, prie kapo atlaikė skirtas pamaldas.

— Mamyte, kodėl tėvelis taip ilgai miega? — mažasis sūnelis Jonukas paklausė koplyčioje.

Prie kapo, turiningoje atsisveikinimo kalboje kun. Juozas priminė, kad šis sūnelio gal ir nesąmoningas klausimas, prieš du tūkstančius metų Išganytojo mums išaiškintas: "Kas tiki manimi, amžinai gyvens".

Lietuvos laukų artojo, Žvilbučių valdovo, Sibiro kankinio septyni palikuonys, toli nuo tėvynės Amerikos žemėje, didelio būrio giminių, artimųjų, bičiulių apsupti, prie Brangaus vyro, tėvo, brolio duobės žvalgosi vieni į kitus ieškodami paguodos, nusiraminimo, skausmingai gilaus liūdesio sumažinimo. Kas atspės, gal mintimis Sibiro taigose palikuonys ieško ir savo tėvo kapo?

Švelnios sielos šeimos tėvui, mokslo vyrui, skaisčiam katalikui, ištikimam lietuviui, raudonosios audros išblokštam iš tėvynės, laisvės krašto žemėje supiltas dar vienas kapas, kuris liudys mūsų laikų baisiąją neteisybę.

A. a. dr. Vlado gyvenimo keliai

"Svečias aš esu žemėje, neslėpk nuo manęs paliepimų". (Psl. 118-19 p.).

Velionis Vladas per savo gyvenimo 46 metus visuomet atsiminė, kad jis svečias šioje žemėje. Ieškojo, širdyje nešiojosi, gėrėjosi Augščiausiojo paliepimais.

Jaunystėje uolus moksleivis ateitininkas, vėliau Lietuvių Gydytojų Korp! Gaja veiklus narys, Ateitininkų Sendraugių nuoširdus darbininkas. Visuomet visiems mielas, malonus, artimas, pasiaukojantis. Kaipo gydytojas, garbingai vykdė priesaiką, artimui pagalbos reikalu duotą. Gyvenimą ir šeimos santykius grindė ir vadovavosi Sinajaus Kalno Didžiaja Dekada, kad nebūtų sugėdintas (Psl. 118-6, 31).

Mirties angelas pašaukė pačioje gyvenimo darbymetėje; pašaukė tokiais laikais, apie kuriuos prieš tūkstančius metų parašyta: "Gelbėg, Viešpatie, nes nebėra dievobaimingųjų, sumažėjo ištikimybė žmonių tarpe. Kiekvienas kalba savo artimui melagingus žodžius, kalba klastingomis dūpomis ir dviveide širdimi" (Psl. 11-2, 3 p.).

Jis buvo ištikimas Dievui ir Tėvynei.

Artimui kalbėjo tiesos žodžius, ne klastingomis lūpomis, atvira širdimi. Piktų jausmų artimui jo širdis nepažino.

Abipusėje mokslingoje tėvų gimenėje, plačioje visuomenėje buvo vešlus plačiašakis ąžuolas,

(Nukelta į 7 psl.)

KULTŪROS IR KNYGŲ PASAULYJE

JAV ir Kanados liet. gydytojų suvažiavimas nutarė paskelbti konkursą straipsnio apie lietuvybės išlaikymą, paskirdami tam $500, kurie bus paskirstyti į tris premijas: $250, $150 ir $100. Straipsnis galės būti paskelbtas betkuriame liet. laikrašty.

JAV studentai ateitininkai vasaros stovyklos metu įvykusiame suvažiavime, kuris užtruko tris dienas, išsirinko ir naują valdybą iš bostoniečių. Ji pareigomis pasiskirstė šitaip: pirm. Sigitas Leimonas, vicepirm. Mykolas Pakštys, sekretorės Dalia Mockapetrytė, Birutė Duobaitė ir Lidija Keturakytė, užsienio skyr. vedėjas Romualdas Šviedrys, iždin. Stasys Žižniauskas, spec. reik. ved. Eligijus Sužiedėlis. Norint palengvinti veikimą, išrinkti atskiri pareigūnai JAV Vakarams: vicepirm. Vytenis Damušis, sekr. Ramunė Valukonytė. Užsienio skyr. vedėja ateinantiems metams Aušrelė Skirmuntaitė.

Kontrolės kom. išrinkti: Zina Čikotaitė, Rimas Lukas ir Teresė Ivaškaitė.

Vokietijos studentų ateitininkų suvažiavime Koenigsteine rugpiūčio 28 d. buvo išrinkta valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė šitaip: pirm. Kęstutis Žemaitis, sekr. ir iždininkė Angelė Rugieniūtė ir narys Vingaudas Damijonaitis. Du pirmieji yra iš Muencheno, o tretysis iš Hanau. Dvasios vadu yra ir anksčiau tas pareigas ėjęs kun. Bronius Liubinas.

Valdyba perėmė pareigas iš CV įgaliotinio J. Ulecko. Valdybos žiniomis, šiuo metu Vokietijoje turėtų būti 28 studentai ateitininkai. Suvažiavime dalyvavo 16.

Australijos liet. studentų IV suvažiavimas įvyks gruodžio 28 - 30 d.d. Canberroje.

Prof. A. Maceina, keletą metų profesoriavęs Freiburgo i. Br. universitete, šiems metams persikėlė dėstyti specialų filosofijos kursą Muensterio universitete.

St .Zoborsko paruošta lietuvių novelių antologija anglų kalba jau spausdinama. Ji pasirodys dar šį rudenį.

Almaus galerijoje Great Neck, N.Y., rugsėjo 1 3d. atidaryta Burt Wasserman kūrinių paroda. Ji veiks iki rugsėjo 27 d.

Algimantas Žilinskas, Karolio ir Martos Žilinskų sūnus, Bostono universitete įsigijęs B.A. laipsnį, įstojo į Maywood evangelikų liuterionių teologijos seminariją Čikagoje.

"Europos Lietuvio" ir Nidos Knygų Klubo atstovu Europoje iki šiol buvo J. Medušauskas. Jam nuo rugsėjo 1 d. iš tų pareigų pasitraukus, jas perėmė R. Kumfertaitė, gyv. Koelne.

Kun. J. Vilutis, MIC, kunigu įšventintas 1955 m., dirbęs pastoracinį darbą JAV, pernai išvyko į Romą studijų pagilinti, po atostogų JAV išvyko misijiniam darbui į Argentiną. Kun. J. Vilutis gimė ir augo JAV.

Dr. V. Didžys ir dr. Iz. Kaunas, kurie šiemet gavo praktikos teises Australijoje, paskirti Victorijos mokyklų gydytojais.

Redakcijai prisiųsta

A. Rinkūnas, Kregždutė, II dalis, trečioji laida. Skaitymai, lietuviškosios aplinkos pažinimas ir tėvynės pažinimo pradmenys tretiesiems ir ketvirtiesiems mokslo metams. Viršelis ir iliustracijos dailininko T. Valiaus. Priede žodynėlis ir metodinės pastabos.

Išleido Spaudos B-vė "Žiburiai", Toronto, Ont., Canada. 196 psl. Kaina $3. Gaunama Sp. B-vėj "Žiburiai", 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada.

Herbert Spliet, Eine quellenkritische zu den Gediminbrief in Erwiderung auf Kurt Forstreuter's Forschungsergebnisse. 1959, G. Beckersche Buchdruckerei, Sinsheim (Elsenz), 16 psl.

Leidinėlis gaunamas pas autorių — Heidelberg, Hauptstrasse 54, II., Germany.

Lituanus, Vol. 5, No. 2, June, 33-64 psl.

Turinys: Dr. A. Maceina — Tasks of Baltic Exiles; Th. Remeikis — General Education in Soviet Lithuania; A. Staknys — O. V. Milosz-Milašius, V. K. Jonynas — The Artist Adomas Varnas.

East and West, Vol. IV, No. 20, July, 1959, 157-180 psl.

Numery vienas straipsnis: Britain and European Trade.

Aidai, 1959 m. rugsėjo mėnuo, Nr. 7(122), 273-320 psl.

Turinys: J. Aistis — Bendruomenės Mišios; L. Dambriūnas — Lietuvių kalbos veiksmažodžių aspektai; A. Vaičiulaitis — Pasakojimas apie čipsintį žvirblį; Kan. M. Vaitkus — Europietė žemaitė; Vygaudas — Eilėraščiai iš Lietuvos; D. Sadūnaitė — eilėr.

Apžvalgų skyriai — Literatūra, Menas, Mokslas, Visuomeninis gyvenimas.

Vadovėliai Lituanistinėms Mokykloms

KREGŽDUTĖ I d., kaina $2.00
KREGŽDUTĖ II d., nauja laida su žodynėliu $3.00
KREGŽDUTĖ III d. $3.00
KLASĖS ŽURNALAI $1.00
MOKINIO PAŽYMĖJIMAI $0.06

Gaunami —
SP. B-VĖ ŽIBURIAI,
941 Dundas St. W.
Toronto 3, Ont., Canada.

Visų rūšių staliu darbai

Virtuvių spintelės (kabitai), nauji baldai, įvairių spalvų stalinės lempos. Taisomi ir atnaujinami seni baldai. Įvairūs medžio tekinimo darbai.
GERAS DARBAS. NEBRANGIOS KAINOS.
V. LIUBINSKAS. Telefonas LE. 2-6922.

KURO ALYVA – ANGLYS

Paskambinkite dėl:
KURO ALYVOS MĖLYNŲJŲ ANGLIŲ
ALYVOS "BURNERIŲ" APŠILDYMO KROSNIŲ
24 valandų alyvos krosnių apatarnavimas savo klijentams

THE ELIAS ROGERS COMPANY LIMITED
2221 YONGE STREET • TORONTO, ONTARIO • HUdson 1-2221
Patikimas šildymo patarnavimas per 90 metų.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ **siuvėjas**
A. Beresnevičius
Visiems sezonams didžiausias pasirinkimas angliškų medžiagų.
Augščiausios klasės darbas. Žemos kainos.
1299 DUNDAS STREET WEST, TORONTO
Telefonas LE. 1-1432, buto LE. 1-4704.

Nauja Lietuviška Valykla
Lenard's Cleaners
985 College St. Tel. LE. 1-5166
Darbas atliekamas vietoje su moderniškomis mašinomis.
PRIIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.
Darbo valandos: 8 val. ryto — 7 val. vak.
šeštadieniais — 8 val. ryto — 6 val. vak.
Savininkas L. LEVECKIS

Siuntiniai į LIETUVĄ ir kitur.
VAISTAI
50% pigiau negu Kanadoje.
MAISTĄ
siunčiame įvairių rūšių ir įvairiais kiekiais.
SIUVAMOS MAŠINOS, AKORDEONAI
ir kiti įvairūs dalykai.
Jūsų sudaryti SIUNTINIAI, nesvarbu svoris ar dalykų skaičius. Turime įvairių prekių siuntiniams. PINIGAI Į LENKIJĄ, STATYBINĖ MEDŽ., VAISTAI BE MUITO.
MAZAR TRADING CO. LTD.
863 QUEEN ST. W., TORONTO. TEL. EM. 3-5520.
Greitas, patikimas patarnavimas. Siuntiniai pasiekia gavėją per 6-8 savaites. Pristatymas garantuotas.

MOHAWK FURNITURE
puikieji matracai
SUSTABDO
rytinį nugaros skausmą

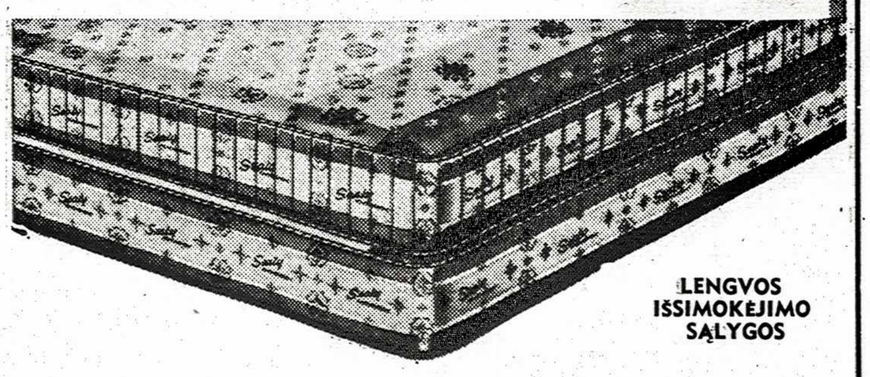

LENGVOS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOS

Miegoti ant ištaigingo bei patogaus
POSTUREPEDIC® by Sealy

matraco malonumas! Be poilsio ir miego naktys su skausmais atsikėlus, yra ženklas, kad jūsų matracas perminkštas. Jums reikalinga ekstra kieta POSTUREPEDIC nugaros atrama. Įrodymas — virš 1.000.000 patenkintų vartotojų. POSTUREPEDIC padeda sveikai miegoti. Niekada neįdubsite, neįsmuksite; palsės jūsų raumenys ir nugarkaulis, kaip ortopediniai specialistai rekomenduoja. Pasinaudokite šiuo moksliniu išradimu, teikiančiu nepalyginamą patogumą. Užeikite ir pamėginkite šį matracą; būsite visiškai patenkinti.

Pilno ar dvigubo dydžio, pritaikinta apačia $79.50. Minkštos (foam) gumos 2 gabalų komplektas $179.50.

$79.50 Visuomet

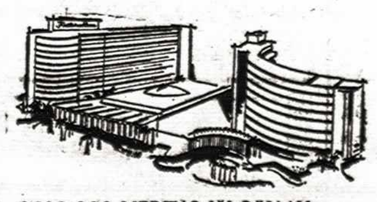

$400.000 VERTĖS IŠLOŠIMŲ

NEMOKAMAI DVIEMS ASMENIMS VIENOS SAVAITĖS ATOSTOGOS
puikiame FONTAINEBLEAU viešbutyje.

Skriskite DELTA oro linija DC-8 Roval Jet Service į Miami vasarvietes.

Mūsų speciali dovana **nemokamas POSTUREPEDIC**
bus įteikta šios krautuvės.

NIEKO NEREIKIA PIRKTI LENGVA LAIMĖTI UŽSIRAŠYKITE ČIA

Pasidžiaukite savo namuose tuo pačiu liuksusiniu matracu, kurį puikusis Fontainebleau viešbutis Miami Beach yra parinkęs savo naujoms 400 kambarių lovoms.

Mohawk Furniture Ltd.
2446-8 DANFORTH AVENUE. Tel.: OX. 9-4444, OX. 9-4224
KEIČIAME SENUS MATRACUS NAUJAIS. • REMONTUOJAME VISŲ RŪŠIŲ BALDUS.

Mann & Martel LTD.

REALTORS

1199 Bloor St. W. Telef. LE. 4-8481

Perkant ar parduodant nekilnojamą turtą visada kreipkitės į šią didelę pardavimo įstaigą, kuri turi 10 atskirų biurų įvairiose miesto dalyse. Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Didelis pasirinkimas. Paskolų sudarymas ir finansinė parama trūkstant įmokėjimo. Čia rasite viską kas Jus interesuoja nekilnojamo turto reikaluose.

Bloor - Lansdowne
$2.500 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu, 2 moderniškos virtuvės, nepereinami kambariai. Visai arti Bloor g-vės, tuojau galima užimti.

Bloor - Dufferin
$3.000 įmokėti, 6 kambarių pusiau atskiras mūrinis namas su garažu, graži didelė moderniška virtuvė, alyva apšildomas.

St. Clair - Oakwood
$3.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, garažas ir privatus įvažiavimas.

Annette - High Park Ave.
$5.000 įmokėti, atskiras mūrinis 10 kambarių namas su vieta 2 garažams, 3 virtuvės, alyva apšildomas, gražūs dideli kambariai. Tuojau galima užimti.

Bloor - Quebec
$5.500 įmokėti, 12 kambarių atskiras, gražių plytų mūronamas su 2 garažais ir privačiu įvažiavimu, 3 virtuvės, 2 vonios, vandeniu apšildomas, naujas pečius, geros pajamos.

Bathurst - Davenport Rd.
$6.000 įmokėti, tik kelių metų senumo mūrinis 9 kambarių namas su garažu ir privačiu įvažiavimu, 3 moderniškos virtuvės, 2 vonios, alyva apšildomas. Tuojau galima užimti.

St. Clair - Oakwood
$6.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas su privačiu įvažiavimu, vandeniu alyva apšildomas. Visai arti St. Clair.

Marion - Roncesvalles
$7.000 įmokėti, 9 kambarių atskiras mūrinis namas su 2 garažais, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, dideli gražūs kambariai. Tuojau galima užimti.

Jane - Bloor
$22.900 pilna kaina, 7 kambarių gražus mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu, 2 vonios, vandeniu alyva šildomas. 1 kambarys rūsyje. Visai arti Bloor.

Oakwood - Davenport Rd.
$15.000 įmokėti, visai naujas 18 kambarių moderniškos tripleksas. Visai gražūs dideli kambariai, 3 garažai, privatus įvažiavimas. Visi trys butai virš rūsio. Tuojau galima užimti. Gera vieta nuomavimui. Arti susisiekimo.

B. SAKALAS
- SAKALAUSKAS
Darbo telef. LE. 4-8481
Namų tel. LE. 6-1410

Jane - Bloor - Annette
1 atvira skola 10 metų
$2.500 įmokėti
Mūrinis, 6 gražūs kambariai, moderniška virtuvė, garažas, įvažiavimas iš kiemo. Galima tuoj užimti. Savininkas paliko Torontą. Kaina $15.900. Nauja apšildymo krosnis.

Bloor - Dufferin
1 atvira skola 10 metų
$2.000 įmokėti, mūrinis, 6 kambariai, moderniška virtuvė, garažas, įvažiaivmas iš kiemo. Geras pirkinys. Turi būti parduotas greitai. Tuoj galima užimti.

Parkdale
2 butų - 10 kambarių - 2 augštai
$5.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 2 privatūs butai su atskirais įėjimais, 2 vonios, 2 garažai, įvažiavimas iš kiemo, vandeniu alyva šildomas. Kaina tik $22.500.

Bloor - Runnymede - Kennedy Ave.
9 kambariai per 2 augštus
$22.900 prašoma kaina, mūrinis, kvadratinis planas, atskiras, 4 kambariai I-me augšte, 2 moderniškos virtuvės, 2 vonios, nauja alyva šildoma krosnis. Tvirtas, geras namas, gerame rajone. Idealus dviem šeimom.

Roncesvalles - High Park Blvd.
$3.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, kvadratinis planas, 2 vonios, nauja krosnis, galmiybė dėl pastatymo mašinos. Prašoma $16.800.

Clendenan - Annette - Dundas
$2.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 8 kambariai, garažas, įvažiaivmas iš kiemo, nauja apšildymo krosnis, didelis kiemas. Kaina tik $14.900.

Jane - Bloor
7 kambariai - 2 augštai
$23.700 prašoma kaina, mūrinis iki pat stogo, atskiras, moderniška virtuvė, 7 dideli, šviesūs, tinkuoti kambariai, moderniška virtuvė, vandeniu alyva šildomas.

Bloor - Indian Road
$4.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 10 kambarių, 2 vonios, 2 virtuvės, 2 garažai, tuoj galima užimti. Prašo $20.900.

Bloor - Quebec - Gothic
$4.000 įmokėti, mūrinis, 7 kambariai, 2 moderniškos virtuvės, 2 vonios, vandeniu alyva šildomas, vieta mašinai pastatyti, didelis kiemas 28 iš 207.

Clendenan - Annette
$3.500 mokėti, mūrinis ,atskiras, 9 kambariai, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas. Geras namo planas.

T. STANULIS
1159 ST. CLAIR AVE. WEST
Tel. raštinės LE .7-2611
Tel. namų RO. 2-5543

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

$500 įmokėti, netoli Dundas St. W., 6 didelių kambarių namas su garažu, vienas atviras morgičius balansui 10 metų. Pilna kaina tik $9.700.

Malton — 7 kelio rajone, 12 akrų sklypas, geras investavimas, geros išsimokėjimo sąlygos.

Bathurst - Dundas rajone, 8 kambarių mūrinis pusiau atskiras namas su garažu, **tiktai $1.000 įmokėti.**

Dėl šių nuosavybių skambinti

B. Sergaučiui LE. 4-9211

EXTRA Realty Limited

Ken WILES

REALTOR LTD.

1190 Bloor St. W. (prie Brock Ave.)
Telefonas LE. 7-3173

Didžiausias pasirinkimas namų - biznių visame Toronte.
Nuoširdus ir sąžiningas patarnavimas.
Rūpestingas morgičių sutvarkymas.

Evelyn - Annette
$3.500 įmok., 10 did. kamb., atsk. mūr., vand. alyva šild., 3.virt. Geras išnuomavimui. Pasiteiraukit.

Roncesvalles - High Park Blvd.
$4.000 įmok., 10 kamb. per 3 augšt,. 2 garaž. Geras nuomavimui. Reikia remonto. Prašo $17.000.

Galley - Roncesvalles
$4.500 įmok., 8 gražių kamb., geras mūras, 2 mod. virt., 2 vonios, 10-čiai metų išmokėjimas.

Bloor - Windermere
$6.000 įmok., 7 kamb. per du augšt., rupių pl., vand. alyva šild., 2 virt., šon. įvaž., garažas. Namas be skolų.

Beresford Ave. - Bloor
$7.000 įmok., 8 did. kamb. per du augštus, retai pasitaikantis namas, geriausiam stovy ir 10- čiai metų išmokėjimas. Reta proga.

Kennedy Ave.
$8.000 įmok., 9 kamb. per du augšt., 2 mod. virt., 2 vonios, šoninis įvaž., garažas. Labai švarus.

Bloor - Indian Rd.
$8.000 įmok., 10 did .kamb., orig. dupleksas. Arti kraut. ir susisiek. 10-čiai metų išmokėjimas.

S. Jokubaitis
Parūpina morgičius
Telefonai:
įst. LE. 7-3173 namų LE. 4-0773

Bathurst - Glencairn
$2.000 įmokėti, 6 kambarių bungalow, 50 iš 150 sklypas, garažas, vanden. alyva šildomas. Kaina $13.000.

$3.000 įmokėti, 7 kambarių, 2 augštų, gerų plytų, garažas, namas išmokėtas.

Bathurst - Eglinton
$10.000 įmokėti, 8 kambarių, 2 augštų, priešaky akmeninių rusvų plytų, alyva vand. šild., 2 garažai. Graži ir gera vieta.

Bloor - Runnymede
$5.000 įmokėti, gražus dupleksas, 2 garažai.

Bathurst - Willson
$5.000 įmokėti, 6 kambarių, gražus bungalow, garažas, sodas, 50 iš 150 sklypas. Kaina $15.000.

Lawrence - Dufferin
$10.000 įmokėti, 3 augštų tripleksas, 6 butų, labai gražus, naujas.

Bathurst - Eglinton
50 iš 150 sklypas. Kaina $13.000.

Bathurst - Lauren
50 iš 150 gražus sklypas. Kaina $9.000.

J. Kudaba
Parūpinamos paskolos
Telefonai:
įst. LE. 7-3176 namų RU. 3-2105

SPORTAS

IV-sis SPORTO DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

LFASK-tas praneša, kad lapkričio 14-15 d.d., Cadillac viešbutyje, 45 Chestnut St., Rochestery, įvyks visuotinis Šiaurės Amerikos sporto klubų atstovų ir sporto darbuotojų suvažiavimas.

Apie įvykstantį suvažiavimą FASK-tas yra atskirai painformavęs kiekvieną sporto klubą bei vienetą. Kviečiame klubų atstovus bei darbuotojus rengtis suvažiavimui.

Atstovams yra parūpintas nakvynei viešbutis Cadillac prieinamomis kainomis. Nakvynės registracijos reikalu prašome kreiptis į Vytautą Grybauską, 139 Mohawk St., Rochester 21, N.Y.

LFASKomitetas.

CLEVELANDO — TORONTO RUNGTYNIŲ BELAUKIANT

Šį šeštadienį Š. Am. sporte turėsime pirmąsias lietuvių tarpmiestines rungtynes, kuriose Toronto Aušros ir Vyčio lengvatlečiai mėgins bendromis jėgomis pasiglemžti iš Clevelando Žaibo sporto karalienės vainiką. Rungtynės laukiamos su didžiausiu susidomėjimu ir jose pasirodys mūsų šio kontinento geriausios prieauglio klasės pajėgos. Jaunių A klasėje Toronto Malinauskas, Batūra, Gaižutis ir Klimas greičiausiai bus neįveikiami, tačiau jaunių B klasėje teturime du pajėgius atstovus — Žaliauską ir Aižiną. Tačiau atrodo užteks ir jų palaikyti taškų lygsvarai. Mergaičių A klasėje bėgimus nusineš clevelandietės, tačiau Gataveckaitė kartais gali įsiterpti į pirmaujančių eiles. Metimuose čia reiktų tikėtis torontiškių Simonaitytės ir Naujokaitės pergalių, tačiau ieties metimą pasiglemš Žaibo Besperaitytė, kuri gali likti ir šuolio į toli laimėtoja prieš Toronto Kromaitę.

Šuolyje į augštį greičiausiai laimėtoja liks Toronto Pacevičiūtė prieš Clevelando Gelažytę. Abi šiais metais yra peršokusios po 4'7", tačiau Pacevičiūtė yra pastovesnė. Mergaičių B klasėje sunku numatyti laimėtojus, tačiau Žaibo Karaliūtės bėgimuose nieks nepralenks. Šuoliuose Torontas turi daug ir gabių dalyvių, tad pergalės turėtų būti šioje pusėje. Šviedinuko metime Žaibo pirmąją Karaliūtę, bent 3 torontietės galėtų apmesti.

Rungtynes numatoma pradėti anksti rytą apie 10-11 val. puikiame stadijone Eglinton-Keele gatvių šiaurės-vakarų kampe. Po rungtynių vakare Prisikėlimo parap. patalpose įvyks bendra vakarienė.

Kviečiame visus atsilankyti į pirmąsias lengv. atletikos tarpmiestines rungtynes. **A. S.**

VYČIO ŽINIOS

Futbolininkai praėjusį penktadienį užbaigė pirmenybių sezoną pobūviu, kurio metu pasikeista mintimis apie praėjusio sezono gerąsias ir blogąsias puses. Pirmenybes vytiečiai užbaigė 6-toje vietoje, surinkę tiek pat taškų kaip ir kitos 4 komandos. Nesekmingi baudiniai komandą nustūmė net į 6-tą vietą, tačiau jei jie būtų paversti įvarčiais galima buvo tapti nugalėtoju. Iš 15 rungtynių, laimėta 10, 2 sužaistos lygiomis ir 3 pralaimėtos. Įvarčių šiame sezone daugiausiai įmušė: Preikšaitis, Thomasas po 9 ir J. Vėlyvis ir Šimkus po 7. Šį penktadienį vytiečiai žaidžia Can-Con lygos taurės varžybų rungtynes su Germania.

Lengv. atletikos rungtynėse prieš Clevelandą dalyvauja šie vytiečiai: jaunių A klasėje — J. Treigys, jaunių B — A. Aižinas; mergaičių A — Pacevičiūtė, Kromaitė, Lorenacitė, Naujokaitė; mergaičių B — Brynaitė, Renkauskaitė, Jonynaitė, Supronaitė, Žolpytė, Jankutė, Kromaitė. Treniruotės šią savaitę vyks pirmadieniais ir trečiadieniais. Po šių rungtynių numatomos pabaltiečių pirmenybės Toronte.

Krepšininkės, besiruošdamos ateinančiam sezonui, turėjo pasitarimą, kuriame išsirinko vadovybę: sekc. vadovė — I. Rutkauskaitė, kapitonė — V. Barauskaitė. Numatoma turėti 3 komandas, iš kurių jauniausia bus iki 14 metų amžiaus. Norinčios pradėti lavintis krepšinyje prašomos kreiptis į vadoves arba klubo vadovybę.

M. Duliūnui padaryta svarbi nugaros operacija. Operacija praėjo sekmingai ir ligonis jau sveiksta Toronto East General ligoninėje. Linkime kuo greičiau sugrįžti į namus.

Pirmas parengimas įvyksta šį šeštadienį UNF salėje. Tikimės susilaukti ir svečių iš Clevelando. **A. S.**

KOVO ŽINIOS

Artinasi rudens sezonas ir kartu pasiruošimas žiemos sporto šakoms. Ypatingas dėmesys bus kreipiamas į jaunimą, todėl iš anksto kviečiame registruotis visus berniukus ir mergaites į krepšinio ir stalo teniso sekcijas, nes treniruotės bus pradėtos spalio mėn. Mergaičių stalo teniso vadove ir trenere pakviesta V. Subatnikaitė — tel. JA. 9-6982, o berniukų — A. Grajauskas — tel. JA. 2-2698. Krepšinio mėgėjai registruojasi pas E. Petrušaitį — tel. LI. 4-2572, mergaitės pas A. Meškauskaitę — tel. JA. 8-2886. Krepšinio treniruotės greičiausiai bus pravedamos šeštadienį po pietų, taip kad visi lietuviškos mokyklos mokiniai galės po pamokų nuvykti į namus, pavalgyti ir grįžti į salę treniruotėms. Stalo tenisas bus pravedamas vakarais parapijos salėje ir laikas bus praneštas užsiregistravusiems atskirai. Atkreipiame brangių tėvelių dėmesį, prašydami juos leisti savo vaikučius į HLSK Kovas eiles, kur jie sustiprins savo kūną fizinėm jėgom ir jauną širdį — lietuvišku krauju.

— **Šeštosios Kanados Lietuvių Dienos pobūvio metu Š. Amerikos lietuvių rinktinės gastrolių po P. Ameriką išlaidoms padengti buvo surinkta $170, kurie perduoti FASK-tui.**

— Oficialus žiūrovų skaičius vyrų ir moterų krepšinio rungtynėse tarp JAV ir Kanados lietuvių rinktinių buvo 315 asmenų (tiek parduota bilietų), tačiau šį skaičių reikia padidinti iki 450, nes vaikai jokio įėjimo mokesčio nemokėjo.

— Nuoširdi padėka Kanados SA už paramą šių rungtynių surengime ir Kanados LSKlubams Aušra, Vytis ir Tauras už sportininkų parengimą pirmam susitikimui su JAV lietuviais. Dėkojame hamiltoniečiams pp. Prunskiams, kurie visą savaitę globojo keturis Montrealio sportininkus.

— P. Vaitonis šiemet nedalyvavo Kanados šachmatų pirmenybėse. **K. B.**

VAITONIS ŠACHMATŲ ČEMPIJONATE NEDALYVAVO

Aną savaitę baigėsi Kanados čempijonato rungtynės Montrealyje. Rungėsi 12 iškiliausių Kanados šachmatininkų, neskaitant tų, kurie yra atvykę į kraštą vėlesniu laiku, ir kaipo neturį pilietybės nebuvo įtraukti į rungtynių dalyvių sąrašą. Mūsų tautietis Povilas Vaitonis, kuris šiuo metu yra oficialus Kanados šachmatų čempijonas, dėl tarnybinių priežasčių nuo dalyvavimo rungtynėse atsisakė, ir "The Gazette" šachmatų skyriaus redaktorius savo skiltyse apgailestavo, kad jau daug metų kaip Kanados čempijonai nebegina savo titulų. Vaitonio vieta, paskutinę minutę, buvo užleista Toronto žaidėjui J. Smolij.

Pažymėtina, kad šiame čempijonate dalyvavo kitas lietuvis montrealietis Žalys, kuris po pirmųjų penkių ratų buvo iškopęs į antrą vietą, taškų skirtumu 4:1, palikdamas už savęs tokius stiprius šachmatininkus kaip Anderson, Fuster, Matthai, Williams, Joyner ir kit. Visdėlto kituose šešiuose ratuose Žalys visus susitikimus pralaimėjo ir tik su Matthai sulošė lygiomis. Dėl to bendrame rezultate Žaliui teko pasitenkinti aštuntąja vieta, taškų santykiu 4½:6½. 1959 metų Kanados čempijonato rungtynes laimėjo penkis kartus buvęs Kanados čempijonu 34 metų winnipegietis Dan Abe Yanofski, šiose varžybose nepralaimėjęs nė vieno susitikimo, taškais 11:0. Po jo sekė Fuster, Anderson, Joyner, Williams, Matthai. Laimėtojai gavo pinigines premijas. **J. P.**

III PAN-AMERICAN ŽAIDYNĖS ČIKAGOJE

Rugpiūčio 27 d. Čikagoje buvo atidarytos didžiausios betkada čia vykusios sporto varžybos — III Pan-American žaidynės, kurios tęsėsi iki rugsėjo 7 d. Jos sutraukė 2.150 sportininkų iš 24 Amerikos kraštų bei Karibų salų. Daugiausia dalyvių turėjo JAV—405, Meksika 225, Brazilija 224.

Vyrai varžėsi 20 sporto šakų, o moterys 7.

Kaip ir buvo laukta, žaidynėse geriausiai pasirodė JAV sportininkai, dominavę bemaž visose sporto šakose. Jie nusinešė 121 aukso, 73 sidabro ir 52 bronzos medalius. Po jų toli atsilikę ėjo Argentinos atstovai su 9 aukso, 22 sidabro ir 12 bronzos medalių. Po didesnį skaičių medalių dar laimėjo Brazilija — 8, 8, 6, Kanada — 7, 21, 27, Meksika — 6, 11, 13, Čilė — 5, 2, 5, Kuba — 2, 5, 4, Vakarų Indijos Federacija —2, 4, 8, Bahamas 2, 0, 0, Venecuela — 1, 7, 6, Uragvajus — 1, 3, 4.

JAV sportininkai išėjo aiškiais laimėtojais lengv. atletikoje, kur daugelyje rungčių užėmė visas tris pirmąsias vietas. Iš 32 rungčių amerikiečiai laimėjo 26 pirmąsias vietas: vyrai 18 iš 22, moterys 8 iš 10.

Krepšinyje vyrų ir moterų grupėse pergalės atiteko JAV. Vyrų grupėje JAV įveikė ir šiųmetinį pasaulio meisterį Braziliją, kuri užėmė III vietą (dar pralaimėjo prieš Meksiką). Antroje vietoje — po Brazilijos. Beisbole, pralaimėjo prieš JAV ir Braziliją.

Tinklinyje JAV laimėjo tik vyrų grupėje. Moterys liko antroje ivetoje — po Brazilijos. Beisbole, kuris JAV yra vienas iš populiariausių sporto šakų, amerikiečiai pergalę atidavė Venecuelos atstovams.

Neblogą įspūdį paliko JAV futbolo komanda, kuri čia netikėtai iškovojo III vietą. Pirmąja čia buvo Argentina, o antrąja — Brazilija. Nemaža sensacija buvo JAV-bių laimėjimas (5-3) prieš Braziliją, tačiau kiek apvylė pralaimėjimas prieš Kostą Ricą. Pirmųjų dviejų komandų susitikimas baigėsi lygiomis — 1:1.

Plaukyme aiškiai pirmavo JAV plaukikai. Amerikiečiai be jokio pralaimėjimo užbaigė ir vandensviedžio varžybas, kur antroje vietoje liko Argentina. Irklavime JAV sportininkai nugriebė 6 pergales iš 7 rungčių.

Dėl vietos stokos negalime sužymėti laimėtojų kitose sporto šakose. Tenka pastebėti, kad daugiausia žiūrovų sutraukė lengv. atletika, o po jos ėjo futbolo varžybos. Viso žaidynes stebėjo apie 400.000 žmonių. Daugiausia buvo atidarymo ir uždarymo iškilmėse — po 40.000 žiūrovų.

Žaidynėse dirbo apie 900 reporterių, filmuotojų, fotografų ir kitų šakų specialistų. Joms ypatingai daug vietos skyrė Vidurio ir Pietų Amerikos spauda — kaikurie laikraščiai net iki 10 puslapių pašvęsdavo žaidynių aprašymams ir vaizdams.

Žaidynių uždarymo iškilmės įvyko rugsėjo 7 d. didžiajame Soldier Field JAV olimpinio komiteto pirm. Kenneth L. Wilson ir Tarptautinio olimpinio komiteto pirm. Avery Brundage, nuleido olimpinę ir Pan-American žaidynių vėliavas, kurios vėl suplevėsuos 1963 m. Sao Paulo mieste, kur įvyks IV žaidynės. Taip pat buvo užgesinta ugnis ant 18 pėdų aukuro, kuri čia degė nuo žaidynių atidarymo dienos.

E. Šulaitis.

Lietuvos sporto nuotrupos

Vilniškis "Sportas" patalpino nuotrauką Paberžio, Skalskio ir Nainio, po kuria randamas toks įrašas:

"Praėjusį penktadienį, kai respublikiniame "Spartako" stadione vyko Vilniaus ir Užgorodo spartakiečių susitikimas, po centrine tribūna pasirodė sportiškos išvaizdos vyriškis su dailiu gintaro gabalėliu švarko atlaje. Jis idėmiai žiūrėjo į čia stovintį Skalskį, lietuviškojo futbolo veteraną.

— Džyzus Kraist, ar tik ne Skalskis?! — sušuko jis.

— Nainys? — nusistebėjo savo ruožtu Skalskis.

— Sveiks, Juozai, — pasigirdo ir dar vienas balsas. Tai sporto meistras Stasys Paberžis išniro iš žmonių minios. Susitiko trys seni pažįstami: Skalskis, S. Paberžis ir Amerikos lietuvis Juozas Nainys, gyvenantis San-Franciske. Prieš karą iki 1937 metų jis žaidė vienoje futbolo komandoje — Šiaulių "Sakale". Tais metais Nainys emigravo į JAV.

— Bet futbolo ten nemečiau,— pasakoja J. Nainys, — ir štai kodėl. San-Franciske darbo gauti buvo itin sunku. Vietos futbolo klubo treneris, pastebėjęs mano sugebėjimus futbole, pasakė: — Surasim tau darbo, jei žaisi mūsų komandoje. — Įsitaisiau dirbti staliumi. Juo esu ir dabar. O futbolą žaidžiau iki 1949 metų. Daugiausia teko žaisti "Teutonijos" komandoje, kurioje aš buvau 10 numeriu.

Juozas Nainys, neseniai atvykęs į Lietuvą su Amerikos lietuvių turistų grupe, tėvynėje sutiko ir daug draugų, giminių, pažįstamų".

TSRS sporto organizacijų taryba (augščiausias sporto organas) suteikė TSRS nusipelniusio meisterio vardą pasaulio ieties metimo meisterei B. Kalėdienei.

Jonavos baldų kombinato futbolo komanda įveikė Rygos odos - avalynės fabriko rinktinę 3:1.

Mažeikiai įveikė Šiaulių dviračių fabriko futbolininkus 6:1 ir mėsos kombinato 6:2. Tuo tarpu Kauno Kottonas įveikė Rygos Auroros kojinių fabriką 2:1.

K. B.

R.CHOLKAN
REAL ESTATE
LIMITED

527 Bloor St. W. Telef. LE. 2-4404

Perkant ar parduodant bet kokią nekilnojamą nuosavybę, kreipkitės į šią gerai žinomą firmą. Turime didelį pasirinkimą įvairių namų, biznių, sklypų, farmų, apartmentų ir kitokių nuosavybių. Sudarom paskolas. Sąžiningas patarnavimas.

Jane - Annette
$2.000 įmokėti, 5 kamb. bungalow, švarus viduje, mod. virtuvė, alyva šildomas, 2 kamb. rūsyje, garažas.

Jane - Annette
$2.500 įmokėti, 6 kamb., šiurkščių plytų mūrinis namas, vandeniu alyva šildomas, kambarys rūsyje, garažas, ilgos lengvos išsimokėjimo sąlygos.

Runnymede - Annette
$3.000 įmokėti ,10 kamb. per du augštus, atskiras, šiurkščių plytų, mūrinis namas-dupleksas, vand. alyva šildomas.

Roncesvalles - Dundas
$4.000 įmokėti, 10 kamb. atskiras mūrinis namas, 2 vonios, 2 virtuvės, vand. alyva šildomas, didelis gražus kiemas, viena skola 10-čiai metų.

Parkdale rajone
$2.900 įmokėti, 10 kamb. atskiras mūrinis namas-dupleksas, vand. alyva šild., garažas, namas be skolų.

Bloor - Jane
$5.000 įmokėti, 7 kamb. atskiras mūrinis namas, alyva šildomas, modern. virtuvė, garažas, gražus didelis kiemas, be skolų, arti visko.

Runnymede - Bloor
$6.000 įmokėti, 7 kamb. atskiras mūrinis namas, alyva šildomas, modernus viduje, garažas su plačiu įvažiavimu.

Quebec - Bloor
$6.000 įmokėti, 8 kamb. per 2 augštus, atskiras mūrinis namas, vand. alyva šildomas, garažas.

Windermere Ave.
$6.000 įmokėti, 8 kamb. per 2 augštus, atskiras mūrinis namas, vand. alyva šildomas, modernus viduje, garažas su plačiu įvažiavimu.

Baby Point - Jane
$6.900 įmokėti, 8 kamb. per 2 augštus, atskiras mūrinis namas, vand. alyva šildomas, didelis kamb. rūsyje, gražus kiemas, privatus įvažiavimas, garažas.

Indian Rd. - Bloor
$10.000 įmokėti, 11 kamb. atskiras mūrinis namas, 2 vonios, 3 mod. virtuvės, vand. alyva šildomas, didžiulis kiemas su vaismedžiais, garažas su priv. įvažiavimu, namas be skolų.

Bloor - Runnymede
$20.000 įmokėti, 2 krautuvės ir 2 butai po 4 kamb., šiurkščių plytų, vand. alyva šildomas, vieta garažui, gauna $7.350 metinės nuomos. Viena skola likučiui 10-čiai metų. Geras pastatas.

P. KERBERIS
TEL. DARBO LE. 2-4404 - - - NAMŲ LE. 5-1584

Dėmesio norintiems pirkti TABAKO ŪKĮ!

Kas galvoja apie pastovų, savarankišką ir pelningą egzistencijos būdą — turi įsigyti tabako ūkį. Dabar ypatingai geras laikas išsirinkti, nes galima matyti nuimtą tabako derlių daržinėse ir apžiūrėti žemę.

Turiu didelį pasirinkimą ūkių pardavimui sąraše įvairaus dydžio ir kainos, pradedant nuo $4.000 įmokėti.

Kreipdamiesi rašykite:

Charlis Pocius – Real Estate Broker
TILLSONBURG — ONTARIO.

Collingwood, Wasagos ir Stayner

apylinkėse ūkių-farmų, vasarnamių ir kito nekiln. turto pirkimo-pardavimo reikaluose tarpininkauja lietuvis pardavimo agentas

V. (Vic) BUTRIMAS

Dėl informacijų rašykite: V. Butrimas, Box 83, Collingwood.
Skambinkite: 62 W 2 Collingwood.

GEO. HUNT REAL ESTATE
128 Hurontario Str.
Collingwood, Ont.

JOINT REALTY LTD.
899 BLOOR ST. W. - TEL. LE. 4-6381

Turime daug įvairiose vietose namų pasirinkimui tik kreipkitės ir gausite pilnas informacijas.
Tvarkome visus morgičių reikalus.

MORKIS Antanas

Real Estate and Business Broker

1077 BLOOR ST. W., prie Dufferin St., Toronto.

LE. 4-8459 LE. 4-8450 BE. 3-5996 (namų)

Tamstos rasite pas mus didelį pasirinkimą:

NAMŲ, ĮVAIRIŲ BIZNIŲ, ŽEMĖS ŪKIŲ - FARMŲ, SKLYPŲ.

Mes ypatingai gerai sutvarkome morgičius ir skoliname įmokėjimui pinigus.

Keli lietuviai ir kitų tautybių agentai visuomet tamstoms mielai patarnaus ir patars geriausiai įsigyti nuosavybes. Patartina nepirkti ir neparduoti nuosavybių pirma nepasitarus su mumis.

Aptraukiamos kėdės ODA, NAILONU ir PLASTIKA.

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Skambinti tel. CR.8-8823 arba LE. 4-5815.

— Ar dalyvaujate Kanados ūkio augime?
— Ar Jūsų pinigas Jums dirba?
— Ar duoda ganėtiną uždarbį?

TAUPA INVESTMENT CO. LTD.
JUMS PATARS.

P. AUGUSTINAVIČIUS — RO. 2-9153,
J. VAILOKAITIS — BE. 3-8460.

Lankykite Taupos ruošiamas paskaitas ir diskusijas ekonominiais klausimais.

Joseph A. PETERS Ltd.

REALTORS
Narys Toronto Real Estate Board.

1162 ST. CLAIR AVE. WEST TELEFONAS LE. 2-3321

Bloor - Ossington
$2.500 įmokėti, 7 didelių kambarių, mūrinis atskiras namas. 2 virtuvės, vandeniu šildomas, dvigubas garažas. Labai arti Bloor.

St. Clair - Bathrust
$5.000 įmokėti, 7 dideli kambariai atskirame labai gerų plytų name. 2 virtuvės, vandens ir alyvos šildymas. Platus įvažiavimas. 10-čiai metų vienas atviras morgičius.

Jane - Lawrence
$2.500 įmokėti, 14.500 pilna kaina. 6 kambarių bungalow. Privatus įvažiavimas. Labai lengvos išsimokėjimo sąlygos. Arti mokyklos.

Dundas - High Park
$1.500 įmokėti, 6 gražūs kambariai, 2 virtuvės, vandens ir alyvos šildymas, vienas atviras morgičius 10-čiai metų. Vieta garažui.

Delaware - College
$6.000 įmokėti, 8 kambariai, 2 virtuvės, vandens šildymas. Dvigubas garažas. Vienas atviras morgičius 10 metų.

Bloor - Jane
7 labaidideli ir gražūs kambariai kilimais iškloti. Atskiras puikus namas, Privatus įvažiavimas.

Pirkdami ar parduodami kreipkitės:

B. MARIJOŠIUS

Įstaigos tel. LE. 2-3321 **Namų tel** RO. 2-5543

V. VASIS
REAL ESTATE
872 Bloor St. W. Telefonas LE. 1-4605
Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statyboms.
Jūsų patarnavimui skambinti:
J. GUDAS — LE. 1-4605, namų LE. 6-7109.

Baltica
Lietuviška Rūbų Valykla ir Skalbykla
966 Dundas St. W. - - Tel. LE. 1-5688
Valome, dažome, jaudžiame ir taisome.
PAIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.
Jūsų patogumui patarnaujame nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.
Sav. V. BLOCKIS

PRANO BARAUSKO
Draudimų agentūra
Visų rūšių draudimai.
TELEFONAS
RO. 6-0811
arba RO. 6-0832
49 Cameo Cres., Toronto 9, Ont.

ŽUKLAVIMO
ir įvairius kitus SPORTO REIKMENIS su atitinkamomis nuolaidomis gausite tik:

J. Beržinskas
1212 DUNDAS ST. W. - TORONTO - TEL. LE. 2-9547
Čia pat galite užsisakyti laivams motorus bei įvairius medžioklinius šautuvus.

Kvalifikuotas technikas taiso
televizijos ir radio aparatus
TAPE REKORDERIUS, Hi-Fi, PATEFONUS.
J. STANIONIS
19 GLEN BELLE CRESC. Telefonas RU. 1-7861

NAUJAME MODERNIŠKAI ĮRENGTAME
MOUNT ROYAL MOTORS
garaže jūs galite savo automobilio pataisymo reikalus išsiaiškinti lietuviškai. Daugiau kaip 20 m. patyrimo praktika mes garantuojame darbo sąžiningumą.
Darome visų rūšių automobilių ir sunkvežimių mechaniškus pataisymus, sulankstymų ištaisymus, dažymą, priekinių ratų sureguliavimą ir balansavimą su geriausiomis BEAR mašinomis, automatiškas ir standartines greičių dežes, stabdžių juostų pakeitimus — nuo $18.00.
Taip pat turime padangų, baterijų ir kitų auto reikmenų.
Vilkiko patarnavimas veikia 24 valandas. Lietuviams duodama nuolaida.
3 Aukland Rd. — Tel. BE. 2-2131
Nakties metu tel. RO. 7-0086
(Aukland gatvė prasideda prie 5249 Dundas St. W., į vakarus nuo Six Point).

Baby Point Paint & Wallpaper
C.I.L., B. MOORE, CR. DIAMOND, SELECTONE, O.P.W. firmų dažai, sienoms popieris, įvairios tailės ir kiti reikmenys. DAŽAMS NUOLAIDA 15%—25%.
Kviečiame atsilankyti arba skambinti tel. RO. 2-4931.
Sav. A. F. GALDIKAI 351 JANE ST. (prie Annette).

Lietuvių moterų
KIRPYKLA
Doma Hairstyling
1618 BLOOR ST. W.
(netoli Dundas)
Telefonas LE. 3-2904
•
Sav. D. KAUNAITĖ

LIQUIFLAME
OILS LTD.
Atstovas
H. ROŽAITIS
Greitas kuro-alyvos pristatymas ir patarnavimas.
Telefonas LE. 3-4908.

TAUPYK ir SKOLINKIS
Kredito Kooperatyve "PARAMA"
Paskola 1 asm. iki $3.000. Paskolos, indėliai ir gyvybė apdrausta.
DARBO VALANDOS:
Pirmadieniais ir Penktadieniais nuo 10-12 v. ryto ir 5.30-9 val. vak.
Antradieniais — nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Trečiadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10-12 val. ryto uždaryta.
Būstinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-8723

DĖMESIO! DĖMESIO!
Taisau visų rūšių
Televizijas, namų ir auto radijas
Darbas sąžiningas ir garantuotas. AL. ČIŽIKAS
18 SKYLARK RD., Toronto. Telefonas RO. 6-4063

Krosnys – Gazai – Alyva – Anglys
CONVERSION BURNERS — gazo ir alyvos. VANDENS TANKAI — gazo ir alyvos. VĖSINTUVAI (air conditioners) vasarai ir žiemai. KROSNYS "Gurney" — gazo ir elektros. ŠALDYTUVAI — gazo ar elektros. Visų rūšių remonto darbai.
ROSE HEATING - TINSMITH CO.
844 Broadview Ave. Krautuvė: 723 Gerrard St. E.
SAVININKAI ZALECKIAI
Telefonas HO. 6-1623.
Pas mus pigesnės kainos ir didelis pasirinkimas.

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
Visų rūšių šildymas ir įvairios pompos.
999 College St., Toronto. Telef. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

A. A. dr. Vladas Prunskis

(Atkelta iš 5 psl.)

savo sukurtos šeimos patikimiausia prieglauda, rami užuovėja.

Jis griuvo! Griuvo pakirstas ligos, kurią ir mokslui vis dar sunku nugalėti. Kaip ąžuolas griūdamas, skaudžiai palietė šeimą, giminę, visuomenę palikdamas dvelę tuštumą mūsų tautos girioje, taip žiauriai rytų piktos audros blaškomoje. Užbaigė dvejopą tremtį — pirmųjų mūsų tėvų ir raudonosios audros.

Žvilgterėkime a.a. dr. Vlado tėviškėn. Gražus Zarasų kraštas. Iš pietryčių prasidedanti Šventoji upė, tyliai teka netoli Žvilbučių laukų. Prie jos krantų gražioji Antalieptė, parapijos ir valsčiaus centras, carų laikais atimant bažnyčią ir didingąjį vienuolyną, gėdingai apiplėštas.

Lietuvai atsikuriant, po šimtmečio, 1918 m. Antalieptėn atėjo pėsčias, lazdele pasiramsčiuodamas tautos veteranas, Dievo tarnas kun. St. Stakelė, be jokių bylų, be teismų atėjęs tarė:

— Čia mano Dievo maldos namas, atitaisysiu imperatoriaus neteisybę, iš čia aš su tikinčiaisiais antalieptiškiais garbinsiu Dievą.

Lūžų miško pietų pusėj Prunskių sodyba, gilia senove dvelkianti. Čia gyveno augalotas, stiprus, principuose, galingas jaunuolis Juozapas Prunskis. Jaunystėje pasirinko Tauragnų Gineičių dukrą. Plačioje apylinkėje būdamas autoritetingas, reikšmingai parėmė aną parapijos atsteigimo žygį. Mokslo žiniomis ir praktika, 50 metų vadovavo anais tamsiais laikais, apylinkės ūkininkams žemės ūkio įvairiose srityse. Jo darbas, Žvilbučių laukų derlius ir vaikų pastangos, jo šeimos židinį nušvietė net keliais augštųjų mokslų ir doktoratų diplomais. Jo neparastas darbštumas, pasiŠventimas palydėjo ir brolį Petrą, taip pat Sibiro kankinį, prie Dievo altoriaus tarnybos. Čia gimė ir a.a. dr. Vladas.

"Kodėl triukšmauja pagonys ir tautos galvoja baisius dalykus. Tas, kuris gyvena danguje, juokiasi, Viešpats tyčiojasi iš jų. Tu valdysi juos geležine lazda, sutrupinsi juos, kaip puodžius indą" (Ps. 2 - 1, 4, 9.).

Rytų tauta sugalvojo baisų dalyką, užplūdo mūsų tėvynę, išdraskė ir Prunskių lizdą. Aną baisiąją naktį (1941. 6. 14.) iš pasalų užpuolė sodybą, vyriausius lizdo sargus ir brolį kunigą Petrą plentu išvežė Sibiran. Plentu, kuriuo daugelį metų tėvelis vežiojo Vladą ir kitus vaikus į Uteną, mokslo žinių semtis.

Greit pakilo iš vakarų plieno paukščiai, nuaidėjo patrankų garsai. Didžio Karalius valia, raudonoji armija sutrupėjo, kaip puodžiaus indas.

Lietuva laisva, deja trumpam. Prunskio sodybon susirenka minia ir klausia: Už ką? Neranda atsakymo, nes šios sodybos valdovai nieko pikto niekam nepadarė. Iš savo lizdo nekaltai išplėšti.

Už kelių dienų minia atveda vieną inkvizitorių, išvežimo dalyvį ir šaukia: "Kerštas žmogžudžiams! Garbingos šeimos tėvų žudikams!".

Sibiro kankinių sūnus Jonas miniai pasako: "Mūsų giminė keršto nežino — paleiskite jį, nes jis nežino ką daro". Gal ir tiesa. Ką galėjo nusimanyti plento sargo sūnus, rytų šalies barbarų šauksmų apsvaigintas.

Užbaigiant. Amžinybėn. kelionės atsisveikinime, apačioje velionio paveikslo parašyta: "A.a. dr. Vladas Prunskis. Gimė 1912 m. rugsėjo 29 d. Mirė 1959 m. rugpiūčio 21 d. Paalidotas šv. Kazimiero kapinėse (Čikagoje)".

Jo gyvenimo nueitas kelias, Augščiausiojo Paliepimais nurodytas, tegul lengvins skausmus našlei, dr. Albinai su vaikučiais, sesutėms, broliams ir visai giminei. Mums visiems teikia vilties, kad jis nebus sugėdintas, kad jis su tais, kurie Praecesserunt cum signo fidei et dormiunt in somno pacis, kad jam švies Amžinoji šviesa per amžius.

Jonas Juodvalkis.

Paieškojimai

Baroną Antaną, kil. iš Stananų kaimo, Pandėlio valsč., Rokiškio apskr., į Kanadą atvykusio 1929 ar 1930 m., prašo atsiliepti ar žinančius apie jį pranešti, pusbrolis Karpavičius Antanas — 1355 E. 7th Ave., Vancouver 12, B.C., Canada.

A. P. GARAŽAS
1539 DUNDAS ST. W.
/prie Dufferin/
Visų rūšių mechaninis automobilių remontas. Spec. Fordomatic - Hydromatic transmisijos.
Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS
Telefonas LE. 5-9130

Piano ir Grand-Piano specialistas
A. BRIČKUS
Atlieku visus pianinų remonto darbus. Perku ir parduodu naudotus pianinus. RO. 9-5866.

JAU PATS LAIKAS PARUOŠTI MAŠINAS TOLIMIEMS VASAROS IŠVAŽIAVIMAMS! Nedelsdami užsukite į:
WALLY'S GARAGE
5 ROBERT STREET, TORONTO
/prie Spadina-College/
Sav. VL. TARVYDAS
Sąžiningai atliks visus mašinos pataisymo darbus.
Naujų stabdžių įdėjimas tik $18.00
Garantuotas darbas. Lietuviams pigiau negu kitur.
TEL. NAMUOSE: RO. 3-2445. TEL. DARBE: WA. 1-9541

GERIAU PAŽINKITE KANADĄ IŠ TRAUKINIO
Važiuokite CNR DABAR
Sumokėsite vėliau
Pradedant $100.00. Įmokėti 10%, paliekant iki 24 mėnesių išsimokėjimui — priklausomai nuo balanso. Kombinuotos geležinkelio - vandenyno kelionės taip pat gali būti finansuojamos.
• Visokie patogumai dienos ir nakties kelionėms.
• CNR leidžia veltui vežtis 150 svarų bagažo.
DU TOLIMO SUSISIEKIMO TRAUKINIAI Į RYTUS IR VAKARUS.
SUPER Continental ir Continental
Informacijų ir užsakymų reikalais kreipkitės į Canadian National bilietų agentūras.
90
CANADIAN NATIONAL RAILWAYS

VEDYBOS
Jei norite vesti, rašykite /vokiečių ar lenkų k./, telefonuokite ar atvykite asmeniškai į
VEDYBŲ BIURĄ "WALDI"
859 COLLEGE ST., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-5461.
Informacijos kasdien nuo 6-9 val. v. Atsakymams raštu pridėti $1. Moterims iki 35 m. amž., tarpininkavimas VELTUI.

Kas keliatės į kitą butą ir norite pigiai kaina pervežti savo baldus, kreipkitės telefonu
LE. 3-1435
BR. STONČIUS

VALAU FOTELIUS
ir įvairius kilimus, taip pat išimu rašalo dėmes. Sutaisau išrudusius galus ir pradegintus kilimus.
Skambinti LE. 3-4912
P. KARALIŪNAS

PIGIAUSI
siuntiniai
Į LIETUVĄ
Pramonės gaminiai — Maistas — Vaistai
Štai mūsų kainų pavyzdžiai:
22 svarai cukraus $11.95
22 svarai ryžių $14.75
22 svarai taukų $23.20
Siuntiniai pristatomi per 3 - 4 savaites.
Janique Trading Co. Ltd.
835 Queen St. W., Toronto
Tel. EM. 4-4025
Skyriai Hamiltone, St. Catharines, Edmonton, Buffalo ir kt.

Lietuviški įvairumai

(Atkelta iš 3 psl.)

nepajunti aiškiai, o koks autoriaus požiūris, kaip jis aiškina tą ar kitą situaciją.

Bet, kągi vargšas A. Baltrūnas darys, nejaugi savo knygoje jis ims ir viešai išaiškins tuos nieku nepateisinamus nekaltų žmonių išvežimus, ne tik vyrų, bet senelių, moterų, vaikų ir kūdikių ... Koks gi čia dar paaiškinimas reikalingas, jei ir taip viskas aišku. Ką Baltrūnas aiškins, jei net toks Sniečkus ar Paleckis tyli arba tik puse burnos tedrįsta prisiminti. Pagaliau, ar tos visos klaidos jau pasibaigusios, daugiau nekartojamos?

Nori mūsų
menininkų darbų

Torontietis A. B., prieš kiek laiko kreipėsi laiškeliu, kviesdamas spaudoje iškelti vieną įdomią ir dėmesio vertą mintį. Laiške klausiama ar tokie dailininkai - grafikai, kaip Valius, Viesulas, Jonynas, Petravičius, Dargis ir kt., sava iniciatyva arba toks L. Dailės Institutas negalėtų išleisti darbų portfolias, kurios galėtų būti platinamos prieinama kaina. Panašiai, kaip pernai Valius padarė su kanadiečių grafikų draugija.

Tokie rinkiniai padėtų tautiečiams papuošti savo kambarius, kurių dalis, laiško autoriaus nuomone, ant sienų kabinėja baidykles, o kita dalis, kad ir supranta meną, bet neišgali įsigyti originalų ir neturi jiems gerų pakaitalų. Atrodo, kad dailininkų tarpe pritarimo būtų tokiai minčiai, bėda tik, kad nėra kam tokią ar panašią mintį įgyvendinti. Visas šis sumanymas perduotas vienai lietuviškajai meno galerijai susipažinti ir peržvelgti galimybes. Pirmasis atsiliepimas buvo visiškai palankus. Būtų džiugu ir naudinga, jei tas entuziazmas nenuslūgtų, bet palaipsniui būtų einama prie sumanymo įgyvendinimo. Zinokime, kad išeivijos tautiečių meninis skonis ir supratimas kyla ir pageidavimai darosi vis reiklesni.

Hitlerio būstinė

Hitlerio vyriausioji būstinė karo metu buvo įrengta Rytprūsiuose Allensteino, dabar lenkų vad. Olsztyn vaivadystėje netoli Kętrzyno. Per būstinę saugojusius minų laukus dabar išvalyti keliai turistams. Buvusi būstinė esanti gana gausiai lankoma. Ji buvo įrengta ežerų apsuptame miške, gana gražioje vietoje.

Otava. — Europoje esančiuose Kanados daliniuose tarnaujantiems kariams pakeisti siunčiama 530 karių. Rugsėjo 16 d. jie pradėti gabenti per Atlantą iš Montrealio lėktuvais.

Otava. — Prekybos ministeris Churchill su visa prekybos delegacija yra išvykęs į Europą. Delegacijos pirmas uždavinys rasti rinkų kviečių eksportui.

Varšuva. — Lenkijoje vėl įvesti "pirmadieniai be mėsos". Tą dieną mėsa negali būti nei krautuvėse pardavinėjama nei restoranuose pateikiama.

LIETUVIS STOGADENGYS
Dengia naujus ir taiso visų rūšių stogus, taip pat deda skardines rinas.
Abest Roofing & Tinsmithing Company
144 First Ave., Toronto 8.
Tel. HO. 6-8252.
C. SWANKAS

Elektros - Electronic Technikas
ANTANAS ČEPONIS
Visi elektros įrengimai ir pataisymai atliekami greitai ir garantuotai.
Tel. LE. 3-1080
44 Gwynne Ave., Toronto

PADAROMI
minkšti baldai
pagal užsakymus ir aptraukiami seni labai pigia kaina. Darbas garantuotas.
Telefonas WA. 2-7981

Dažai ir sienoms popieris!
Vaškas, šepečiai, terpentinas.
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

Visi elektros darbai atliekami greitai ir prieinamomis kainomis.
VICTOR ELECTRIC CONTRACTING CO.
V. JUSKEVIČIUS,
Licenced master electrician.
Telef. HI. 7-1601
Toronto

.. ŠYPSENOS ..

Naujokas ir viršila

Viršila įeina anksti rytą į kareivines ir šaukia naujokų kuopai:

— Na, vyručiai, jau išmušė penkias!

— Dėl Dievo, pone viršila, ir jums laikas gulti,—atsiliepia vienas naujokas, — juk prieš mus sunki diena ...

Kelstai tas vaikas galvoja ...

Vokietijoje plačiai paskliedęs toks anekdotas:

Kancleris Adenaueris, kuriam jau 83 m., turi 9 metų vaikaitį. Tas jam kartą ir sako:

— Man patinka tavo darbas, seneli. Kai sulauksiu tavo metų ir aš būsiu kancleriu ...

— Ką niekus tauški, vaikeli, — pasipiktina Adenaueris, — juk žinai, kad tuo pačiu metu negali būti dviejų kanclerių! ...

Tai kad išgąsdino

Ligoninės palatoje guli du pacientai. Vienas ką tik po operacijos, kitas jau besveikstąs po dviejų operacijų. Seniau operuotasis ir pasakoja naujajam:

— Chirurgas čia yra geras ir žymus profesorius, tik baisus užuomarša. Man išpiovęs akląją žarną buvo viduriuose užmiršęs vatos luitą, turėjo vėl piauti ...

Tuo tarpu durys prasivėrė ir galvą įkišęs tas pats profesorius paklausė:

— Ar aš nepalikau savo akinių čia?

Naujai operuotasis apalpo.

Griežtas skelbimas

Prancūzijos Cherbourge iškabinti tokie perspėjimai: "Augštos įtampos srovė. Kas prisilies, bus užmuštas! Be to, bus baudžiamas nuo 12 iki 18 mėnesių kalėjimo".

Tėvas ir sūnus

Anglų bažnyčioje pastorius sako pamokslą. Staiga jis pastebi, kad jo jaunėlis sūnus nuo balkono meto kaštanais į kaikuriuos parapijonis. Pastebėjęs nustebusį tėvo žvilgsnį, sūnelis sako:

— Kalbėk, tėveli, toliau. Aš žiūriu, kad niekas nemiegotų ...

Be reikalo sutrukdė

— Greit ateik, parodysiu moterį, kurią Kaziukėnas labai įsimylėjęs, — vyras žiūrėdamas per langą sako žmonai.

Ta susidomėjus skubiai pribėga ir pažvelgus sako nusivylus:

— Tai kvailys! Juk tai jo žmona ...

Trečiame skyriuje

Mokytoja, norėdama patikrinti vaikų orientaciją, uždavė jiems klausimą:

— Pasakykite man, vaikai, kas yra niekis?

— Niekis — tai yra balionas su nulupta oda, — atsakė Jonukas.

Skirtumas

— Nesuprantu, kodėl publika tiek iš kailio neriasi dėl ponios Drebulienės dainavimo, kuomet, mano supratimu, panelė Bliudaitė daug geriau dainuoja.

— Bet ponia Drebulienė turi turtingą vyrą! ...

Menki valgytojai

Jaunavedė ateina į knygų krautuvę virimo receptų knygos pirkti. Pardavėjas ir klausia:

— Tai kurios norėsite? Turime pilną virėją už 5 dolerius ir mažesnę už 3 dolerius.

— Užteks tos mažesnės, mudu su vyru abudu nedaug tevalgome, — atsako jaunavedė.

Dr. E. Zubrienė
Dantų gydytoja
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108
Priėmimo valandos:
nuo 9-12 ir 3-8 val. v.
Šeštadieniais pagal susitarimą

George BEN, B.A.
ADVOKATAS-NOTARAS
praneša, kad
persikėlė
į naujas patalpas
1134 DUNDAS ST. W.
Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

W. A. LENCKI,
B.A., L.L.B.
TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS
100 ADELAIDE ST. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

Lietuvio advokato įstaiga
Victor D. ALKSNIS
ADVOKATAS - NOTARAS
62 RICHMOND ST. WEST
/kampas Bay & Richmond/
Room 901
Telefonas EM. 2-2585

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

Dr. V. Sadauskienė
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER RD.
(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3 - 8 val. vak. (pagal susitarimą).

Kabinetas: LE. 4-4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR W., Toronto 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

Dr. N. Novošickis
DANTŲ GYDYTOJAS
459 BLOOR ST. W.,
Toronto, Ont.
(Starkman vaistin. namuose)
Darbo valandos susitarus telefonu.
TEL. WA. 3-2003

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

Akių specialistas
L. LUNSKY, R.O.
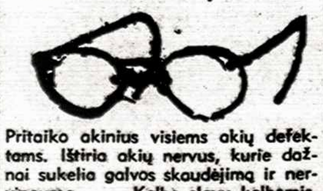
Pritaiko akinius visiems akių defektams. Išgydo akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

Įstaiga veikia
168 val. savaitėje
DRAUDIMAS
RO. 9-4612
GENERAL INSURANCE
Turto draudimas (namai, auto ir pan.) visoj Ontario provincijoj.
AL DUDA

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Prie išstatyto Svenčiausiojo praėjusio sekmadeinio pamaldose buvo melstasi prašant Augščiausiojo globos Lietuvai ir Bažnyčiai.

— Šį sekmadienį pamokslai kun. kapeliono B. Pacevičiaus.

— Ruoštis kunigystei į Romą išvyko du parapijos klierikai: Jonas Staškevičius ir Liudas Januška. Torontiškiai lietuviai apsigyvens šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje, o studijas tęs garsiąjame "TT". Jezuitų Gregorianum universitete. Daug sėkmės ir Augščiausiojo paalimos linki parapija jųjų užsimojimuose.

— Parapijos organizacijos pradeda organizacnę veiklą: praėjusią savaitę įvyko vyrų Sambūrio valdybos posėdis. Nutarta sureng ti arkivyskupo Juozapo Skvirecko jubiliejinį paminėjimą lapkričio 8 d., o spalio 17 d. parengimą parapijos salėje. Sekantis vyrų Sambūrio posėdis įvyks šį sekmadienį po 11 val. pamaldų. Parap. kat. Moterų Draugijos skyrius savo valdybos posėdyje nutarė prisidėti prie lietuviškųjų kapinių finansiniai, o taip pat remti gražųjį kapinių įsigyjimo sumanymą. Skyriaus susirinkimas įvyks šį sekmaidenį, rugsėjo 27 d., po 11 val. pamaldų.

— Altoriaus berniukai, taip uoliai įsijungę į parapijos gyvenimą, vėl pradėjo rinktis įprastiems susirinkimams: sudaroma jų didesnis branduolys paruošti didesnį berniukų chorelį, vadovaujamą kun. B. Pacevičiaus.

— Parapijos choras praėjusį sekmadienį jau giedojo lotyniškas Mišias. Choro vedėjas rudens sezonui ruošiasi parengti naujas giedotas Mišias. Padėka ir pagarba visiems mieliems choristams, kurie savo giesme praturtina sekmadienių lietuviškąsias pamaldas.

— Šią savaitę du parapijos kunigai išvyksta į Čikagą dalyvauti 50 metų Amerikos liet. kunigų Vienybės jubiliejiniame suvažiavime. Parapijos reikalus tvarkys kun. dr. J. Gutauskas.

— Metinės gedulingos pamaldos už a.a. Leono Čuplinsko vėlę parapijos bažnyčioje laikomos šį šeštadienį 9 val. ryto.

— Pakrikštytas Antanas Jonas Kairys.

Prisidėjo prie lietuviškų kapinių

Šv. Jono Kr. Pašalpinė Draugija, jau iš seniau sielojusis lietuviškų kapinių įsigyjimu Toronte, praėjusio sekmadienio narių susirinkime nutarė paskolinti šv. Jono Kr. parapijai $3.000 lietuviškų kapinių užpirkimo sąskaiton. Paskola duota be jokių procentų. Draugijos valdyboje yra mintis, kad už minėtą sumą naujai įgytose kapinėse Draugija įsigytų sklypų. Po susirinkimo D-jos valdybos nariai su kun. P. Ažubaliu buvo nuvykę pasižiūrėti kapinių vietovės Port Credit.

Nouširdus rėmėjas

Mūsų tautietis Povilas Pretkus, gyvenąs Hovam, Long Lake, Ont., savo laikymosi Toronte metu paaukojo VKLS-gos Toronto skyriui knygos "Vilnius Lietuvos gyvenime" išleidimo reikalams $10.

Prieš metus laiko jis taip pat paaukojo $10 Suvalkų trikampio lietuvių šalpai.

Nuoširdžiam tautiečiui valdybos vardu širdingas ačiū! **A. P.**

Detroitiečiai Stasė ir Vladas Bubliai su abiem savo sūnumis studentais — Romu ir Algiu — pereitą savaitgalį viešėjo pas savo gimines pp. Užupius Toronte, kur aplankė taip pat eilę bičiulių. Pakeliui į Torontą buvo taip pat sustoję pas savo bičiulius pp. Povilaičius Delhi, Ont.

Julius V. Treigys, apie kurio gautą valdinę $400 stipendija buvo minėta pereitame "TŽ" numery, yra taip pat gavęs Bickell fondo stipendiją, kuri yra duodama trims metams, pirmais metais išmokant $600, antrais $400 ir trečiais $200, vadinasi išviso $1.200. Jaunasis gabus studentas studijoms yra pasirinkęs inžinerinę fiziką (Engineering Physics).

Yra laiškas iš Lietuvos, siųstas Juozui Žitkevičiui, 264 Lisgar St., Toronto, Ont. Rašo Ksaverija Žitkevičienė iš Panevėžio. Atsiimti "TŽ" administracijoje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Specialioje rinkliavoje šv. Tėvui praėjusį sekmadienį suaukota $124.08. Atlygink Dieve.

— Vėlyvosios 11.30 val. Mišios parapijos salėje jau vėl pradėtos laikyti ir bus laikomos iki ateinancių metų vasaros.

— Parapijos biblioteka pradeda veikti šį sekmadienį. Vaikučiai ir jaunimas knygomis apsirūpina po 10 val. Mišių, o suaugusieji — po 11 val. Mišių.

— Nekatalikiškas pradžios mokyklas lankantiems vaikučiams religijos pamokos pradedamos šį sekmadienį, rugsėjo 27 d., po 10 val. Mišių. Pamokos bus dėstomos aktorių kambariouse po scena. Vaikučių pusrytėlių tuo tarpu dar nebus; jie bus duodami, kada prasidės vaikučių paruošimas Pirmai Komunijai.

— Vaikučių rengimas Pirmai Komnuijai pradedamas spalio 11 d. po 10 val. Mišių. Pirma Komunija numatoma gegužės mėn.

— Nekatalikiškas gimnazijas lankančiam jaunimui religijos pamokos pradedamos spalio 4 d. po 10 val. Mišių. Pamokas praves T. Klemensas.

— Kitą savaitę lankysime parapijiečius, gyvenančius Mimico ir Etobicoke rajonuose.

— KLK Moterų D-jos Prisikėlimo par. skyriui, ypačiai ponioms A. Kuolienei, S. Dervinienei ir O. Kalinauskienei už nuoširdžią ir didelę pagalbą salėje paskutinių dviejų savaičių metu širdingai dėkojame.

— Ruošiami planai laik. bažnyčiai dekoruoti ir iki šiol nedažytoms patalpoms sutvarkyti.

— Praėjusį šeštadienį vaikučių skaičius šeštadieninėje mokykloje stipriai padidėjo. Dar kartą raginame visus mielus tėvelius leisti savo vaikučius į mūsų lietuvišką mokyklą. Savo rūpestingumu ir savo auka bandykime sulaikyti baisią jaunimo nutautėjimo bangą.

— Pranciškonų stovyklavietėje N. Wasagoje valymo ir platinimo darbai bus vykdomi ir žiemos metu. Nors dauguma darbų bus atliekama mašinomis, vis tik reikės ir žmonių pagalbos. Neužilgo kviesime savanorius talkon. Tikime, kad torontiečiai ir parapijiečiai nuoširdžiai prisidės.

— Pakrikštyta Jono ir Irenos Kliorikaičių dukrelė Rima Viktorija ir Jono bei Ievos Dundžių dukrelė Anita Kornelija Mikalina. Savo jauniausioms parapijietėms linkime Dievulio globos ir palaimos.

"Dainos" grupės susirinkimas

įvyks rugsėjo 27 d., 3 val. p.p., pas narę L. Novogrodskienę — 87 Windermere Ave., tel. RO.9-8846. Visos narės ir prijaučiančios prašomos dalyvauti. **Valdyba.**

Kariuomenės šventė

šiemet bus švenčiama lapkričio 22 d., sekmadienį, Prisikėlimo parapijos salėje. Ją organizuos, kaip ir anais metais, kariškos organizacijos — savanoriai, kariai, šauliai ir bendruomenės apylinkė.

LB solidarumo įnašo rinkimo vajus neužilgo pradedamas vykdyti. Jau suorganizuoti savanorių rinkėjų būriai, kurie prie bažnyčių ir kitur primins tautiečiams apie šią garbingą ir reikšmingą pareigą.

Kanados Raud. Kryžius

kraujo fondą papildo pastoviai, kviesdamas vis naujų ir naujų jo davėjų. Nuo sausio pradžios R. Kr. yra sulaukęs jau 47.116 kraujo davėjų. Kai rugpiūčio pabaigoje kraujo fondas buvo beišsenkąs, nes daugelis davėjų buvo atostogose, į R. Kr. kreipimąsi atsiliepė 394 nauji davėjai ir padėtis buvo išgelbėta. Kraujo transfūzijoms ligoninėse kasdien daug reikia, tad R. Kr. kreipiasi į torontiečius prisidėti prie žmonių gyvybių gelbėjimo savo auka.

Toronto Korp! Neo-Lituania

rugsėjo 10 d. susirinkime išsirinko naują valdybą: pirm. A. Kiršonis, vicepirm. ir kasininkė E. Stepaitienė, sekret. P. Kvedaras. Metinė korporacijos šventė numatyta lapkričio 7 d.

Lietuvis gelbsti lietuvį

Suvalkų trikampio lietuviams paremti aukojo: Toronto SLA kuopa 236 $25, M. Empakeris ir dr. J. Yčas po $5, B. Buntinas $4, E. Jankus su ponia po $2.

Visiems aukojusiems dėkojame, ypač S L A kuopai Toronte, kurios paprašius narių susirinkime vienbalsiai buvo nutarta paaukoti pinigų šiam kilniam tikslui. **Skautų Židinys.**

Po šiltos vasaros vėl susitikime

Šio šeštadienio (rugsėjo 26 d.) vakare 7.30 val. šv. Jono Kr. parapijos salėje jaukiame

RUDENS BALIUJE.

Graži muzika; bufetas. Įžanga $1.

Parapijos Komitetas.

Š.m. rugsėjo mėn. 26 d., šeštadienį, UNF salėje (297 College St.) įvyks didžiulis

ŠOKIŲ SEZONO ATIDARYMAS

Gros aštuonių asmenų BENNY FERRY orkestras, bus bufetas, loterija ir daug įvairumų.

Pradžia 7.30 val. vak.

SMAGIAI PRADĖKIME ŠOKIŲ SEZONĄ!

Visus maloniai kviečia S. K. "Vytis".

KLK MOTERŲ DRAUGIJOS SUVAŽIAVIMAS

Šių metų spalio 10-11 d.d. šaukiamas Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos suvažiavimas Toronte, Prisikėlimo parapijos III augšto salėje.

Maloniai kviečiamos visų skyrių atstovės ir gerbiamieji Dvasios Vadai.

Centro Valdyba.

KLK Moterų D-jos Prisikėlimo parapijos skyriaus narių susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, rugsėjo 27 d., po 11 val. Mišių muzikos studijoje. Visas nares ir prijaučiančias labai prašome skaitlingai dalyvauti, nes reikalinga apspręsti daug svarbių reikalų. Susirinkimo metu bus renkamos narės į Centro Valdybos suvažiavimą ir renkama nauja skyriaus valdyba. Savo mieląsias nares labai prašome, kad tiek skyriaus valdybon, tiek Centro suvažiaviman siūlytų kandidatėmis tik tas, iš kurių iš anksto gavo sutikimą. Susirinkimo metu bus kuklios vaišės.

Skyriaus v-ba.

SHRINE CIRCUS

NUO RUGSĖJO 28 IKI SPALIO 3.

100 jaudinančių numerių.
Daug europietiškų pasirodymų.

DU SEANSAI KASDIEN:
2.15 val. p.p. ir 8.15 val. vak.
Bilietai jau parduodami.
Kainos: Ložės $2.50. Mėlyni $1.75
Žali ir Pilki $1.00.

Didžiausias profesionalinis cirkas pasaulyje!

MAPLE LEAF GARDENS

Svečiai

Rugsėjo 5 d., svečiuodamiesi Toronte, aplankė "TŽ" kun. Vaclovas Katarskis ir Dayton, Ohio, lietuvių parapijos administratorius ir dr. Romualdas Giniotis iš Spencerville, Ohio. Jisai užsiprenumeravo "TŽ", o be to, abu svečiai paaukojo po $5 linotipo vajui. Nuoširdus ačiū!

Dr. Pr. Ancevičius pereitą penktadienį, rugsėjo 18 d., Oakville radijos stoties politinių apžvalgų programoje komentavo tos pat dienos Chruščiovo kalbą JT plenume, kurioje buvo iškeltas nebe naujas siūlymas visoms pasaulio valstybėms visiškai nusiginkluoti, paliekant betgi atitinkamas pajėgas "vidaus saugumo" reikalams. Iš šitos Chruščiovo kalbos dr. Ancevičius ypatingai stengėsi išryškinti siūlymą JAV ir Sovietų Sąjungai pasiimti į savo rankas pasaulio tvarkymo — "taikos išlaikymo" pareigą bei atsakomybę. Šią Maskvos tezę jis rėmė ir pastarojo "Komunist" žurnalo vedamuoju. Komentaras buvo pravestas pasikalbėjimo formoje.

Atsisveikinimas

Saryšy su emigracija į JAV iš VKLS-gos Kanados Krašto Valdybos sekretoriaus pareigų man tenka pasitraukti.

Ta proga reiškiu nuoširdžiausią padėką už glaudų bendradarbiavimą visiems vilniečiams ir ne vilniečiams, su kuriais man teko sykiu dirbti einant VKLS-gos Toronto skyriaus v-bos pirmininko pareigas, vėliau būnant skyriaus atstovu PLB Toronto apylinkės taryboje ir paskutiniaisiais dvejais metais dirbant VKLS-gos Kanados Krašto Valdyboje.

Dieve Jums visiems padėk siekti asmeninės gerovės ir toliau nenuilstamai dirbti dėl tėvynės šviesesnio rytojaus.

Su gilia pagarba

A. Petkauskas.

Jau pats laikas

Pasiųsti žiemos sezonui skiriamus siuntinius į Lietuvą ir kt.

Paskambinkite RO. 7-9088 ST. PRAKAPUI (geriau iki 10 val. ryto) ir jums mielai patarnaus visais siuntinių reikalais. Vaistai, medžiagos ir viską ką tik galima siųsti. Pigiau negu kitur. Visi siuntiniai apdrausti. Nueina per 3-4 savaites.

Sutaupysite pinigus

ir laiką siųsdami siuntinius į LIETUVĄ ir kitus kraštus tiesiai iš Anglijos. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Kreipkitės į firmos atstovą J. JANULAITĮ, 277 Runnymede Rd., Toronto 9, Ont. Telefonas RO. 6-5738.

Parduodamas tabako ūkis Port Hope rajone.

200 akerių. 55 akeriai sodinimo teisė. Modernūs įrengimai. Laistymas. 7 džiovyklos.

Teirautis tel. LE. 4-6075 arba paštu: I. Nacevičius, 168 Delaware Ave., Toronto 4, Ont.

YPATINGI PRENUMERATŲ PAPIGINIMAI

LIFE 5 metams tik $20. (Galioja naujiems skaitytojams bei pratęsimams).

READARS DIGEST — 1 metams tik $2.97 (tinka naujiems, pratęsimams ir dovanoms).

Seka papiginimai tik naujiems prenuratoriams: LIFE 35 sav. $3.50, 75 sav. $7; TIME 39 sav. $3.87, 78 sav. $7.87; SPORTS ILLUSTRATED 65 sav. $6.87; SATURDAY EVENING POST 60 sav. $4.79; TV GUIDE 66 sav. $5.85; U.S. NEWS & WORLD REPORT 39 sav. $3.67.

Šie papiginimai galioja tik trumpą laiką. Todėl jais pasinaudokite tuojau. Užsakyti galima "Tėviškės Žiburiuose", Sv. Jono Kr. parapijos knygyne arba per: V. AUŠROTAS, 180 Glenholme, Toronto 10, Ont. (Priima visų laikraščių prenumeratas.

REIKALINGA moteris prie 15 mėn. kūdikio. Duodame kambarį, maistą ir atlyginimą pinigais. Tel. LE. 6-1433, skambinti nuo 9 val. iki 2 val. p.p. arba nuo 6-9 val. vak.

REIKALINGAS ūkyje vyras įvairiems darbams. Tel. RO. 6-5581.

Išnuomojamas butas 2 kambarių su virtuve be baldų II augšte. 84 Wallace Ave. Tel. LE. 2-3768.

Išnuomojami 3 kambariai ir virtuvė II augšte su gazo plyta, be baldų ir vienas kambarys I augšte su baldais ir atskiru įėjimu. 62 Kenneth Ave. Tel. RO. 9-5866.

Išnuomojamas arti Jane-Bloor šešių kambarių labai švarus namas. Kiemas aplinkui. $120 į mėnesį. Skambinti RO. 7-3219 arba vakarais po 8 val. tel. BA. 5-7853.

Išnuomojamas 1 kambarys ir virtuvė su baldais II augšte, High Parko rajone, geras susisiekimas. LE. 6-0911.

Išnuomojami 4 kambariai ir virtuvė II augšte ir 2 kambariai III augšte be baldų, prie Prisikėlimo bažnyčios. Tel. LE. 5-4806.

PARDUODAMA nauja miegama sofa ir televizijos aparatui kėdė labai pigia kaina. Tel. WA.2-7981 arba AM.7-0731.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944
kampas Howard Park

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS Phm.B.

Mes siunčiame ORO PAŠTU vaistus į LIETUVĄ ir kitus Europos kraštus.

Jei jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

Mes turime daugybę europietiškų mišinių, kaip trejos devynerios, ramunėlės, zubražolė, "C" termometrai ir kt.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS VELTUI VISĄ DIENĄ. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

MARGIS DRUG STORE
Įsteigta nuo 1900 m.

MARYTĘ MALAVICKAITĘ ir STASĮ NORVAIŠĄ,
gerbiamus pažįstamus,
sukūrusius šeimos židinį
sveikinu ir linkiu laimingo gyvenimo.

Antanas Cibas.

Mano mylimo vyro
a.a. LEONO ČUPLINSKO
mirties metinėms paminėti bus laikomos gedulingos Mišios šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje šį šeštadienį, rugsėjo 26 d., 9 val. ryto.

Nuliūdusi žmona.

MONTREAL, Que.

Lituanistinių mokyklų mokslo metai pradėti pereitą sekmadienį Aušros Vartų parapijos bažnyčioje 11 val. pamaldom, kuriose dalyvavo organizuotai lituanistinių mokyklų mokiniai. Po pamaldų parapijos salėje įvyko mokslo metų atidarymo aktas.

Lituanistinių mokyklų mokslas prasideda šį šeštadienį, rugsėjo 26 dieną.

Šeštadieninių mokyklų tėvų komitetas ruošia metinį mokyklų balių spalio 3 d. Aušros Vartų parapijos salėje. Baliuje bus loterija, kuriai renkamos aukos - fantai.

Jaunimo pirmas subatvakaris įvyks šį šeštadienį, rugsėjo 26 d., 8 val. vak., Aušros Vartų parapijos salėje. Kviečiamas visas lietuviškas jaunimas. Jaunatviška nuotaika ir graži akordeono muzika lauks visų.

Dr. Povilanio paskaita įvyks šį sekmadienį tuojau po sumos įvyksiančiame LKM Draugijos susirinkime AV parapijos salėje. Lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti.

Aušros Vartų parapijos choras pradeda savo veiklą. Pirmoji choro repeticija įvyks šį antradieni 8 val. vak. Visi choristai prašomi dalyvauti. Nuoširdžiai kviečiami taip pat ir nauji choristai.

Montrealio Dramos Teatras, besiruošdamas gastrolėm Clevelande, šį trečiadienį pradeda repeticijas AV parapijos salėje.

Protesto mitinge prieš diktatorių Chruščiovą, tautinių grupių suruoštame rugsėjo 12 d .Queen's parke aktyviai dalyvavo ir lietuviai su dviem vėliavom perrištom juodais gedulo kaspinais. Buvo labai charakteringų ir teisingų plakatų, vaizduojančių kovą už žmogaus teises, žmonių žudymą, kacetus ir kt. darbo žmonėms daromas skriaudas. Toronto dienraštis "Star" rugsėjo 14 d. įsidėjo nuotrauką, deja, su "užstotais" charakteringais užrašais. Keista, kodėl tiesa slepiama? **J.**

T. viešosios bibliotekos svetimų kalbų skyriuje — 1115 Queen St. W. — rugpiūčio mėnesį buvo kilęs gaisras. Dėl to skyrius buvo uždarytas. Rugsėjo 10 d. jis vėl atidarytas ir veikia normaliai. Tarp kitų kalbų ten yra nemažai ir lietuviškų knygų. Daugiausia yra prancūziškų.

Toronto. — Ontario provincijoje šiemet pradžios mokyklas pradėjo lankyti 1.084.598 mokiniai — 57.000 daugiau kaip pernai. Dėl to reikės 2.000 naujų mokytojų. Viduriniąsias mokyklas pradėjo lankyti 240.075 mokiniai, t.y. 18.000 daugiau kaip pernai.

Toronto. — Per tuos 4 mėn. kai buvo įvesta punktų sistema judėjimo prasižengimams atžymėti, Ontario provincijoje vairavimo leidimai atimti 7 asmenims, bet jau apie 1.000 kitų artėja prie kritiškojo taško.

Apylinkės seimelio prezidiumas paragino organizacijas pasiruošti — parinkti kandidatų — netrukus įvyksiantiems seimelio rinkimams.

Nekalto Prasidėjimo seselių namuose lapkričio 15 d. įvyks bazaras.

AV parapijos choro dirigentas yra muz. A. Ambrozaitis. Be AV parapijos vadovybės žinios spaudoje tilpusi žinia apie AV parapijos vargonininko ir chorvedžio pasikeitimą neatitinka tiesai. Išvengti panašių nesusipratimų ateityje korespondentai, informuojantieji spaudą apie AV parapiją, labai prašomi žinias patikslinti pas parapijos kunigus.

Pp. Padvaiskiai atšventė jų 30 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Šiai sukakčiai paminėti, skaitlingas bičiulių būrys sukaktuvininkus pagerbti buvo suruošęs puikią staigmeną - vaišes. Pobūvį gražiai pravedė p. Ražanas.

Susituokė Elena Marg. Sabatavičiūtė su Albertu P. Gurkliu rugsėjo 12 d. šv. Kazimiero bažnyčioje.

Pakrikštytas Leono ir Danos Barauskų sūnus Viktoro ir Stasio vardais.

Operacijos yra padarytos Ald. Pakulienei St. Mary's ligoninėje. Taip pat operuotas seimelio pirm. J. Malaiška.

Iš Lietuvos kilęs žurnalistas Abel Vineberg ar Veinberg, 69 m., mirė Quebece. Jis buvo didelis a.a. premjero Duplessis bičiulis ir Montrealio laikraščio "Gazette" bendradarbis. Šiam laikraščiui jis dirbo 38 metus kaip korespondentas Quebeco prov. parlamente. Iš šio darbo jis buvo pasitraukęs 1953 m.

MILNES FUEL OIL CO.
atstovas
VYTAUTAS AUŠROTAS
sudaro alyvos sutartis, priima užsakymus alyvos krosnims įstatyti ir visų rūšių anglių pristatymui.
Skambinkite: LE. 5-0527

BALTIC MOVERS

Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.
30 DEWSON ST. TEL. LE.4-1403
TORONTO

Dr. J. URBAITIS
Gydytojas ir Chirurgas
perkėlė
savo kabinetą į naujas patalpas 1795 BLOOR ST. W., į vakarus nuo Keele prie Oakmount Rd.
Darbo valandos: 1 val.-3.30 v. p.p. ir 6-8 val. v., ir susitarus.
Šeštadieniais: 11-3.30 val. p.p.
Trečiadienį uždaryta.
Telefonas: RO. 6-6791.

TAUPYK, SKOLINKIS
savo kredito kooperatyve "LITAS"

Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui.

"LITAS" veikia šekmadieniais 11-1 val. p. p. Aušros Vartų parapijos salėje. Banko kambaryje.

Pirm. A. Norkeliūnas, RA. 7-3120. Ved. D. Jurkus, PO. 7-4280

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys

1611 Bloor St. W. - - Toronto, Ont.

TELEFONAI: LE. 6-2738, LE. 6-2664. Vakarais — HU. 9-1543

INDIAN RD. - GRENADIER
4 šeimų namas nepaprastai gerame stovyje, garažai. pajamos $457.00 mėnesiui. Dėl smulkesnių informacijų skambinti AL. GARBENIUI.

BLOOR - EUCLID
$17.800 pilna kaina, įmokėti $4.000, 8 kambariai, 3 moderniškos virtuvės, 2 vonios. Vandeniu alyva šildomas, garažui vieta. Pajamos $165.00 mėnesiui ir savininkui butas.

LAIVELIŲ NUOMAVIMO BIZNIS
20 laivelių, 12 motorų, didelis sklypas su dviem pastatais, prie Georgian Bay ežero ir Trans-Canada kelio. Viso pajamų 1958 metais $6.500. Prašoma kaina $12.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.